

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Ældre Sagen, Nørregade 49, 1165 København K

Ingrid Stokholm Lauridsen, isl@aeldresagen.dk, telefon: 3396 8711

Generelle bemærkninger:

Ældre Sagen er opmærksom på, at vi ikke fremgår af høringslisten, men vi ønsker at komme med bemærkninger til nogle af de foreslåede ændringer, da gennemførelse af disse ændringer kan få en væsentlig negativ betydning for ældre med funktionsnedsættelse.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Høringens § 1 pkt. 13 ang. ændring af tilgængelighedsbestemmelser for énfamiliehuse, hvor det foreslås at ophæve de nuværende bestemmelser om krav til tilgængelighed i fritliggende énfamiliehuse.
Kommentar:	Tilgængelighed til boliger, herunder énfamiliehuse, er vigtigt for at kunne blive boende i egen bolig så længe man ønsker – og rigtig mange ønsker at blive boende i deres egen bolig længst muligt. I Ældre Sagens Fremtidsstudie 2015, som omfatter 4.000 danskere mellem 50-89 år, spurgte vi de interviewede, hvordan de helst vil bo, hvis de på et tidspunkt får svært ved at klare sig selv. Godt en tredjedel ønsker at blive i den nuværende bolig. Ser man kun på de 80-89-

	<p>årige, svarer 64 %, at de ønsker at blive i deres nuværende bolig. Ca. hver anden mellem 50 og 89 år bor i parcelhus.</p> <p>Borgernes muligheder efter socialretten er ligeledes indrettet til, at vi kan blive længst muligt i vores egen bolig. Det betyder blandt andet, at man kan få kompensation for udgifter til ændringer af sit hus, så det kan tilpasses ens funktionsevne. Der er alene mulighed for at få denne kompensation til egen bolig og ikke til boligen for nærtstående eller andre, man ønsker at besøge.</p> <p>Formålet med det nuværende krav i Bygningsreglementet er at sikre, at boliger i Danmark er tilgængelige for personer med funktionsnedsættelser, hvilket stemmer godt overens med principperne om tilgængelighed i Handicapkonventionen.</p> <p>Ved at bygge med tilgængeligheden for øje fremtidssikres den danske boligmasse, så vi har lettere ved at blive i vores bolig, hvis vi på et tidspunkt får svært ved at klare os selv, ligesom barriererne for at gangbesværede personer eller personer med handicap kan bevæge sig frit og fx besøge venner og familie bliver mindre. Bygning af tilgængelige énfamiliehuse er derfor en investering, der både understøtter borgernes ønske om at kunne blive boende i eget hjem, aflaster offentlige tilskud til ombygninger, og alt andet lige også mindsker behovet for plejeboliger.</p> <p>Vi ser således forslaget om at ophæve de nuværende tilgængelighedskrav som et tilbageskridt i forhold til et ønske om øget tilgængelighed.</p>
Forslag til ændring:	På baggrund af ovenstående mener Ældre Sagen, at den foreslåede ophævelse af tilgængelighedskravene til énfamiliehuse ikke bør gennemføres.

Emne/tekst:	Høringens § 1 pkt. 40 om ændringer af bestemmelserne om affaldshåndtering.
Kommentar:	<p>Ifølge forslaget ændres kap. 8 stk. 6 således, at kravet om affaldsskakte i etageejendomme med 3 etager eller derover ophæves.</p> <p>I dag er det muligt at få dispensation til at lukke eksisterende affaldsskakter, men det kræver en konkret stillingtagen fra kommunen. Ifølge vejledning fra 1996 om lukning af affaldsskakte bør det sikres, at der foreligger dokumentation for, at der er truffet tilfredsstillende ordninger for ældre og personer med handicap i bebyggelsen.</p> <p>Med den foreslåede ændring stilles ikke krav om, at det sikres, at der er truffet tilfredsstillende ordninger for ældre eller personer med handicap.</p>

	<p>Det fremgår, at det er bygninger <i>eller</i> bygningers udenoms areal, der skal indrettes sådan, at det er muligt for brugere af bygningen at bortskaffe husholdningsaffald fra de enkelte enheder <i>eller</i> på terræn i umiddelbar nærhed af bygningens hovedindgange.</p> <p>Ifølge forslaget er der således frit valg om, hvorvidt det er bygningen eller bygningens udenoms areal, der indrettes til bortskafning af affald. Med forslaget tages der ikke højde for beboere i etageejendomme, som har nedsat mobilitet, og derfor har svært ved at komme på gaden, og som på nuværende tidspunkt har en affaldsskakt. Hvis der i deres etageejendom træffes en beslutning om at lukke affaldsskakterne og i stedet indrette bygningens udenoms areal tilgængeligt til at komme af med affald, vil de kunne opleve store problemer med at komme af med deres affald. Det er givetvis ikke en opgavekommunen vil bevillige hjælp til.</p> <p>Generelt vil færre beboelsesejendomme med god tilgængelighed til at komme af med affald betyde, at færre boliger er egnede for personer med nedsat mobilitet.</p>
Forslag til ændring:	På baggrund af det ovenstående mener Ældre Sagen, at det bør fremgå af bygningsreglementet, at personer med handicap eller gangbesvær skal sikres mulighed for at komme af med deres affald, som en forudsætning for at kunne lukke affaldsskakter og i stedet indrette bygningens udenoms areal til bortskafning af affald.

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Elevatorbranchen, Industriens Hus, H. C. Andersens Boulevard 18, 1787 København V

Kontaktperson og kontaktoplysninger:

Sekretariatsleder Jan Stiiskjær, direkte tlf.: 3377 4832, mobil: 2228 8474, e-mail: elevatorbranchen@di.dk / jast@di.dk.

Generelle bemærkninger:

[Her bedes angivet generelle/overordnede kommentarer til høringen.]

Givet høringsmaterialets omfang og for at undgå gentagelser og mulige uklarheder bedes tekstnære kommentarer ikke angives her men i kommentarfelterne for neden.]

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	14. I bilag I, kap. 3.2.2, indsættes efter stk. 6 som nyt stykke: "Stk. 7. Ombygninger og mindre tilbygninger til eksisterende boligbygelse er ikke omfattet af krav om etablering af elevator, jf. kap. 3.2.2, stk. 5 og 6."
-----------------	---

Kommentar:	<p>Elevatorbranchen kan ikke tilslutte sig ændringen. Det nuværende krav om etablering af elevator sikrer niveaufri adgang til den pågældende bygning, ikke kun til glæde for handicappede og ældre, men også for børnefamilier.</p> <p>Ud fra en totaløkonomisk betragtning er det efter Elevatorbranchens vurdering en fejl at fjerne det nuværende krav. Det modvirker målsætningen om at ældre kan blive længst mulig tid i eget hjem og det modvirker børnefamiliers muligheder for at blive boende/flytte til de større byer.</p>
Forslag til ændring:	Teksten bør slettes.

Emne/tekst:	15. Som <i>vejledningstekst til bilag I, kap. 3.2.2, stk. 7</i> , indsættes: "(3.2.2, stk. 7) Ombygninger i eksisterende boligbyggeri omfatter f.eks. inddragelse af en eksisterende tagetage til bolig. Mindre tilbygninger omfatter f.eks. etablering af tårne til bade- og WC-rum, køkkener mv. i tilknytning til eksisterende boliger, og tilbygninger af 1 etage til boligformål ovenpå eksisterende boligbebyggelse."
Kommentar:	Se venligst ovenstående kommentar.
Forslag til ændring:	Teksten bør slettes

Emne/tekst:	44. I <i>bilag I, kap. 8.8</i> , indsættes som efter stk. 7 som nyt stykke: "Stk. 8. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af elevatorers energiforbrug før ibrugtagning. Dokumentation af funktionsafprøvnin-gen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding."
Kommentar:	Elevatorbranchen støtter det nye krav om funktionsafprøvning af elevatorer. Det er dog afgørende, at der opstilles præcise målbare krav til funktionsafprøvnin-gen. Samtidigt er det vigtigt, at energimålinger i forbindelse med funktionsafprøvnin-ger udføres af en uvildig tredjepart – eventuelt udført som en del af inspektionen i forbindelse med ibrug-tagningstilladelsen.
Forslag til ændring:	

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Håndværksrådet
Islands Brygge 26
2300 København S
Celia Guldhammer
guldhammer@hvr.dk
Tlf. 3263 0302

Generelle bemærkninger:

Der mangler en uddybning eller specificering af enkelte dele.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Bilag 2 7.5 Sommerhuse, campinghytter og lignende Stk. 1 og stk. 5
Kommentar:	<i>Der ønskes en uddybning eller specificering af, hvad der forstås ved udtrykket "og lignende" i stk. 1 og stk. 5.</i> <i>Er kolonihavehuse omfattet?</i>
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Høringsbrev af 19. april 2017, side 4 øverst
Kommentar:	Det fremgår af høringsbrevet (s. 4ø), at: <i>"Samtidigt foretages ændringer i energikravene til campinghytter, mobilehomes mv., så de fremadrettet sidestilles med sommerhuse."</i> Betyder dette, at campinghytter, mobilhomes mv. skal leve op til de energikrav, der stilles til sommerhuse? Det kan ikke lade sig gøre, da der er nogle linjetab, som ikke kan opfyldes.
Forslag til ændring:	

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Danske Beredskaber, H. C. Andersens Boulevard 23, 3. DK-1553 København V
Bjarne Nigaard, 31378805, bni@danskeberedskaber.dk

Generelle bemærkninger:

-

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	1.5 Byggearbejder, der kan opføres uden byggetilladelse – stk. 1, 7) Udendørs anlæg til opbevaring af husdyrgødning, korn og foder samt befæstede pladser
Kommentar:	Vejledningsteksten oplyser ikke om, at der for korn- og foderstofsiloer kan være bestemmelser i Beredskabsloven, der medfører, at siloen ikke må etableres uden tilladelse fra beredskabsmyndigheden. Pt. reguleret i <i>Bekendtgørelse nr. 77 af 23. februar 1981 om korn og foderstofvirksomhed som ændret ved bekendtgørelse nr. 584 af 1. juni 2016</i>
Forslag til ændring:	I vejledningstekst til 1.5, stk. 1, nr. 7 tilføjes:

	"Der henvises til Beredskabslovens bestemmelser om korn- og foderstofvirksomhed."
--	---

Emne/ tekst:	8.7 stk. 8 (renovationsanlæg) Affaldsskakter og tilhørende ventilationskanaler skal udføres brandmæssigt forsvarligt. Indkastningslåger skal være af ubrændbart materiale og må ikke anbringes i beboelseslejligheden. Affaldsskakter skal ventileres med et udsugningsanlæg kombineret med åbninger til det fri i skarnboksene.
Kommentar:	Da man i kap. 8.7 stk. 6 udvider begrebet om affaldshåndtering fra alene at være affaldsskakte, bør det i vejledningsteksten præciseres, at kravet også omfatter lignende affaldshåndteringssystemer og anlæg i bygningen.
Forslag til ændring:	I kap. 8.7 stk. 8 tilføjes " <i>og lignende affaldssystemer</i> " efter "Affaldsskakter" i første linje.

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Københavns Lufthavne, Lufthavnsboulevarden 6 - Kastrup
Thomas T. Jarløv, Commissioning Manager
Thomas.Jarloev@cph.dk / 31358399

Generelle bemærkninger:

Ophøjning af krav omkring funktionsafprøvning af brandventilation med reference til DS 428.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	kap. 8.3
Kommentar:	I kapitel 8.3 Ventilationsanlæg mangler der et krav om funktionsafprøvning iht. DS428 "Norm for brandteknisk foranstaltninger ved ventilationsanlæg" i relation til, at dette er mangel i branchen pt. samt da de andre afsnit har fået denne tilføjelse.
Forslag til ændring:	Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af ventilationsanlægget. Funktionsafprøvningen skal eftervise, at ventilationsanlægget overholder kravene i DS 428, kapitel 5 Afprøvning og aflevering. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen inden færdigmelding.

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til	

ændring:	
----------	--

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Tønder Kommune, Ejendom, Plan og Drift, Wegners Plads 2, 6270 Tønder
Byggesagsbehandler Mie Alsen Sørensen 74 92 92 88, ms1@toender.dk

Generelle bemærkninger:

Bemærkninger går på:

- Areal hemse
- overdækning af gylletanke

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	<p>47. Vejledningsteksten til bilag 1, B.1.1.3, stk. 3, affattes således:</p> <p>»(B.1.1.3, stk. 3) Om sikringsrum og offentlige beskyttelsesrum henvises til lov om beskyttelsesrum, reglement for indretning af sikringsrum og murgennembrydninger samt reglement for projektering og opførelse af offentlige beskyttelsesrum.</p> <p>Til gulvet i hemse medregnes kun det areal, der i et vandret plan 1,5 m over færdigt gulv ligger inden for planets skæring med tagbeklædningens udvendige side. Der kan indrettes 2 eller flere hemse med et areal på 4,5 m², men hvis de ikke skal medregnes i etagearealet, er</p>
-----------------	---

	<i>det en betingelse, at de ikke er internt forbundne, herunder at adgang til hemsene foregår separat.«</i>
Kommentar:	<i>Hemse er opgivet til et maksimalt areal på 4,5 m²</i>
Forslag til ændring:	<i>Ved registrering i BBR regnes der med hele tal, det vil være en administrativ lettelse af hemse udgør et rundt tal f.eks. 4 eller 5 m²</i>

Emne/ tekst:	1.5 Byggearbejder, der kan opføres uden byggetilladelse 7) Udendørs anlæg til opbevaring af husdyrgødning, korn og foder samt befæstede pladser. Vejledningsteksten (1.5, stk. 1, nr. 7) Bestemmelsen omfatter gylletanke, gyllelaguner, møddingpladser, ensilagepladser, foderpladser, vaskepladser, siloer til korn- og foderopbevaring og lign.
Kommentar:	Det kunne godt konkretiseres vedrørende overdækning af gylletanke. Vi oplever ofte at dette søges særskilt af en gylletank og er dette så også undtaget byggesagsbehandling.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

København 10. Maj 2017

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S

BS0400-00147 / Høringsvar fra Blik og Rørarbejderforbundet: Udkast til bekendtgørelse om ændring af bygningsreglementet (BR15)

Udkast til bekendtgørelse om ændring af bygningsreglementet omfatter blandt andet:

- Præcisering af krav til CO₂-indhold i inde luften i daginstitutioner og skoler.
- Præcisering af krav om funktionsafprøvning af varme- og køleanlæg, ventilationsanlæg og elevatorers energiforbrug.

Skorstensfejersvendene, der tilser og renser ventilationsanlæg og ventilationsskakte, er organiseret i Blik og Rørarbejderforbundet lige som VVS'ere installerer de samme anlæg. Forbundet har derfor praksisnær indsigt i forholdene på ventilationsområdet i folkeskoler og daginstitutioner. Af samme grund, har forbundet igangsat en stikprøveundersøgelse af tilsynspraksis og vedligeholdelsen af ventilationsanlæg på netop folkeskoler og i daginstitutioner, som ventes offentliggjort i anden halvdel af maj.

De ovenfor omtalte præciseringer, som udkastet til ændringer i bygningsreglementet omfatter, er fornuftige, men løser ikke i sig selv de indeklimaproblemer, der er på folkeskole og daginstitutionens område: Problemer som gennem en årrække er blevet dokumenteret i en række undersøgelser. Vi ved, at CO₂-niveauet i halvdelen af undervisningslokalerne i folkeskolen om vinteren er over det nu tilladte niveauer. Og at det signifikant, negativt påvirker børns koncentrationsevne og indlæring og udgør dermed et væsentligt samfundsøkonomisk tab såvel som det går ud over vore børns trivsel.

Når bekendtgørelsen i sin nuværende udformning ikke løser disse problemer – som er veldokumenterede – skyldes det, at bekendtgørelsen dels alene omfatter kommende byggeri (og ikke eksisterende byggeri), og dels ikke opstiller retningslinjer for tilsyns- og vedligeholdelsespraksis på folkeskoler og i daginstitutioner for såvel eksisterende som nyt byggeri. Bekendtgørelsen i sin nye udformning skaber ikke retningslinjer for det nødvendige, løbende tilsyn.

Blik og Rørarbejderforbundets stikprøveundersøgelse viser blandt andet, at kun 2 ud af 10 folkeskoler får rensede ventilationsskakte i forbindelse med serviceeftersyn. Når ventilationsanlæggene ikke vedligeholdes korrekt og ventilationsskaktene ikke renses, daler ventilationsanlæggets ydeevne over tid. Det har to konsekvenser:

- Indeklimaet forværres
- Anlæggets energiforbrug stiger markant

Altså i modstrid med de gode intentioner, der er i den nye bekendtgørelse.

Derfor er der behov for yderligere tiltag som sætter fokus på driftspraksis på folkeskole og dagsinstitutionsområdet – både på nyt og eksisterende byggeri. Blik- og Rørarbejderforbundets undersøgelse dokumenterer, at der i dag er en tilsynspraksis, hvor vedligeholdelsen er mangelfuld, viden på området er utilstrækkelig og hvor kommunerne, som ansvarlig tilsynsmyndighed, ikke varetager opgaven med tilsyn og vedligeholdelse af anlæggene tilfredsstillende.

Den nuværende praksis medfører at problemerne opdages alt for sent. Undersøgelsen viser, at problemerne først håndteres, når de er synlige og når personalet eksempelvis "opdager at døde dyr faldt ud af anlægget" eller når Arbejdstilsynet har givet et påbud (Arbejdstilsynet er ikke tilsynsmyndighed på ventilationsområdet, men identificerer følgevirkninger når ventilationen ikke fungerer).

Det manglende tilsyn er ikke kun et problem på folkeskole- og daginstitutionsområdet, men også på andre områder f.eks. restaurationsområdet, hvor brandfare er en følgevirkning af manglende tilsyn med ventilation. Det så vi senest 17. marts 2017, da en brand i København i et restaurationskøkken på Vesterbrogade 146 blev ført ad ventilationskanalerne op til tagetagen, der udbrændte totalt og beboerne i ejendommen måtte evakueres. Ventilationsskakte i forbindelse med køkkener, "fores" over tid med fedt, hvis de ikke renses jævnligt og fedt er let brandbart og transporterer ilden – specielt i ældre bygninger.

Derfor opfordres Trafik-, Bygge- og Boligministeren til at træffe foranstaltninger til et tilsyn på området, der har samme faglige niveau og effekt som vi kender fra andre områder, når det gælder arbejdstilsyn og fødevarekontrol.

Med venlig hilsen

Max Meyer
Forbundsformand
Blik og Rørarbejderforbundet

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Dansk Byggeri
Nørre Voldgade 106
1358 København K.
Teknisk chefkonsulent Niels Strange

Generelle bemærkninger:

Dansk Byggeri takker for muligheden for at afgive dette høringsvar, og vi vil gerne rose skabelonen, der giver en god overskuelighed.

Generelt finder vi, at der med forslaget er flere fornuftige justeringer af Bygningsreglementet, men der er, som det fremgår af nedenstående kommentarer, også områder, hvor vi mener, at forslagene har u hensigtsmæssige økonomiske følger, både for privatpersoner og samfundet.

Yderligere, mht. afskaffelsen af kravene til niveaufrie adgangsforhold omhandler forslaget kun fritliggende enfamiliehuse, jf. punkt 13 nedenfor. Dansk Byggeri vil foreslå, at der anlægges en bredere tilgang til sanering af disse krav. Hvorfor kun enfamiliehuse? det virker ikke logisk, at krav om eksempelvis niveaufri adgang til en eftermonteret altan i et etagebyggeri opretholdes, hvis der i øvrigt ikke er niveaufri adgang til lejligheden. Her kunne reglerne med fordel formuleres således, at kravene til niveaufrihed ved ombygninger skal svare til de faktiske forhold i ejendommen i øvrigt.

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglement 2015 (BR15)

§ 1

I bekendtgørelse nr. 1028 af 30. juni 2016 om offentliggørelse af bygningsreglement 2015 (BR15), som ændret ved bekendtgørelse nr. 1514 af 30. november 2016, foretages følgende ændringer:

Emne/ tekst:	Pkt. 7 I <i>bilag I, kap. 2.4.3</i> , indsættes efter stk. 1 som nyt stykke: »Stk. 2. Ved arealer til opbevaring af affald i tilknytning til bygningen skal der være adgangsforhold, der sikrer, at brugerne ved egen hjælp kan komme ind til arealerne og anvende funktionerne.«
Kommentar:	Dette punkt skal ses i sammenhæng med ændringerne i <i>kap. 3.5 stk. 1 og 8.7, stk. 6 med tilhørende vejledningstekst</i> , om ændring af bestemmelserne vedr. affaldsskakte mv
Forslag til ændring:	Se Dansk Byggeris bemærkninger vedr. affaldsskakte under bemærkninger til pkt. 8.7. stk. 6

Emne/ tekst:	13. I <i>bilag I, kap. 3.1</i> , indsættes efter stk. 3 som nyt stykke: »Stk. 4. Fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål, er ikke omfattet af bestemmelserne i kapitel 3.2.1, stk. 1 og 2, om adgangsforhold samt bestemmelsen om indretning af bade- og WC-rum i boligers adgangsetage i kapitel 3.3.2, stk. 1.«
Kommentar:	Dansk Byggeri finder ikke at ændringen af bestemmelsen om indretning af bade- og WC-rum i boligers adgangsetage i kapitel 3.3.2, stk. 1. er hensigtsmæssig. Kravet om indretning af bade- og WC-rum i boligers adgangsetage, er i dag alene rettet mod størrelse og afstandsforhold i rummet, således at der senere, relativt enkelt, kan etableres brugsegne bade- og WC-rum for bevægelseshæmmede på en enkel og omkostningsbillig måde. Dette bør opretholdes. Hvis reglen afskaffes, vil det medføre væsentlige privat- såvel som samfundsmæssige omkostninger i fremtiden, såfremt man fortsat ønsker at fastholde målsætningen med at sikre folk længst muligt i eget hjem. Udviklingen i den danske befolkningssammensætning går mod et stigende antal

	ældre og dermed også et stigende antal, der har behov for særlige støtteforanstaltninger og indretninger for at lette hverdagen. Reglen sikrer, at dette kan ske enkelt og billigt.
Forslag til ændring:	Kap. 3.3.2, stk. 1 bør fastholdes i sin nuværende form.

Emne/ tekst:	14. I bilag I, kap. 3.2.2, indsættes efter stk. 6 som nyt stykke: »Stk. 7. Ombygninger og mindre tilbygninger til eksisterende boligbebyggelse er ikke omfattet af krav om etablering af elevator, jf. kap. 3.2.2, stk. 5 og 6.«
Kommentar:	Dansk Byggeri finder ikke, at denne ændring er hensigtsmæssig. Kravet sikrer i dag, at tagetager, der omdannes til lejligheder, reelt finansierer ønskelige og mange gange tiltrængte forbedringer af ældre byejendomme, herunder at der kan etableres elevator. På denne måde bidrages der til, at en værdifuld tagetages kapitalværdi forbliver i ejendommen til glæde for både nuværende og fremtidige beboere. Yderligere, set i et samfundsperspektiv understøtter det nuværende krav, at en del af den ældre boligmasse opgraderes på en måde, der også er hensigtsmæssig i lyset af udviklingen i den danske befolknings sammensætning, der går mod et stærkt stigende antal ældre og dermed også mod et stigende antal, der har behov for indretninger til at lette hverdagen, hvilket i øvrigt også kan ramme den yngre befolkning. Såfremt bestemmelserne fjernes, vil det medføre væsentlige samfundsmæssige omkostninger i fremtiden for at sikre folk længst muligt i eget hjem. Ved at fjerne bestemmelsen reduceres den fremtidige værdi af ejendomsmassen og de offentlige udgifter på længere sigt vil stige unødvendigt, da muligheden, for at gøre mange ældre etageejendomme egnede for ældre, forpasses. Der kan for at imødekomme særlige forhold i de eksisterende bygninger, indarbejdes en undtagelsesbestemmelse der fx tager højde for særligt vanskeligt indbygnings- og konstruktionsmæssige forhold.
Forslag til ændring:	Eksisterende tekst i BR 2015 fastholdes, men kan evt. udbygges, således at der tages hensyn til bygninger, hvor der findes særligt vanskelige indbygnings- og konstruktionsforhold.

Emne/ tekst:	15. Som vejledningstekst til bilag I, kap. 3.2.2, stk. 7, indsættes:
--------------	--

	»(3.2.2, stk. 7) Ombygninger i eksisterende boligbyggeri omfatter f.eks. inddragelse af en eksisterende tagetage til bolig. Mindre tilbygninger omfatter f.eks. etablering af tårne til bade- og WC-rum, køkkener mv. i tilknytning til eksisterende boliger, og tilbygning af 1 etage til boligformål ovenpå eksisterende boligbebyggelse.«
Kommentar:	Se svar til pkt. 14
Forslag til ændring:	Se svar til pkt. 14

Emne/ tekst:	16. <i>Bilag I, kap. 3.3.1, stk. 2, affattes således:</i> »Stk. 2. En bolig skal udover et eller flere beboelsesrum have køkken og bade- og WC-rum.«
Kommentar:	Se svar til pkt. 17.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	17. <i>Som vejledningstekst til bilag I, kap. 3.3.1, stk. 2, indsættes:</i> »(3.3.1, stk. 2) Kollegie-, ungdoms- og institutionsboliger og lignende kan f.eks. indrettes med flere værelser, hvor flere beboere er fælles om køkken-, bade- og WC-faciliteter. Indretning af de fælles faciliteter skal ske under hensyn til antallet af beboere i boligen. «
Kommentar:	Dansk Byggeri anbefaler at der i bestemmelsen fastlægges kvalitative krav, for at sikre en holdbar byggeteknisk og brugsmæssig kvalitet også i fremtidens kollegiebyggeri. Fx kan teksten indeholde en maxbelastning på (x) antal kollegieværelse pr. toilet og bad. Fx kan det anbefales, at der etableres et bad/toilet pr. 2 kollegieværelser. Indretning af fælles faciliteter som køkken, skal ske under hensyn til antallet af beboere i boligen.
Forslag til ændring:	Kollegie-, ungdoms- og institutionsboliger og lignende kan indrettes med op til 2 værelser der er fælles om et bade- og WC-rum. Indretning af de fælles faciliteter som køkken, skal ske under hensyn til antallet af beboere i ejendommen.

Emne/ tekst:	18.
--------------	------------

	<i>Bilag I, kap. 3.3.1, stk. 4, affattes således:</i> »Stk. 4. I tilknytning til etageboliger og sammenbyggede enfamiliehuse skal der etableres et tilstrækkeligt og aflukket areal til opbevaring af større brugsgenstande, f.eks. cykler, barnevogne, rollatorer.«
Kommentar:	Ingen bemærkninger til forslaget.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	20. <i>I bilag I, kap. 3.3.1, indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:</i> »Stk. 5. I eller i tilknytning til etageboliger og sammenbyggede enfamiliehuse skal der under hensyn til indeklimaet etableres faciliteter til vask og tørring af tøj.«
Kommentar:	Ingen bemærkninger til forslaget.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	25. <i>Vejledningsteksten til bilag I, kap. 3.3.2, stk. 1, affattes således:</i> »(3.3.2, stk. 1) Kravet kan opfyldes med en fri afstand ud for installationer som håndvask og WC på mindst 1,1 m. En større fri afstand øger komfort og brugervenlighed.«
Kommentar:	Ingen bemærkninger til forslaget.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	26. <i>Bilag I, kap. 3.5, stk. 1, affattes således:</i> »Stk. 1. Brugerbetjente anlæg, såsom indkast til affaldssystemer, IT-standere, betalings- og selvbetjeningsautomater og lignende anlæg med publikumsrettede servicefunktioner, skal opsættes, så de kan benyttes af mennesker, hvis funktionsevne er nedsat.«
Kommentar:	Ingen bemærkninger til selve tekstforslaget. Teksten forudsætter at der udarbejdes en vejledning der indeholder specifikke krav til max afstande til installationerne, højder på luger/åbninger samt vægt på

	låger mv. og tilhørende låse-lukkeanordninger.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	29. I <i>bilag I, kap. 6.5.3</i> , indsættes efter stk. 6. som nyt stykke: »Stk. 7. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af belysningsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om belysningsanlægget overholder bygningsreglementets krav til belysningsniveau, samt at dagslysstyring, bevægelsesmeldere og zoneopdeling fungerer efter hensigten. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.«
Kommentar:	Dansk Byggeri bakker op om kravene til funktionsafprøvning, men mener, at det vil være hensigtsmæssigt med en overgangsperiode, der tillader at disse vejledninger udarbejdes, inden de træder i kraft, jf nedenfor §2
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	31. <i>Vejledningsteksten til bilag I, kap. 7.3.3, stk. 1</i> , affattes således: »(7.3.3, stk. 1) Varmetabsrammen omfatter i denne sammenhæng kun tilbygningen.«
Kommentar:	Ingen bemærkninger til forslaget.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	32. I <i>bilag I, kap. 7.3.3</i> , indsættes efter stk. 1 som nye stykker: »Stk. 2. 50 pct. af det tidligere varmetab gennem den dækkede del af den eksisterende bygning medregnes i varmetabsrammen. Dette gælder ikke for tagboliger. Stk. 3. Vinduer kan i varmetabsrammen indregnes som de reelle vinduer eller vinduer med U-værdi på 1,2 W/m ² K. Vinduer, ovenlys, glasydervægge og glas tage skal beregnes som angivet i bilag 6.«
--------------	---

Kommentar:	Ingen bemærkninger til forslaget.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	33. <i>Bilag I, kap. 7.5, affattes som bilag 2 til denne bekendtgørelse.</i>
Kommentar:	Ingen bemærkninger til forslaget.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Pkt. 34 til 39. Primært om installationers funktionsafprøvning.
Kommentar:	Dansk Byggeri bakker op om kravene til funktionsafprøvning, men mener, at det vil være hensigtsmæssigt med en overgangsperiode, der tillader at disse vejledninger udarbejdes, inden de træder i kraft, jf nedenfor §2
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	40. <i>Bilag I, kap. 8.7, stk. 6, affattes således:</i> »Stk. 6. Bygninger eller bygningers udenoms arealer skal indrettes på en sådan måde, at det er muligt for brugerne af bygningen at bortskaffe husholdningsaffald fra de enkelte enheder i bygningen eller på terræn i umiddelbar nærhed af bygningens hovedindgange. Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til, 1) at der ikke opstår risiko for personers sundhed 2) at der ikke opstår komfortmæssige gener, f.eks. lugtgener 3) at det er muligt at foretage kildesortering 4) at der ikke sker unødigt forbrug af energi«
Kommentar:	Dansk Byggeri mener, at det er et funktions- og kvalitetsmæssigt tilbageskridt for byggeriet at fjerne det generelle krav om affaldsskakte for bygninger med 3 etager og derover over terræn, og anbefaler derfor at eksisterende tekst i kap. 8.7 stk. 6 bibeholdes. Med de lempeligere regler må det forventes, at omfanget af affaldsskakte vil

	<p>blive reduceret. Konsekvensen kan være følgende:</p> <p>Transporten af affald vil ske i elevatorer og på trapper, hvilket vil medføre reduceret hygiejne og flere lugtgener samt større driftsomkostninger til hyppigere nødvendig rengøring af disse.</p> <p>Personer med funktionsnedsættelser på grund af alderdom eller handicap vil være udfordret ift. at bortskaffe restaffald fra husholdningen. Dermed vil restaffald fra husholdninger udgøre en sundhedsrisiko og risiko for lugtgener i den enkelte bolig og i opgangene.</p> <p>Med flere ældre og dermed personer med handicap i fremtiden, vil behovet for hjælp, fra enten den kommunale hjemmepleje eller ejendomsfunktionærer, til at bringe restaffald fra husholdningen ned på terrænet, være en nødvendighed, hvilket samfundsøkonomisk vil være en vedblivende meromkostning, frem for en her og nu-investering i fremtidens boliger.</p> <p>Moderne affaldssystemer, fx kildesortering, kan i dag tilkobles affaldsskakte samtidig med at tidligere tiders arbejdsmiljøbelastninger og uhygiejniske installationer ikke vil forekomme.</p> <p>Alternativt bør det sikres, at ældre, gangbesværede, rollator- og kørestolsbrugere, så enkelt som muligt kan komme af med deres affald.</p> <p>Derfor bør forslagsteksten skærpes, således at det præciseres at indkast af affald skal ske så tæt på indgang til bolig som muligt og helst overdækket og integreret med denne.</p>
Forslag til ændring:	<p>Dansk Byggeri foreslår, at den eksisterende bestemmelse fastholdes.</p> <p>Alternativt bør teksten præciseres mht. placering, funktion af indkast samt sikring/afskærmning mod vejrlig mv.</p>

Emne/ tekst:	<p>41.</p> <p><i>Vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.7, stk. 6, affattes således:</i></p> <p>»(8.7, stk. 6) For tilgængelig indretning for mennesker med handicap, herunder opbevaringsarealer og indkast til affaldssystemer, henvises til kapitel 2.4.3, stk. 2 og kapitel 3.5, stk. 1.«</p>
Kommentar:	Se bemærkningerne til pkt. 40.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	42.
--------------	------------

	I <i>Bilag 1, kap. 8.7</i> , indsættes efter stk. 6 som nyt stykke: »Stk. 7. Husholdningsaffald skal kunne opbevares sundhedsmæssigt forsvarligt i bygningen eller på grunden, til det afhentes.«
Kommentar:	Se bemærkningerne til pkt. 40.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	44. I <i>bilag, kap. 8.8</i> , indsættes efter stk. 7 som nyt stykke: »Stk. 8. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af elevatorers energiforbrug før ibrugtagning. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.« Samt pkt. 45. Vejledning til pkt. 44
Kommentar:	Dansk Byggeri bakker op om kravene til funktionsafprøvning, men mener, at det vil være hensigtsmæssigt med en overgangsperiode, der tillader at disse vejledninger udarbejdes, inden de træder i kraft, jf nedenfor §2.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	46. I <i>bilag 1, B.1.1.3, stk. 3</i> , udgår »- Små bygninger med en grundflade på indtil 10 m ² .«
Kommentar:	<i>B.1.1.3, stk. 3. Vejledningstekst</i> Her fremgår fortsat de 2 småbygninger. "Opførelse af flere end 2 småbygninger med en grundflade på under 10 m ² , skal medregnes til etagearealet." <u>som et krav.</u>
Forslag til ændring:	Dansk Byggeri foreslår at teksten tilrettes og indgår i bestemmelsen.

Emne/ tekst:	47. <i>Vejledningsteksten til bilag 1, B.1.1.3, stk. 3</i> , affattes således: »(B.1.1.3, stk. 3) Om sikringsrum og offentlige beskyttelsesrum henvises til lov om beskyttelsesrum, reglement for indretning af sikringsrum og murgennem-brydninger samt reglement for projektering og opførelse af offentlige beskyt-
--------------	---

	telsesrum.
Kommentar:	Ingen bemærkninger til forslaget.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	<p>47.</p> <p>»Til gulvet i (<i>arealet</i> på) hemse medregnes kun det areal, der i et vandret plan 1,5 m over færdigt gulv ligger inden for planets skæring med tagbeklædningens udvendige side. Der kan indrettes 2 eller flere hemse med et areal på 4,5 m², men hvis de ikke skal medregnes i etagearealet, er det en betingelse, at de ikke er internt forbundne, herunder at adgang til hemsene foregår separat.«</p>
Kommentar:	Ingen bemærkninger til forslaget.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	<p>§ 2</p> <p><i>Stk. 1.</i> Bekendtgørelsen træder i kraft d. 1. juli 2017.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Bekendtgørelsen finder anvendelse ved ansøgninger om byggetilladelse, som indsendes efter bekendtgørelsens ikrafttræden. Hvis byggearbejdet ikke kræver tilladelse, skal bekendtgørelsen overholdes ved byggearbejder, der påbegyndes efter bekendtgørelsens ikrafttræden.</p>
Kommentar:	<p>Dansk Byggeri har ikke kommentarer til ikrafttrædelsen af selve bekendtgørelsen, men mht. vejledningerne til punkterne 29, 30, 35, 37, 44 og 45 om funktionsafprøvning, som vil sætte en standard for hvorledes afprøvninger gennemføres og dokumenteres, er disse vejledningerne endnu ikke tilgængelige. Dette medfører, at de projekterende ikke vil være i stand til at tilrettelægge produktionsprocessen hensigtsmæssigt og til et færdiggørelsesniveau som sætter entreprenøren i stand til på rimelig vis at byde og gennemføre disse opgaver.</p> <p>Alle større projekter er lang tid undervejs, og de tekniske systemer vil risikere at skulle omprojekteres eller revideres på et uhensigtsmæssigt tidspunkt. Dette vil medføre omkostninger for både bygherre og rådgiver, samt ikke mindst medføre øget risiko for fejl.</p>
Forslag til ændring:	Dansk Byggeri foreslår at kravet til funktionsafprøvning gøres frivilligt frem til vejledningerne har været tilgængelige i mindst 6 måneder.

Bilag 1**1. Administrative bestemmelser**

Emne/ tekst:	1.5 Byggearbejder, der kan opføres uden byggetilladelse
Kommentar:	Dansk Byggeri hilser det velkomment, at kommunerne lettes for en stor administrativ opgave. Vi vil dog pege på, at der med stor sandsynlighed vil forekomme en stigning i antallet af naboindsigelser og klager mod disse sekundære byggerier, og det desværre, efter at de er blevet udført. Dansk Byggeri finder det derfor nødvendigt, at der udarbejdes tydelige og målrettede vejledninger til den private borger samt den udførende håndværker.
Forslag til ændring:	

Bilag 2**7.5 Sommerhuse, campinghytter og lignende**

Emne/ tekst:	
Kommentar:	Ingen bemærkninger
Forslag til ændring:	

Dansk Byggeri

Den 10. maj 2017.

Niels Strange

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Forsikring & Pension, Philip Heymans Allé 1, 2900 Hellerup

Marlene Lisa Eriksen

Mail: mle@forsikringogpension.dk

Tlf. 41 91 91 48

Generelle bemærkninger:

Forsikring & Pension har følgende bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om ændring af bygningsreglementet 2015 (BR15):

Forsikring & Pension ser positivt på, at der indsættes et nyt stk. 4 i bilag 1, kap. 3.1, der fritager fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål, for kravene om direkte adgang fra det fri og regulering af niveauforskelle i adgangsarealet i det fri.

Med klimaforandringerne og de deraf ændrede, vådere vejrforhold, som Danmark oplever, er det vigtigt, at vores ejendomme er bygget til at kunne modstå disse begivenheder. Det ekstreme nedbør er blevet mere ekstremt siden 1950 og havniveauet stiger hurtigere.¹ Danmark oplever derfor langt flere skader og større omkostninger ved

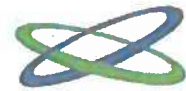
¹ Se blandt andet Naturstyrelsens [Analyse af IPCC delrapport 2, Effekter, klimatilpasning og sårbarhed – med særligt fokus på Danmark](#).

oversvømmelser end tidligere. Med et krav om direkte adgang og regulering af niveauforskelle i adgangsarealet, er der direkte adgang for overfladevandet, der ved selv mindre hændelser kan oversvømme og ødelægge hele bygninger.

Det er glædeligt, at der nu er dæmmet op for problemet. Forsikring & Pension ser dog gerne at man går skridtet videre og helt fjerner kravet om direkte adgang og udligning af niveauforskel, samt genindfører kravet om, at gulvniveau skal ligge 20 cm. højere end terræn. På den måde fremtidssikre vi vores byggeri til at modstå skybrud og stormflodshændelser uden større oversvømmelses- og fugtskader. Nem adgang for gangbesværede kan stadig sikres med andre løsninger, f.eks. rampe.

Med venlig hilsen

Marlene Lisa Eriksen

*Brancheforeningen Dansk Miljøteknologi
2. maj 2017*

Høringssvar

Udkast til ændring af bygningsreglement 2015 (BR15)

Dansk Miljøteknologi bemærker, at det foreliggende udkast til ændring af bygningsreglementet ikke omfatter en ”tydeliggørelse og præcisering af krav til løbende tilsyn og vedligeholdelse” af tekniske installationer, herunder ventilationssystemer, som minister for transport, bygninger og boliger Ole Birk Olesen har stillet folketinget i udsigt i sit svar på spørgsmål 154 fra 19. december 2016 fra MF Rasmus Prehn.

Spørgsmålet handler om at sikre, at ventilationssystemer renses, drives og vedligeholdes, så de holdes i en teknisk og hygiejnisk forsvarlig stand, så man undgår lugtgener, dårligt arbejdsmiljø og brandfare.

Ministeren skriver i sit svar, at Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen i ”forbindelse med en revision af bygningsreglementet, som træder i kraft den 1. juli 2017 vil tydeliggøre og præcisere flere af bygningsreglementets krav til kontrol og vedligehold. Det omfatter bl.a., at der vil blive stillet krav til, at de elektriske installationers ydeevne og styring dokumenteres ved prøvning af installationerne inden ibrugtagning samt krav til løbende tilsyn og vedligeholdelse af tekniske installationer”:

Dette ses altså ikke at være sket i det udsendte udkast til ændring af bygningsreglementet.

Dansk Miljøteknologi bemærker endvidere, at en tydeliggørelse og præcisering af kravet om at rens, drive og vedligeholde ventilationssystemer i sig selv ikke er tilstrækkeligt til at imødegå brandrisiko, lugtgener og dårligt arbejdsmiljø.

Problemet er, at kravet tilsyneladende ofte ikke overholdes, og at der ikke føres noget tilsyn med dets overholdelse.

Derfor vurderer Dansk Miljøteknologi, at der er brug for at indføre et løbende tilsyn med ventilationssystemer. Man kunne her søge inspiration i den svenske ventilationskontrol (OVK), som ministeren selv henviser til i sit svar på spørgsmål 154.

Der bør være en offentlig myndighed, der har det overordnede ansvar for at tilsyn gennemføres med passende intervaller.

Det seneste tilfælde med en tagbrand på Vesterbrogade i København, forårsaget af en restaurations ventilationssystem, har gjort behovet for at indføre krav om løbende tilsyn og vedligeholdelse af ventilationssystemer endnu mere aktuelt og tydeligt.

Ifølge Hovedstadens Beredskab er det ikke første gang, at man oplever ventilationsbrande i restauranter. Problemet er ifølge Beredskabet, at de indvendigt er fyldt med fedt og olie, som bliver antændt, når branden kommer derind. Beredskabet har erfaring for, at det sker flere gange om året i deres område, at de har brande af denne karakter.

Kilde:

TV2 Lorry den 23. marts 2017: <http://www.tv2lorry.dk/artikel/ventilationen-i-restauranter-er-rene-brandbomber>

Dansk Miljøteknologi skal endeligt gøre opmærksom på, at rensning af ventilationssystemer kan ske både manuelt og gennem automatiske tekniske systemer, så lugtgener, dårligt arbejdsmiljø og brandfare minimeres.

Med venlig hilsen
Mads Leerbech Jensen
Dansk Miljøteknologi

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

DI Byg, H.C. Andersens Boulevard 18, 1787 København V
Kristian Henningsen, krhe@di.dk, 40610505

Generelle bemærkninger:

DI Byg takker for muligheden for at give svar på høringen.

DI Byg er positiv overfor de ændringer, som fremsættes med ændringen til bygningsreglement 2015. Det er for DI Byg centralt, at bygherren får mest muligt frihed til selv at bestemme over opførelsen af sin bygning, og krav stilles som funktionskrav, der giver mest muligt frihed for bygherren til selv at vælge sine løsninger.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Afskaffelse af anmeldelsesbegrebet
Kommentar:	DI Byg støtter en afskaffelse af anmeldelsesbegrebet, så boligejere kan opføre mindre bygninger uden en byggetilladelse, og der udarbejdes en vejledning til overreglerne.

Forslag til ændring:	
----------------------	--

Emne/tekst:	Ophævelse af tilgængelighedsbestemmelserne for enfamiliehuse
Kommentar:	DI Byg støtter en ophævelse af kravet til tilgængelighed i fritliggende enfamiliehuse, så bygherre selv kan bestemme over, hvordan bygningen opføres. DI Bygs medlemmer oplever fra tid til anden, at reglerne om tilgængelig anvendes uden skøn til omkostninger og effekt. Det kan med fordel undersøges, om resterende regler til tilgængelighed kan gøres mere fleksible.
Forslag til ændring:	

Emne/tekst:	Ændring af krav til elevatorer ved ombygninger
Kommentar:	DI Byg støtter, at kravet om etablering af elevatorer ved inddragelse af tagetager eller mindre tilbygninger bortfalder. At bygherren nu ikke påføres økonomiske omkostninger til opførelse af elevatorer, mener DI Byg kan være fremmende for renovering af eksisterende bygninger.
Forslag til ændring:	

Emne/tekst:	Præcisering af krav til Køkken, bade- og WE-rum samt ændring af bestemmelser om affaldssortering
Kommentar:	Indførelsen af flere funktionskrav i bygningsreglementet er positivt, da det fremmer fleksibilitet i opførelsen af bygninger og derigennem også innovationen i byggeriet.
Forslag til ændring:	

Emne/tekst:	Præcisering af krav til funktionsafprøvning
Kommentar:	Indførelsen af funktionskrav om funktionsafprøvning af tekniske installationer kan DI Byg støtte fuldt op om. Det er vigtigt at bygningsejeren kan stole på de tekniske installationers egenskaber rent faktisk fungerer ved aflevering af bygningen. DI Byg ser det som vigtigt, at

	funktionsafprøvningen tager alle systemer med og også ser på, om systemerne fungerer på tværs og ikke bare enkeltvis. Dokumentationen til bygherren bør samtidig være let forståelig og anvendelig.
Forslag til ændring:	

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S

Att. Emil Engel Magnussen
Sendt til: eem@tbst.dk og info@tbst.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 32 69 88 88
DIREKTE 91 32 56 11
MOBIL 91 32 56 11
NINI@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK

DOK. NR. 17/00950-2

21. APRIL 2017

HØRING OVER UDKAST TIL ÆNDRING AF BYGNINGSREGLEMENTET

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har den 19. april 2017 sendt et udkast til bekendtgørelse om ændring af bygningsreglement 2015 (BR15) i høring.

Instituttet har bemærkninger til den del af udkastet, der vedrører ophævelse af tilgængelighedsbestemmelser i forhold til enfamiliehuse.

SAMMENFATNING

Danmark er efter Handicapkonventionen forpligtet til at identificere og afskaffe hindringer og barrierer for tilgængelighed for personer med handicap i forhold til boliger.

Det fremlagte udkast til bekendtgørelse indebærer, at gældende krav om etablering af niveaufri adgang ved yerdøre og etablering af niveaufri adgang til toilet i fritliggende enfamiliehuse ophæves.

Fritliggende enfamiliehuse udgør ca. 40 % af alle boliger i Danmark. Gennemføres ophævelsen vil denne del af boligmarkedet ikke længere være omfattet af disse tilgængelighedskrav i forbindelse med nybygning, væsentlig ombygning eller tilbygning. Ændringen indebærer således en betydelig forringelse af kravene til gradvist at forbedre tilgængeligheden i boligmassen, efterhånden som der bygges nyt eller foretages omfattende renovering/tilbygninger.

Der er tale om et bevidst tilbageskridt, fordi de regler, der foreslås afskaffet, ikke tjener andet formål end gradvist at forbedre tilgængeligheden for en stor del af boligerne i Danmark. Forringelsen er således ikke et udtryk for et valg mellem forskellige mulige foranstaltninger til at sikre den gradvise forbedring af tilgængeligheden

i boligmassen. Der indføres ikke nogen alternativ løsning til at sikre, at tilgængeligheden gradvist øges.

Det er instituttets vurdering, at denne forringelse vil møde kritik fra international side, fordi den er vanskelig at forene med forpligtelsen til gradvist at sikre et tilgængeligt boligmarked.

Instituttet finder det endvidere særdeles kritisabelt, at styrelsen foreslår reglerne ophævet uden hensyntagen til Handicapkonventionens bestemmelser om progressiv realisering af retten til tilgængelighed.

Endelig er det instituttets opfattelse, at det er tvivlsomt om forringelsen af kravene til tilgængelighed, vil være i overensstemmelse med byggelovens formål om fremme af handicaptilgængelighed i lyset af, at formålet hviler på principperne i FNs standardregler om lige muligheder for personer med handicap, de standarder som er blevet videreført og udviklet med Handicapkonventionen.

På denne baggrund anbefaler Institut for Menneskerettigheder:

- at ændringen, der medfører ophævelse af de nuværende krav til tilgængelighed for enfamiliehuse, udgår af udkastet.
- at Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen foretager en undersøgelse af, hvorvidt den planlagte ændring af bygningsreglementet har fornøden administrativ lovhjemmel.

UDKASTETS INDHOLD

Udkastet til ændring af bygningsreglementet indebærer, at fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål, fremover ikke vil være omfattet af tre bestemmelser i bygningsreglementet, som fastsætter krav til tilgængelighed.

Ændringen ophæver for det første kravet om, at en bygnings adgangsforhold skal sikre tilgængelighed for alle. For det andet ophæves kravet om, at der ved alle indgangsdøre skal etableres niveaufri adgang og for det tredje ophæves kravet om, at der i en boligs stueetage skal være mindst et WC-rum med niveaufri adgang og med en hensigtsmæssig indretning og størrelse.¹

¹ Det drejer sig om bestemmelserne i bygningsreglementet kapitel 3.2.1, stk. 1, kapitel 3.2.1, stk. 2 og kapitel 3.3.2, stk. 1

Gennemføres udkastet uændret vil det fremover være op til den enkelte boligejer, om der bliver foretaget byggetekniske tiltag med henblik på at sikre tilgængelige adgangsforhold.

DEN MENNESKERETLIGE BESKYTTELSE

Ophævelse af tilgængelighedsbestemmelserne i forhold til enfamiliehuse vil have konsekvenser for personer, der på grund af gangbesvær mv., har behov for niveaufri adgang. Personkredsen, der bliver berørt af den nævnte del af udkastet, er derfor kendetegnet ved at have et handicap og er dermed omfattet af Handicapkonventionen.

RETEN TIL TILGÆNGELIGHED

Retten til tilgængelighed følger af Handicapkonventionens artikel 9. Danmark er efter denne bestemmelse blandt andet forpligtet til at træffe passende foranstaltninger for at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til fysiske omgivelser. Disse foranstaltninger omfatter blandt andet afskaffelse af hindringer og barrierer for tilgængelighed til bygninger, herunder boliger.

Anerkendelsen af retten til tilgængelighed som en menneskeret er en nyskabelse med Handicapkonventionen. Bestemmelsen fastslår, at tilgængelighed er en grundlæggende forudsætning for, at personer med handicap kan leve et selvstændigt liv og deltage fuldt ud i alle livets forhold på lige vilkår med andre. Dette understreges af, at tilgængelighed er en selvstændig rettighed efter artikel 9 og et grundlæggende princip for hele konventionen, jf. artikel 3.

Tilgængelighedsforpligtelsen indeholder en forpligtelse til ændring af strukturer med henblik på at fjerne de barrierer, der gør, at personer med handicap ikke kan deltage i samfundet på lige vilkår med andre. Tilgængelighed til samfundet hænger dermed tæt sammen med det handicapbegreb, som Handicapkonventionen bygger på – det såkaldte samfundsrelaterede handicapbegreb, der beskriver et handicap som resultatet af mødet mellem en funktionsnedsættelse og barrierer i samfundet. I modsætning hertil står det medicinske handicapbegreb, der alene fokuserer på funktionsnedsættelsen som årsagen til, at en person med handicap ikke kan deltage i samfundslivet.

Med det samfundsrelaterede handicapbegreb flyttes fokus dermed fra individet til samfundets indretning. Dette er baggrunden for, at retten til tilgængelighed står så centralt i Handicapkonventionen.

DEN DANSKE BYGGELOVGIVNING OG FRIHEDEN TIL AT INDRETTE SIN BOLIG

Den gældende byggelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1178 af 23. september 2016, har i henhold til lovens § 1 til formål at varetage følgende hensyn: 1) at sikre, at bebyggelse i Danmark frembyder tilfredsstillende tryghed i brand-, sikkerheds- og sundhedsmæssig henseende, 2) at sikre, at bebyggelsen får en tilfredsstillende kvalitet og vedligeholdes forsvarligt, 3) at sikre, at byggeskader udbedres, 4) at fremme tilgængelighed for personer med handicap, 5) at fremme arkitektonisk kvalitet, 6) at fremme foranstaltninger, der kan øge byggeriets produktivitet, og 7) at fremme foranstaltninger, der kan modvirke unødvendigt ressourceforbrug og råstofforbrug.

For så vidt angår tilgængelighed for personer med handicap, fremgår det af forarbejderne til formålsbestemmelsen i § 1,² at *"byggelovens regler om tilgængelighed hviler på FNs standardregler om lige muligheder for Handicappede,"* der lå forud for Handicapkonventionen.

Byggeloven gælder som hovedregel ved nybyggeri, væsentlige ombygninger eller tilbygninger, jf. lovens § 2, og indfører derved gradvist lovens gældende standarder, eftersom den ældre bygningsmasse som udgangspunkt ikke skal leve op til moderne standarder.

Bygherrens (eksempelvis boligejerens) adgang til selv at bestemme over indretningen af boligen er omfattet af den grundlæggende ret til respekt for ejendomsretten, som er beskyttet af grundloven og de internationale konventioner, eks. tillægsprotokol 1 artikel 1 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Der er imidlertid ikke tale om en absolut rettighed.

I en dansk sammenhæng er retten til selv at bestemme over indretningen af sin bolig indskrænket væsentligt af de gældende regler i byggeloven og bygningsreglementet, idet reguleringen forudsætter, at boligmassen gradvist lever op til højere krav i forhold til miljø, sundhed, handicaptilgængelighed mv. Lovgiver har endvidere henvist direkte til gennemførelsen af tilgængelighed for personer med handicap set i lyset af Danmarks internationale forpligtelser som formål for loven.

Efter instituttets opfattelse er det tvivlsomt om en ændring af bygningsreglementet, som består i en ophævelse af

² Jf. 2000/1 LSF 44, lovforslagets almindelige bemærkninger, 'Ad 1 Handicaptilgængelighed og arkitektonisk kvalitet indføres i byggelovens formålsbestemmelse.

tilgængelighedskravene for fritliggende enfamiliehuse, vil være i overensstemmelse med byggelovens formål om fremme af handicaptilgængelighed ikke mindst set i lyset af, at formålsbestemmelsen i henhold til forarbejderne eksplicit hviler på principperne i FNs standardregler om lige muligheder for personer med handicap, de standarder som er blevet videreført og udviklet med Handicapkonventionen.

- På denne baggrund anbefaler Institut for Menneskerettigheder, at Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen foretager en undersøgelse af, hvorvidt den planlagte ændring af bygningsreglementet har fornøden administrativ lovhjemmel.

INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

FORRINGELSE AF TILGÆNGELIGHEDEN

Hvis det nuværende udkast gennemføres, betyder det, at ca. 40 % af boligerne i Danmark ikke længere vil være omfattet af kravene om niveaufri adgang til indgangsdøren og niveaufri adgang til toilet i forbindelse med nybygning, væsentlig ombygning eller tilbygning. Der vil være tale om et massivt og væsentligt tilbageskridt i forhold forpligtelsen til gradvist at øge tilgængeligheden i en stor del af boligmassen.

VALG MELLEML FORANSTALTNINGER

Det fremgår af høringsbrevet, at der ikke er tiltænkt foranstaltninger, som skal træde i stedet for de nuværende krav til tilgængelighed i bygningsreglementet.

Hertil kan nævnes, at der ikke har været nogen politisk proces, hvor alternativer til de eksisterende regler har været overvejet eller andre midler til at tilvejebringe tilgængelighed i enfamiliehuse har været undersøgt, og at forringelsen ikke afbalanceres af andre tiltag, der kan sikre adgang til de pågældende boliger, eksempelvis indførelse af et økonomisk incitament til at skabe tilgængelighed eller lignende.

Ændringen vil indebære en varig hindring af virkeliggørelsen af retten til tilgængelighed, idet nybyggede boliger har en lang levetid og ikke vil være tilgængelige, heller ikke selv om kravet om tilgængelighed måtte blive indført igen.

Til støtte for den planlagte ophævelse af tilgængelighedskravene for enfamiliehuse har Transport-, Bygge- og Boligministeriet samt Trafik-,

Bygge- og Boligstyrelsen for det første anført, at den enkelte boligejer selv kan vælge at etablere niveaufri adgang, eventuelt med støtte efter servicelovens regler, og for det andet, at de eksisterende regler ikke anses for hensigtsmæssige og effektive.

TILGÆNGELIGHED GENNEM SERVICELOVENS REGLER

I høringsbrevet er det anført, at det fremover vil være op til den enkelte boligejer, "om der ønskes foretaget særlige byggetekniske tiltag til at sikre særlige adgangsforhold i boligen", og på ministeriets hjemmeside er det fremført, at en boligejer efterfølgende kan vælge at etablere niveaufri adgang, hvis der skulle opstå et behov herfor.

Det skal bemærkes, at kommunerne efter serviceloven, kan betale for boligændringer, som er nødvendige for at sikre tilgængelighed for en person med handicap, der selv bor i boligen.

Det bemærkes i den forbindelse, at den eksisterende kompensationsordning i serviceloven ikke giver fuld kompensation, da det alene er ansøgerens egen bolig, der kan blive tilpasset, og ikke boliger, der tilhører nærtstående eller andre, som ansøgeren ønsker at besøge.

Desuden er det hensigten med Handicapkonventionen, at barriererne i samfundet skal fjernes fremfor at udvikle eller fastholde individuel tilpasning og særlige kompensationsordninger.

En fastholdelse af de eksisterende krav til tilgængelighed i bygningsreglementet vil betyde, at der fremadrettet ville blive mindre og mindre behov for individuel kompensation i takt med, at der bygges nye boliger med niveaufri adgang.

Ophævelsen af tilgængelighedskravene i bygningsreglementet vil ikke blot få betydning for, hvor personer med handicap kan bosætte sig. Ophævelsen vil også på andre måder kunne påvirke den enkeltes dagligdag og livskvalitet på negativ vis, eksempelvis ved at ramme personer med handicaps sociale liv.

Tilgængelighed i forhold til boliger handler ikke kun om, at personer med handicap skal have adgang til deres egne boliger. Det handler også om, at boliger er tilgængelige for personer med handicap ved besøg hos private, herunder familie, venner og bekendte. Som eksempler kan nævnes børn med handicap, der forhindres i at deltage i sociale arrangementer hos deres skolekammerater, ældre mennesker, der med tiden har udviklet gangbesvær, som får vanskeligt ved at besøge deres

familie, voksne personer med handicap, der afskæres fra at deltage i foreningsmøder som afholdes hos private.

En ophævelse af tilgængelighedskravene for enfamiliehuse vil dermed svække gennemførelsen af Handicapkonventionens grundlæggende princip om inklusion i samfundet.

Hertil kommer, at en ophævelse af tilgængelighedskravene for fritliggende enfamiliehuse vil risikere at medføre en koncentration af personer med handicap i etagebyggerier, hvilket vil bidrage til yderligere eksklusion af personer med handicap.

Det forhold, at servicelovens kompensationsordning alene gælder for den bolig, hvor personen med handicap bor, samt det forhold, at der er tale om en individuel kompensationsordning og ikke regler, der på sigt bidrager til at fjerne barrierer i samfundet, betyder at servicelovens kompensationsordning ikke er udtryk for en foranstaltning, der bidrager til opfyldelse af forpligtelsen til at fjerne barriere for tilgængelighed efter Handicapkonventionens artikel 9.

HENVISNINGEN TIL AT DE EKSISTERENDE REGLER IKKE ER EFFEKTIVE

Ministeriet har ved fremsendelse af høringen anført, at de eksisterende regler ikke anses for hensigtsmæssige og velfungerende, da der ikke gælder et krav om niveaufri adgang på grunden og frem til huset, men kun ved selve indgangsdøren. Det vil sige, at det eksempelvis er lovligt inden for den gældende regulering, at der skal forceres trapper mv. på vej hen til huset.

Ved at tilslutte sig Handicapkonventionen har Danmark også tilsluttet sig det handicapbegreb, der ligger til grund for konventionen. Det følger af Handicapkonventionens artikel 1, at et handicap opstår i mødet mellem en funktionsnedsættelse og forskellige samfundsskabte barrierer (eksempelvis manglende tilgængelighed i enfamiliehuse), hvorfor der i konventionen opstilles klare forpligtelser for staterne til at afskaffe disse barrierer.

Det er ikke i overensstemmelse med dette fundament for konventionen at henvise til, at der i forvejen eksisterer barrierer for den fulde virkeliggørelsen af retten til tilgængelighed som begrundelse for en forringelse af rettighedsbeskyttelsen.

Det forhold, at den eksisterende regulering ikke fastsætter krav til tilgængelighed i terrænet og dermed kun sikrer en begrænset tilgængelighed, kan derfor ikke retfærdiggøre en afregulering.

ANBEFALING

Hverken den begrundelse, at de nuværende regler anses for ineffektive og uhensigtsmæssige eller det forhold, at den enkelte boligejer selv kan vælge at etablere niveaufri adgang – og søge kompensation hertil – er tilstrækkelige til, at ophævelsen af tilgængelighedskravene ikke udgør en forringelse.

Ophævelsen af tilgængelighedsbestemmelserne vil være en forringelse i forhold til den generelle forpligtelse til at sikre personer med handicaps fulde deltagelse i alle aspekter af hverdagslivet og en selvstændig tilværelse.

Danmark har tidligere i forbindelse med afleveringen af den første rapport om opfyldelsen af Danmarks forpligtelser under Handicapkonventionen fremhævet kravene om tilgængelighed i bygningsreglementet.³

Endvidere har Handicapkomiteen, der overvåger og fortolker Handicapkonventionen, udtalt i en generel kommentar til artikel 9 om tilgængelighed, at der efter artikel 9 er en forpligtelse til at foretage en tilbundsgående gennemgang af eksisterende regler om tilgængelighed og sikre sig at der ikke er nogen huller i hverken regelsæt eller implementeringen. Såfremt udkastet vedtages uændret, vil der være endnu et hul i den danske regulering.⁴

Det er instituttets vurdering, at forringelsen af kravene til tilgængelighed vil møde kritik fra Handicapkomitéens side, fordi forringelsen er vanskelig at forene med forpligtelsen til gradvist at sikre et tilgængeligt boligmarked.

Instituttet finder det endvidere særdeles kritisabelt, at styrelsen foreslår reglerne ophævet uden hensyntagen til Handicapkonventionens bestemmelser om progressiv realisering af retten til tilgængelighed.

Instituttet anbefaler på den baggrund:

³ Jf. Danmarks første rapport til FN's handicapkomité om foranstaltninger, der er truffet med henblik på at efterleve opfyldelsen af FN-konventionen af 13. december 2006 om rettigheder for personer med handicap, s. 8

⁴ jf. General Comment No. 2 (2014) s. 8.

- at ændringen, der medfører ophævelse af de nuværende krav til tilgængelighed for enfamiliehuse, udgår af udkastet.

Der henvises til styrelsens journalnummer BS0400-00147

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
DIREKTØR

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Danske Studerendes Fællesråd // Købmagergade 43, 2., 1150 København K
Rasmus Kjær Slot, rasmus@dsfnet.dk, 28194502

Generelle bemærkninger:

[Her bedes angivet generelle/overordnede kommentarer til høringen.

Givet høringsmaterialets omfang og for at undgå gentagelser og mulige uklarheder bedes tekstnære kommentarer ikke angives her men i kommentarfelterne for neden.]

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	§1 nr. 17.
Kommentar:	<i>DSF hæfter sig med glæde ved præciseringen af at det er muligt at bygge kollegier hvor bad, toilet og/eller køkken deles af beboerne. Det er en uklarhed der har været i bekendtgørelsen i en længere periode og DSF bakker entydigt op om ændringen.</i>

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI
Inge Ebbensgaard, ime@frinet.dk, mob 6077 6094

Generelle bemærkninger:

Overordnet set finder FRI, at der er tale om gode og hensigtsmæssige ændringer i forslaget.

FRI er grundlæggende også tilfredse med kravene om funktionsafprøvninger (punkterne 29, 34, 36 og 44), hvor der henvises til TBST's vejledninger. Disse vejledninger er ikke på nuværende tidspunkt tilgængelig – og vil uanset, at der er tale om vejledninger og ikke lovgivning sætte et niveau for hvorledes test og dokumentation skal udføres. Vejledningerne vil således have betydning for de projekter der pt projekteres og forventes byggesagsbehandlet efter 1. juli – se uddybning under punktet omhandlede punkterne 30, 35, 37 og 45. FRI foreslår, at der indføres en overgangsperiode på 6 måneder fra den enkelte vejledning offentliggøres til kravet træder i kraft. Dette vil sikre en rimelig tid til at tilrettelægge funktionsafprøvningerne i de pågående projekteringsprocesser så unødige omkostninger, usikkerhed og risiko for fejl undgås.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	30. Som vejledningstekst til bilag I, kap. 6.5.3, stk. 7, indsættes: »(6.5.3, stk. 7) Der henvises til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens vejledning om funktionsafprøvning.«
Kommentar:	Vi ser frem til også at kommenterer denne vejledning, når den kommer i høring.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Punkterne 30, 35, 37 og 45 – vejledninger til funktionsafprøvninger
Kommentar:	Vejledningerne til funktionsafprøvning vil sætte en standard for hvorledes afprøvninger gennemføres og dokumenteres. Da vejledningerne ikke er tilgængelige på nuværende tidspunkt, vil de projekterende ikke være i stand til at tilrettelægge produktionsprocessen hensigtsmæssigt og til et færdiggørelsesniveau, som sætter entreprenøren i stand til på rimelig vis at byde og gennemføre disse opgaver. Alle større projekter er lang tid undervejs, og de tekniske systemer vil risikere at skulle omprojekteres eller revideres på et u hensigtsmæssigt tidspunkt. Dette vil medføre omkostninger for både bygherre og rådgiver, samt ikke mindst medføre øget risiko for fejl.
Forslag til ændring:	FRI foreslår at kravet til funktionsafprøvning gøres frivilligt frem til vejledningerne har været tilgængelige i mindst 6 måneder.

Emne/ tekst:	34. I bilag I, kap. 8.2 og 36. I bilag, kap. 8.3 måske flere
Kommentar:	Da vi endnu ikke har set Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens vejledning om funktionsafprøvning. Mangler der krav til en samordnet test af ventilation, varme, køl, elforsyning og automatik (CTS), samt dokumentation af denne test.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	34. I bilag I, kap. 8.2 og 36. I bilag, kap. 8.3 måske flere
-----------------	--

Kommentar:	Der mangler krav til, at det skal sikres at brugerne ikke kan indstille anlæg således, at der unødigt køles og varmes samtidig.
Forslag til ændring:	

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Rødovre Kommune

Byggesags- og Erhvervsafdelingen

Generelle bemærkninger:

bortfaldet af anmeldelsesbegrebet gør reglerne mere komplekse for borgere og byggesagsbehandlere

Som udgangspunkt mener vi at det er positivt at forenkle reglerne.

For nogle år siden indførte man i en 'væk-med-bøvlet'-kampagne, at bygninger under 35m² ikke skulle anmeldes, hvis de ellers opfyldte reglementet og lokalplanen. Vores erfaring er, at denne ordning ikke har sparet kommunerne tid, snarere tværtimod, da borgerne generelt er usikre på, hvad de må og ikke må, og derfor henvender sig alligevel, samt at dem, der bygger ikke altid har det fulde overblik over de regler, der gælder, og får bygget noget, der efterfølgende måske skal lovliggøres. Vi oplever, at vi får et stigende antal henvendelser om småbygninger – ikke færre som det var tænkt.

Med bortfald af anmeldelsespligt efter den 1. juli 2017 frygter vi, at borgerne vil tro, at de uden videre kan bygge yderligere 15m² ud over de første 'gratis 35m² uden at tage højde for, om bebyggelsesprocent, længde i skel, højdegrænseplan, m.v. er overskredet.

For rækkehusbebyggelser vil problemet uden tvivl blive endnu større, da der i forvejen er tale om meget små grunde, hvor bebyggelsesprocenten stort set altid vil være opbrugt, og fradraget for medregning af småbygninger i bebyggelsesprocenten kun er 20 m². For rækkehuse gælder ofte lokalplaner/deklarationer, som sætter begrænsninger for småbygninger, der er langt snævrere end 50m². Vi oplever allerede at borgerne ikke formår at sætte sig tilstrækkeligt ind i planerne, hvilket medfører store nabogener, hvis de bygger uden den fornødne (kommunale) vejledning – det er vores erfaring, at de fleste ikke benytter en egentlig rådgiver.

På baggrund af vores erfaring i disse typer sager forudser vi således, at det vil betyde markant flere tilfælde af overskridelse af byggeret og planlov med en lovliggørelse til følge, der kan munde ud i at den pågældende bygning skal nedrives (kommunen er myndighed og har pligt til at lovliggøre ulovlige forhold). Lovliggørelsessager er langt mere resourcekrævende end almindelige sager – det er trods alt nemmere og billigere at forklare reglerne for borgerne før de bygger.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Høringsbrevet af 19. april 2017 – side 4 og 5- Økonomiske og administrative konsekvenser, herunder DUT.
Kommentar:	<p><i>Det er Rødovre Kommunes opfattelse, at regelændringen vil medføre et markant stigende antal lovliggørelsessager og dermed ikke virke efter hensigten.</i></p> <p><i>Det er meget vigtigt at det i forbindelse med offentliggørelsen tydeligt gøres opmærksom på, at byggeriet skal overholde byggeretten i Kap. 2, samt at planmæssige begrænsninger skal undersøges før der bygges.</i></p> <p><i>Det bør overvejes, hvordan man administrativt skal håndtere en byggesag, hvor der f.eks. skal lovliggørelses småbygninger, der samlet overstiger 50 m². En eller flere af disse bygninger skal ifølge de nye regler have en byggetilladelse, men hvilken/hvilke? Og når denne/disse småbygning eller -bygninger med byggetilladelse skal nedrives skal der søges om nedrivningstilladelse??</i></p>
Forslag til ændring:	<i>En reducere af det areal der kan opføres uden byggetilladelse for så vidt angår rækkehusbebyggelser. Måske så det passer til beregningsreglerne (20 m²)</i>

Sendt til
Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, info@tbst.dk,
cc. eem@tbst.dk
mærket j.nr. BS0400-00147

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

NIRAS A/S, Teknikerbyen 34, 2830 Virum
Henrik Schledermann / Ejvind Løgberg

Generelle bemærkninger:

Forslagene om funktionsafprøvning af belysningsanlæg, varme- og køleanlæg, ventilationsanlæg samt elevatorer forekommer umiddelbart at være et fornuftigt krav. Ved nærmere eftertanke, er det imidlertid tvivlsomt, hvor stor effekten vil være.

Funktionsafprøvning vil hjælpe med at sikre, at de enkelte anlæg fungerer, som de skal. Det vil givet øge andelen af bygninger, der fungerer bedre ved indflytning, men det er dog kun det første skridt på vejen til bedre fungerende tekniske anlæg.

Der mangler krav om en funktionsafprøvning af samspillet mellem de enkelte anlæg, så det fx sikres, at man ikke køler med ventilationen og samtidig varmer med varmeanlægget, hvilket er et krav i DS 469.

Desuden vil krav om funktionsafprøvning ikke ændre forudsætningen for etablering af automatik i bygninger væsentligt, og den samlede effekt må derfor forventes at være yderst begrænset.

Vi vil stadigvæk opleve at:

- Komplekse bygninger med megen automatik har for højt energiforbrug
- Skader, som skimmelsvamp eller lignende, fordi automatikken ikke fungerer

- Fejlbetjening, fordi driftspersonalet mangler overblik og kvalifikationer
- Svigt i funktion, som ikke opdages på grund af kompleksitet og manglede overblik

I det nuværende bygningsreglementet er der ingen krav, der regulerer anvendelse af automatik i bygninger, eller giver incitament til at begrænse kompleksiteten af den automatik, som etableres.

Det betyder, at uhensigtsmæssige bygningsudformninger og indretninger i relation til indeklima, energiforbrug, brandkrav etc. ofte søges afhjulpet med komplicerede automatikløsninger.

Yderligere har denne automatik et ikke ubetydeligt egetforbrug, der i modsætning til de øvrige el-forbrug til bygningsdrift også foregår udenfor brugstiden.

Da der heller ingen krav er til uddannelse og kvalifikationer af det driftspersonale, som skal kunne overskue automatikken og betjene de tekniske anlæg, bliver resultatet et højere energiforbrug og et ringere indeklima end nødvendigt.

Vi er opmærksomme på, at det næppe vil være muligt at indarbejde alle disse forhold i den nuværende revision. Vi mener imidlertid, at det er vigtigt, at der fremadrettet arbejdes på at indføre krav eller incitamenter til:

- valg af tekniske løsninger, der begrænser omfang og kompleksiteten af den automatik, der etableres
- sammenhængende styring, som begrænser energiforbruget og optimerer indeklimaet
- etablering af sammenhængende overblik over tekniske anlæg og deres automatik i større bygninger (evt. undtaget beboelsesejendomme), via CTS, SCADA eller anden grafisk brugerflade, som giver mulighed for overvågning, logning og alarmering
- krav til automatikkens egetforbrug eller medregning af et realistisk forbrug i energirammen

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	§ 1, pkt. 29, 34, 36 og 44, Funktionsafprøvning.
Kommentar:	Det forekommer omsonst at forlange indsendelse af dokumentation af funktionsafprøvningen, idet det iht. høringsudkastet til nyt BR 18 er intentionen at fjerne den kommunale myndighedsbehandling. Teksten

	om indsendelse af dokumentation er da også udgået i BR 18 forslaget.
Forslag til ændring:	Teksten "Dokumentation af ..." udgår.

Emne/ tekst:	§ 1, nyt pkt., Funktionsafprøvning.
Kommentar:	Da automatisk styret solafskærmning ofte er afgørende for at kunne overholde bygningens energiramme, bør der indføres et krav om funktionsafprøvning af denne, hvis den indgår i energirammeberegningen.
Forslag til ændring:	Hvis der af hensyn til overholdelse af energirammen for bygningen (indsæt relevante henvisninger), er etableret automatisk styret solafskærmning, skal der gennemføres en funktionsafprøvning af solafskærmningen før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om solafskærmningen fungerer efter hensigten. Funktionsafprøvningen kan ske ved kunstig påvirkning af de sensorer for sol og vind, der styrer solafskærmningen.

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Via e-mail: info@tbst.dk
Cc: Emil Engel Magnussen eem@tbst.dk

j.nr. BS0400-00147

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Taastrup, den 8. maj 2017
LN/SO

Skabelon til høringsvar

Afsender:

Organisation/Navn og Adresse
Dansk Handicap Forbund, Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup
www.danskhandicapforbund.dk

Kontaktperson og kontaktoplysninger:

Susanne Olsen – e-mail: susanne@danskhandicapforbund.dk – tlf.: 39 29 35 55
Bente Rødsgaard – e-mail: bente@danskhandicapforbund.dk – tlf.: 39 10 07 59

Høringsvar fra Dansk Handicap Forbund vedr. udkast til bekendtgørelse om ændring af Bygningsreglement 2015 (BR15)

Generelle bemærkninger:

Som interesseorganisation for mennesker med bevægelsehandicap vil Dansk Handicap Forbund på det kraftigste fraråde de planlagte forringelser i BR15.

At fjerne Bygningsreglementets krav til niveaufri indgange og til et toilet i stueetagen i nye enfamiliehuse vil være et markant tilbageskridt og et helt uforståeligt brud på tidligere ministres fremme af lovgivning til gradvis fjernelse af fysiske barrierer, der reelt ekskluderer mennesker med handicap fra deltagelse i det almindelige familie- og samfundsliv.

Den løbende og langsigtede hensigt med BR's tilgængelighedskrav til og i nye boliger / enfamiliehuse og i forbindelse med ombygninger skal på længere sigt sikre og fremtidssikre, at alle uanset handicap vil kunne

vælge egnede boliger i de almindelige boligmiljøer og kunne deltage i et normalt familie-, kæreste- og venneliv, som i høj grad foregår i egen og andres private boliger.

Eget valg af bolig er for mennesker med handicap – som for alle mennesker – unikt forbundet med retten til selvbestemmelse, lige adgang og ligestillede valgmuligheder understreget i FN's Handicapkonvention.

Der er ikke brug for forringelser, men tværtimod forbedringer som eksempelvis tilføjelse af et lovkrav om tilgængelige adgangsforhold frem til boligen.

Der er her i dén grad brug for en tanke på ydmyghed, ansvar og fællesskabsfølelse i forhold til de lovgivningsmæssige muligheder, der kan give eller frarøve den almindelige befolkning – uanset handicap og alder – mulighed for at kunne opnå frihed og lighed i noget så vigtigt som valget af sin bolig og i mulighederne for at kunne deltage i sit almindelige sociale liv.

Og det er da urkomisk ved splitnyt byggeri at fjerne de nuværende hårdt tilkæmpede tilgængelighedskrav om niveufri indgangs- og toiletforhold, og ovenikøbet dermed pålægge kommunerne store udgifter til efterfølgende grimme og handicapskrigende løsninger såsom "ombygninger med ramper", som ministeren nævner, og som i øvrigt er en løsning, som enhver arkitekt med respekt for sig selv end ikke vil overveje i nyt byggeri.

Dansk Handicap Forbund står meget gerne til rådighed for evt. spørgsmål og uddybning.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	<i>Kap. 2.4.3</i> , indsættes efter stk. 1 som nyt stykke: »Stk. 2. Ved arealer til opbevaring af affald i tilknytning til bygningen skal der være adgangsforhold, der sikrer, at brugerne ved egen hjælp kan komme ind til arealerne og anvende funktionerne.«
Kommentar:	Til varetagelse af mennesker med handicap foreslår vi tilføjet nedenstående sætning med rødt og kursiv.
Forslag til ændring:	»Stk. 2. Ved arealer til opbevaring af affald i tilknytning til bygningen skal der være adgangsforhold, der sikrer, at brugerne – herunder brugere, hvis funktionsevne er nedsat – ved egen hjælp kan komme ind til arealerne og anvende funktionerne.«

Emne/ tekst:	<i>Kap. 3.1</i> , indsættes efter stk. 3 som nyt stykke: »Stk. 4. Fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål, er ikke omfattet af bestemmelserne i kapitel 3.2.1, stk. 1 og 2, om adgangsforhold samt bestemmelsen om indretning af bade- og WC-rum i boligens adgangsetage i kapitel 3.3.2, stk. 1.«
Kommentar:	En uhørt forringelse af Bygningsreglementets tilgængelighedskrav, som direkte modarbejder princippet om nutidige principper om Universelt Design, lige adgang og lige muligheder for mennesker med handicap.
Forslag til ændring:	»Stk. 4. Fritliggende enfamiliehuse, der anvendes til boligformål og/eller erhvervsformål, er omfattet af bestemmelserne i kapitel 3.2.1, stk. 1 og 2, om niveaufri adgangsforhold til alle yderdøre samt bestemmelsen om indretning af niveaufri bade- og WC-rum i boligens adgangsetage i kapitel 3.3.2, stk. 1.«

Emne/ tekst:	<i>Kap. 3.2.2</i> , indsættes efter stk. 6 som nyt stykke: »Stk. 7. Ombygninger og mindre tilbygninger til eksisterende boligbebyggelse er ikke omfattet af krav om etablering af elevator, jf. kap. 3.2.2, stk. 5 og 6.«
Kommentar:	Obstruerer intentionen og årelange bestræbelser på længere sigt at få skabt egnede boliger for alle i den almindelige boligmasse.
Forslag til ændring:	»Stk. 7. Ombygninger og mindre tilbygninger til eksisterende boligbebyggelse er omfattet af krav om etablering af elevator, jf. kap. 3.2.2, stk. 5 og 6.«

Emne/ tekst:	<p><i>Kap. 3.3.1, stk. 2, affattes således:</i></p> <p>»Stk. 2. En bolig skal udover et eller flere beboelsesrum have køkken og bad- og WC-rum.«</p> <p>Som <i>vejledningstekst</i> til <i>bilag I, kap. 3.3.1, stk. 2</i>, indsættes:</p> <p>»(3.3.1, stk. 2) Kollegie-, ungdoms- og institutionsboliger og lignende kan f.eks. indrettes med flere værelser, hvor flere beboere er fælles om køkken-, bade- og WC-faciliteter. Indretning af de fælles faciliteter skal ske under hensyn til antallet af beboere i boligen.</p>
Kommentar:	<p>Udover antallet af beboere skal der tages hensyn til mennesker med funktionsnedsættelser i kollegie-, ungdoms- og institutionsboliger, da de skal have egne handicaptilgængelige toilet- og badeforhold.</p>
Forslag til ændring:	<p>Som <i>vejledningstekst</i> til <i>bilag I, kap. 3.3.1, stk. 2</i>, indsættes:</p> <p>»(3.3.1, stk. 2) Kollegie- og ungdomsboliger og lignende kan f.eks. indrettes med flere værelser, hvor flere beboere er fælles om køkken-, bade- og WC-faciliteter. Indretning af de fælles faciliteter skal ske under hensyn til antallet og til mennesker med funktionsnedsættelser i boligen.</p>

Emne/ tekst:	<p><i>Kap. 3.3.1, stk. 4, affattes således:</i></p> <p>»Stk. 4. I tilknytning til etageboliger og sammenbyggede enfamiliehu- se skal der etableres et tilstrækkeligt og aflukket areal til opbevaring af større brugsgenstande, f.eks. cykler, barnevogne, rollatorer.«</p>
Kommentar:	<p>Der skal stilles krav til handicaptilgængelige adgangs- og indgangsforhold og tilføjes grej ud over rollatorer, såsom el-scootere.</p>
Forslag til ændring:	<p>»Stk. 4. I tilknytning til etageboliger og sammenbyggede enfamiliehu- se skal der etableres et tilstrækkeligt, og aflukket areal til opbevaring af større brugsgenstande, f.eks. cykler, barnevogne, rollatorer, el-scootere. Adgangs- og indgangsforhold skal være uden niveauspring og med fri dørbredde på min. 87 cm.«</p>

Med venlig hilsen

Susanne Olsen, landsformand

Lena Nielsen, næstformand
i bygge- og trafikpolitisk udvalg

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Bygherreforeningen, Borgergade 111, 1300 København K
Henrik L. Bang, tlf. +45 4042 5575, hلب@bygherreforeningen.dk
Ref.: BS0400-00147

Generelle bemærkninger:

Bygherreforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar i relation til ændringerne i ovennævnte bekendtgørelse, udsendt den 19. april 2017.

I høringssvaret har vi lagt vægt på kommentering af de foreslåede ændringer vedrørende reduktionen af tilgængelighedskravene i forbindelse med elevatorer, som vi ser som uforenelige med en generel udvikling af byggeriet mod en højere grad af bæredygtighed og opfyldelsen af FN's verdensmål.

Tidligere undersøgelser, gennemført i regi af Grundejernens Investeringsfond, har vist, at der findes op mod 85.000 opgange i eksisterende boligejendomme med mere end 3 etager, som ikke er elevatorbetjent. Og med den demografiske udvikling med flere ældre med deraf følgende mobilitetsudfordringer vil behovet for øget tilgængelighed blive endnu mere påtrængende i fremtiden.

At reducere tilgængelighedskravene som foreslået vil derfor være skridt i den forkerte retning i udviklingen af bygningsmassen. Samfundsøkonomisk vil det ikke give mening, da ældre og gangbesværede i så fald tidligere må fraflytte eget hjem, hvilket genererer andre udgifter.

For så vidt angår funktionstest af tekniske anlæg i forbindelse med aflevering hilser Bygherreforeningen et øget fokus herpå velkomment. Dette skal ses på baggrund af de positive erfaringer som blandt andre Bygningsstyrelsen har høstet ved indsatser som 'performance test' og lign.

Såfremt nedenstående kommentarer og forslag ønskes uddybet, står vi naturligvis til disposition.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	I <i>bilag I, kap. 3.1</i> , indsættes efter stk. 3 som nyt stykke: »Stk. 4. Fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål, er ikke omfattet af bestemmelserne i kapitel 3.2.1, stk. 1 og 2, om adgangsforhold samt bestemmelsen om indretning af bade- og WC-rum i boligers adgangsetage i kapitel 3.3.2, stk. 1.«
Kommentar:	Med henvisning til princippet om universelt design, som anført i kommentaren under næste emne, bør det overvejes at opretholde kravene til tilgængelighed. En fjernelse af kravene om niveaufri adgang vil være i modstrid med et samfundsmæssigt hensyn, som kan sikre at mennesker kan fungere i egen bolig uanset, hvilke fysiske udfordringer, man måtte få i løbet af livet. Tilgængelighed i egen bolig øger muligheden for at blive i eget hjem og dermed mindskes behovet for etablering af fx plejeboliger. Ydermere vil det ikke øge byggeomkostningerne ved nybyggeri eller større renoveringer at etablere niveaufri adgang i boligen.
Forslag til ændring:	Som følge heraf bør det overvejes at udelade et nyt stk. 4.

Emne/ tekst:	14. I <i>bilag I, kap. 3.2.2</i> , indsættes efter stk. 6 som nyt stykke: »Stk. 7. Ombygninger og mindre tilbygninger til eksisterende boligbebyggelse er ikke omfattet af krav om etablering af elevator, jf. kap. 3.2.2, stk. 5 og 6.« 15. Som <i>vejledningstekst</i> til <i>bilag I, kap. 3.2.2, stk. 7</i> , indsættes: »(3.2.2, stk. 7) Ombygninger i eksisterende boligbyggeri omfatter f.eks. inddragelse af en eksisterende tagetage til bolig. Mindre tilbygninger omfatter f.eks. etablering af tårne til bade- og WC-rum, køkkener mv. i tilknytning til eksisterende boliger, og tilbygning af 1 etage til boligformål ovenpå eksisterende boligbebyggelse.«
-----------------	--

Kommentar:	<p>Efter Bygherreforeningens opfattelse er det uforeneligt med princippet om universelt design og ligeværdighed gennem tilgængelighed for alle at reducere bygningsreglementets krav på dette område. Universelt design betyder, at boligen skal kunne anvendes af alle – i alle livets faser og uanset evt. handicap. Det gælder både daglige brugere og gæster.</p> <p>En reduktion af tilgængelighedskravene vil desuden være uforenelig med flere af FN's verdensmål, som den danske regering har tiltrådt. I den sammenhæng kan der desuden peges på, at Kunstakademiets Arkitektskole i samarbejde med bl.a. Bevica-fonden har iværksat et større forsknings- og udviklingsprogram, der skal styrke det universelle design. Se https://kadm.dk/nyheder/kadm-og-bevica-fonden-oeger-fokus-paa-arkitektur-mennesker-med-bevaegelseshandicap</p> <p>På baggrund af disse overvejelser bør kravet om øget tilgængelighed (dvs. etablering af elevatorer) ved større ombygninger som etablering af tagboliger fastholdes, med mindre udgiften hertil bliver uforholdsmæssig stor, fx hvis tagboligerne finansieringsmæssigt skal bære hele udgiften.</p> <p>Grundejernes Investeringsfond (GI) gennemførte i første halvdel af 00'erne et projekt med det primære formål at forbedre tilgængeligheden i den ældre bygningsmasse, og der blev udviklet 4 typer af projektmuligheder for etablering af minielevatorer, som kan tilpasses de givne omstændigheder. Se http://gi.dk/Publikationer/Minielevator-bog_webFINAL.pdf</p> <p>De udviklede typer blev gennemført som demonstrationsprojekter, og nogle af typerne er i dag markedsgængse. Se fx http://alevator.dk/referencer/</p> <p>Ved at kombinere etablering af tagboliger med forbedring af tilgængeligheden i de underliggende boliger var det muligt at forbedre den samlede økonomi i projektet.</p> <p>I forbindelse med GI-projektet blev der desuden foretaget beregninger af de samfundsøkonomiske konsekvenser af at etablere (mini)elevatorer i den eksisterende etageboligmasse. Beregningerne inddrog bl.a. besparelser ved forlængelse af ældre og/eller beboere med nedsat bevægelsesfunktion i egen bolig, samt reduktion af faldulykker på trapper ved øget tilgængelighed, og konklusionen på beregningerne var, at der lå et stort samfundsøkonomisk potentiale i at etablere flere elevatorer.</p> <p>Ud fra ovenstående hensyn bør kravet om etablering af elevator i forbindelse med større ombygninger af eksisterende etagebyggeri, herunder ved etablering af tagboliger, derfor bibeholdes. Dog bør kommunalbestyrelsen have mulighed for at give dispensation, når lokale</p>
------------	---

	<p>tekniske omstændigheder (fx pladsforhold) eller uforholdsmæssige høje omkostninger taler herfor. Dispensationsmuligheden bør (fortsat) bero på et fagligt velbegrundet skøn.</p> <p>Kommunen bør under alle omstændigheder gå i dialog med bygherren i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse i relation til denne bestemmelse, idet en elevator selv ved udvidelser af bygningerne under betegnelsen 'mindre tilbygninger' kan vise sig at være en fornuftig investering, såfremt der kan opnås beboertilsagn herom.</p>
Forslag til ændring:	<p>14. I bilag I, kap. 3.2.2, indsættes efter stk. 6 som nyt stykke: »Stk. 7. Ombygninger og Mindre tilbygninger til eksisterende boligbebyggelse er ikke omfattet af krav om etablering af elevator, jf. kap. 3.2.2, stk. 5 og 6.«</p> <p>15. Som vejledningstekst til bilag I, kap. 3.2.2, stk. 7, indsættes: »(3.2.2, stk. 7) Ombygninger i eksisterende boligbyggeri omfatter f.eks. inddragelse af en eksisterende tagetage til bolig. Mindre tilbygninger omfatter f.eks. etablering af tårne til bade- og WC-rum, køkkener mv. i tilknytning til eksisterende boliger, og tilbygning af 1 etage til boligformål ovenpå eksisterende boligbebyggelse.«</p>

Emne/tekst:	<p>17. Som vejledningstekst til bilag I, kap. 3.3.1, stk. 2, indsættes: »(3.3.1, stk. 2) Kollegie-, ungdoms- og institutionsboliger og lignende kan f.eks. indrettes med flere værelser, hvor flere beboere er fælles om køkken-, bade- og WC-faciliteter. Indretning af de fælles faciliteter skal ske under hensyn til antallet af beboere i boligen.«</p>
Kommentar:	Bygherreforeningen bifalder denne lempelse af kravene. Det kan overvejes at udstrække denne mulighed til andre områder, som fx ældreboliger.
Forslag til ændring:	

Emne/tekst:	<p>18. Bilag I, kap. 3.3.1, stk. 4, affattes således: »Stk. 4. I tilknytning til etageboliger og sammenbyggede enfamiliehuse skal der etableres et tilstrækkeligt og aflukket areal til opbevaring af større brugsgenstande, f.eks. cykler, barnevogne, rollatorer.«</p>
Kommentar:	Bygherreforeningen bifalder denne lempelse af kravene.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	27. I bilag I, kap. 6.3.1.3, stk. 1 og 2, ændres »0,1 pct.« til: »1.000 ppm«. 28. I vejledningsteksten til bilag I, kap. 6.3.1.3, stk. 1 og 2, ændres »0,1 pct.« til: »1.000 ppm«
Kommentar:	Bygherreforeningen bifalder denne præcisering.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	29. I bilag I, kap. 6.5.3, indsættes efter stk. 6. som nyt stykke: »Stk. 7. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af belysningsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om belysningsanlægget overholder bygningsreglementets krav til belysningsniveau, samt at dagslystyring, bevægelsesmeldere og zoneopdeling fungerer efter hensigten. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.« 30. Som vejledningstekst til bilag I, kap. 6.5.3, stk. 7, indsættes: »(6.5.3, stk. 7) Der henvises til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens vejledning om funktionsafprøvning.«
Kommentar:	Bygherreforeningen bifalder generelt, at der strammes op i forhold til funktionsafprøvninger i forbindelse med aflevering. Foreningen ser samtidigt bestemmelsen i en større sammenhæng, herunder et øget fokus på effektiv drift samt som en del af det aftalesæt, som parterne indgår omkring byggeriet og herunder særligt mangelsbegrebet ved aflevering af det færdige byggeri. Der lægges særlig vægt på, at der allerede ved udbud af anlægget stilles krav til kvalitetskontrollen samt at selve udførelsen af funktionsafprøvningen skal være velbeskrevet – dette for at muliggøre som en effektiv, efterfølgende drift af byggeriet. Den kommende vejledning bør beskrive både "minimumsmodellen" og andre mere ambitiøse tilgange som fx 'commissioning' og Bygningsstyrelsens 'performance test' koncept, idet det må forudses, at der vil ske en løbende udvikling med øget fokus på disse forhold.
Forslag til ændring:	Bygherreforeningen kan bifalde formuleringen af det nye stk. 7.

Emne/ tekst:	34. I bilag I, kap. 8.2, indsættes efter stk. 4 som nyt stykke: »Stk. 5. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af varme- og køleanlæg før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om varme- og køleanlæggene overholder bygningsreglementets krav til indregulering og styring. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.« 35. Som vejledningstekst til bilag I, kap. 8.2, stk. 5, indsættes:
-----------------	--

	»(8.2, stk. 5) Der henvises til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens vejledning om funktionsafprøvning.«
Kommentar:	Se kommentar til ovenstående emne.
Forslag til ændring:	Bygherreforeningen kan bifalde formuleringen af det nye stk. 5.

Emne/ tekst:	<p>36. I <i>bilag, kap. 8.3</i>, indsættes efter stk. 16 som nyt stykke: »Stk. 17. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af ventilationsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om ventilationsanlægget overholder bygningsreglementets krav til specifikt elforbrug til lufttransport, varmekoefficiensgrad, luftmængder, samt at evt. behovsstyring fungerer efter hensigten. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.«</p> <p>37. Som <i>vejledningstekst</i> til <i>bilag I, kap. 8.3, stk. 5</i>, indsættes: »(8.3, stk. 5) Der henvises til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens vejledning om funktionsafprøvning.«</p>
Kommentar:	Se kommentar til ovenstående emne.
Forslag til ændring:	Bygherreforeningen kan bifalde formuleringen af det nye stk. 17.

Emne/ tekst:	<p>44. I <i>bilag, kap. 8.8</i>, indsættes som efter stk. 7 som nyt stykke: »Stk. 8. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af elevatorers energiforbrug før ibrugtagning. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.«</p> <p>45. Som <i>vejledningstekst</i> til <i>bilag I, kap. 8.8, stk. 8</i>, indsættes: »(8.8, stk. 8) Der henvises til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens vejledning om funktionsafprøvning.«</p>
Kommentar:	Se kommentar til ovenstående emne.
Forslag til ændring:	Bygherreforeningen kan bifalde formuleringen af det nye stk. 8.

Emne/ tekst:	<p>40. Bilag I, kap. 8.7, stk. 6, affattes således: »Stk. 6. Bygninger eller bygningers udenoms arealer skal indrettes på en sådan måde, at det er muligt for brugerne af bygningen at bortskaffe husholdningsaffald fra de enkelte enheder i bygningen eller på terræn i umiddelbar nærhed af bygningens hovedindgange.«</p>
Kommentar:	Bygherreforeningen bifalder denne lempelse af kravene.

Forslag til ændring:	
----------------------	--

Journalnummer: BS0400-00147

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Danske Handicaporganisationer (DH)
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup

Kontaktperson og kontaktoplysninger:

Thorkild Olesen, formand for DH
Mobil: 23 40 92 00
E-mail: to@handicap.dk

Generelle bemærkninger:

Danske Handicaporganisationer (DH) har modtaget ovenstående i høring og har kommentarer vedrørende følgende tre forslag til ændringer, som DH vil anbefale bliver trukket tilbage:

1. For fritliggende enfamiliehuse vil kravene til etablering af niveaufri adgang ved yderdøre og etablering af niveaufri adgang ved mindst et WC-rum i stueetage, blive ophævet.
2. Ombygninger og mindre tilbygninger til eksisterende etageboligbebyggelse vil ikke længere være omfattet af krav om at etablere elevator til de ombyggede/tilbyggede boliger.
3. For etageboligbyggeri vil det gældende krav om etablering af affaldsskakte i etageboligbyggeri på mere end tre etager blive ændret, så der i stedet stilles krav om etablering af affaldssystemer.

Ad 1) Tilgængelighed til enfamiliehuse

DH er særdeles kritiske over for den foreslåede ændring om at fjerne niveaufri adgang til enfamiliehuse samt kravet om etablering af et WC-rum i adgangsetagen med niveaufri adgang, og finder,

- a) at det er i klar strid med principperne i handicapkonventionen¹ om inklusion, generel tilgængelighed og universelt design. Det strider også mod mange års politisk konsensus om løbende forbedringer af tilgængeligheden. Samtidig vækker det undren, når regeringen for nyligt har bebudet et diskriminationsforbud.
- b) at det vil betyde social eksklusion for en række borgere. Transport-, Bygnings- og Boligministeren vil have den foreslåede ændring til alene at handle om den enkelte boligejer ret over egen matrikel, men boligen er også et mødested i det sociale liv, hvad enten man bor der eller kommer på besøg.
- c) at det vil stride mod en løbende fremtidssikring af byggeriet, hvilket dels får samfundsøkonomiske konsekvenser og dels er i direkte modstrid med de boligønsker for fremtiden ældre borgere giver udtryk for.

I modstrid med FN's Handicapkonvention

I Danmark har man gennem årene gradvist sikret en høj standard for tilgængelighed i byggeriet. Den positive udvikling på byggeri- og boligområdet, hvor den ligeværdige adgang til byrum og boliger i højere grad er integreret i løsningerne fra start, vil man med dette forsøg sætte år tilbage.

Gennem 19 år har DH haft et godt samarbejde med skiftende ministre på bygge- og boligområdet omkring adgang til parcelhuse. Reglen om niveaufri adgang til parcelhuset kom med ændringen af småhusreglementet i 1998 under rødt styre og reglerne blev udvidet i bygningsreglementet i 2008 under blå styre. DH vil derfor stærkt opfordre til, at de løbende forbedringer af tilgængeligheden og inklusionen i samfundet fastholdes.

Det fremgår af bygningsreglement 2015 kap. 5.2 stk. 1, at en bygning skal udformes, så evakuering let og betryggende kan ske via flugtveje eller direkte til det fri. Ministeren foreslog under en debat i folketingsalen den 26. april², at man kunne bære en gæst ind af hoveddøren, hvis der ikke var niveaufri adgang til det nybyggede parcelhus. Dette er hverken en ligeværdig løsning og ej heller en løsning, der lyder sikkerhedsmæssigt forsvarlig under et eventuelt evakueringsbehov fra boligen.

¹ Særligt artikel 2 om universelt design, artikel 9 stk. 1a om tilgængelighed og artikel 19 a om retten til et selvstændigt liv og til at være inkluderet i samfundet.

² Ministerens mundtlige besvarelse af § 20 spm. nr. S 1095.

Danmark er forpligtet af handicapkonventionen til at sikre fremadrettede forbedringer af tilgængeligheden. Dette tema er også behandlet af Institut for Menneskerettigheder³. Derfor ser DH heller ikke at forringelserne i bygningsreglementet harmonerer med ambitionen om at indføre et diskriminationsforbud.

DH ser derfor også frem til at følge det kommende samråd med Socialministeren og Transport-, Bygnings- og Boligministeren, når disharmonien mellem forringelserne i bygningsreglementet og lanceringen af et diskriminationsforbud skal drøftes.

Foreslået ændring vil medføre social eksklusion

Tilgængelige boliger er en af forudsætningerne for et selvstændigt liv med høj mobilitet, og sikrer mulighed for at indgå i social- og samfundsliv på lige vilkår.

Vi stiller som samfund krav til nybyggeri af hensyn til klima, miljø og bæredygtighed – og niveaufri adgang handler grundlæggende om social bæredygtighed. Muligheden for at alle kan være med i samfundet.

Transport-, Bygnings- og Boligminister Ole Birk Olesen giver i et debatindlæg på jp.dk⁴ udtryk for, at den foreslåede ændring alene handler om den enkelte boligejers ret over egen matrikel, men boligen er også et mødested i det sociale liv, hvad enten man bor der eller kommer på besøg. Vi bør derfor sikre frihed til deltagelse og fællesskab, så vi får et samfund, hvor alle har lige mulighed for deltagelse.

Lad os hellere tænke byggeri i et livsforløb. Vi får alle tilgængelighedsbehov af den ene eller anden karakter gennem livet. I et fællesindlæg på altinget.dk⁵ mellem DH's formand, Thorkild Olesen, Ældre Sagens direktør, Bjarne Hastrup, og Arkitektforeningens formand, Natalie Mossin udfoldes dette perspektiv.

Negative konsekvenser for samfundsøkonomi og manglende fremtidssikring af byggeriet

Arkitektforeningen giver overfor DH og i sit hørings svar⁶ i denne sag udtryk for, at erfaring viser, at det er billigst at integrere tilgængelighed i et byggeri fra start og at vi som samfund er forpligtet af FN's Handicapkonventionen til at sikre fremadrettede forbedringer.

³ <https://menneskeret.dk/emner/handicap/forstaa-konvention/artikel-9/imr-artikel-9/tilgaengelighed-byggeri>

⁴ <http://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE9540689/husejere-skal-frit-kunne-vaelge-adgangen-til-deres-hus/>

⁵ www.altinget.dk/by/artikel/debat-adgang-til-boligens-faellesskab

⁶ www.dagensbyggeri.dk/artikel/95014-arkitekterne-er-bekymrede-over-br-aendringer

Samme økonomiske tilgang benytter Michael H. Nielsen, direktør for Dansk Byggeri, når han i et indlæg på altinget.dk⁷ opfordrer til at bygge med omhu og med fokus på totaløkonomien, da ministerens fjernelse af niveaufri adgang til enfamiliehuse kan koste samfundet dyrt på længere sigt.

Ifølge Boligøkonomisk Videnscenter er der de seneste 10 år (2007 – 2016) bygget 52.909 nye parcelhuse. I gennemsnit er det lig med ca. 29 % af det samlede boligbyggeri i den periode. Med andre ord vil fjernelsen af reglen om niveaufri adgang og etablering af WC-rum i adgangsetagen til nybyggede parcelhuse, fremadrettet forringe tilgængeligheden for en meget væsentlig andel af vores boligmasse i Danmark.

Regningen for senere ombygninger, der sikrer niveaufri adgang til yderdøre og til et WC-rum i adgangsetagen vil lande på kommunernes bord pga. Servicelovens § 116. Det er også noget man har bemærket i KL sammen med den negative påvirkning af det sociale liv for en række borgere. Regeringen vil med den foreslåede ændring overføre en udgift til kommunerne, da man fra kommunal side, jf. Servicelovens § 116 skal finansiere individuelle ombygninger, hvis en borger får en varig funktionsnedsættelse, der kræver tilpasning af huset. Da bygningsmassen gradvist bliver mere og mere tilgængelig bliver der mindre behov for ombygninger, men dette forslag vil vende denne udvikling.

Transport-, Bygnings- og Boligministeren har været ude med et tal på omkostningerne til at etablere niveaufri adgang til yderdørene og har fortalt, at det kan koste op til 13.500 kr. at etablere dette⁸. Det står ikke nærmere beskrevet, hvordan denne beregning er foretaget og om hovedparten af nybyggede huse blot skal betale det halve, men hvis ministerens beregning godtages, vil omkostningerne til etablering af niveaufri adgang til et hus, der koster ca. 2 mio. kr. at opføre, blot udgøre 0,68 % af byggeprisen. Ministeren har ikke vist beregninger på, hvad det vil koste en kommune at etablere niveaufri adgang til et WC-rum pga. et ombygningsbehov, jf. Servicelovens § 116, hvis der i et nybygget parcelhus ikke er etableret et WC-rum i adgangsetagen.

Danmark har en aldrende befolkning, der har brug for tilgængelige huse i fremtiden. De foreslåede ændringer harmonerer således heller ikke med ønsket om at borgeren skal blive længst muligt i eget hjem. Når ministeren i en folketingsdebat 26. april 2017 siger, at det er usandsynligt, at der kommer til at bo folk med gangbesvær i husene,

⁷www.altinget.dk/by/artikel/dansk-byggeri-handl-med-omtanke-og-fokus-paa-totaloekonomi

⁸<http://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE9540689/husejere-skal-frit-kunne-vaelge-adgangen-til-deres-hus/>

fortæller de ældre en anden historie. Et fremtidsstudie⁹ gennemført af Ældre Sagen i 2015 fortæller, at den nuværende bolig er den foretrukne, også selvom det på et tidspunkt bliver svært at klare sig selv. Mere end hver tredje mellem 50 og 89 år foretrækker at blive i deres nuværende bolig og hele 64 procent af de 80- til 89-årige ønsker at blive boende i deres nuværende bolig, selv hvis de får svært ved at klare sig selv.

Fremtidsstudiet viser også, at den personlige kontakt klart er den mest foretrukne kontaktform, når det handler om kontakten til venner, børnebørn/oldebørn og forældre/svigerforældre. Dette understreger blot behovet for tilgængelige mødesteder.

Et af de forbehold DH nogle gange hører, overfor fremtidssikring med niveaufri adgang til parcelhuse, handler om klimasikring. For det første er det vigtigt at slå fast, at den aktuelle sag handler om nybyggeri og ikke de eksisterende boliger. Kan man bygge et nyt hus med niveaufri adgang og samtidig sikre sig mod vand fra havet, fjorden eller vand fra oven? Det korte svar er ja. Hvis man tænker sig om og gør brug af en af de forskellige løsninger som Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) anviser i en rapport fra 2015¹⁰ om netop dette tema. De grundlæggende anbefalinger fra SBI lyder: byg højt på grunden hvis muligt, undgå lavninger, projekter med fuld sokkelhøjde – mindst 150 mm, hælv kun terræn lokalt, undgå at placere bygningen lavt ift. terræn, sørg for fald på terræn væk fra soklen, og undgå bagfald så vand ledes hen mod bygningen.

Ad 2) Elevatorkrav til etageejendomme, der ombygger loftsrum til lejligheder

Man vil med den foreslåede ændring, hvor man fjerner bestemmelsen om etablering af en elevator til loftsetagen i etageejendomme, der ombygger loftsrum til lejligheder, forlods afskære både ældre borgere med gangbesvær og en stor gruppe borgere med handicap fra adgang til disse boliger. Dels som lejere eller ejere, men også som besøgende hos venner og familie. Dette vil modvirke den fremtidssikring af tilgængeligheden i boligmassen, der er forankret med bestemmelserne i Bygningsreglementet.

Disse lejligheder vil dermed være permanent utilgængelige, da renoeringen er den oplagte anledning til at fremtidssikre boligmassen, så den er brugbar for alle.

⁹www.aeldresagen.dk/presse/pressemateriale/dokumentation/fremtidsstudiet-2015

¹⁰ SBI 2015:19: Niveaufri adgang under hensyntagen til forventede klimaændringer. Søren Ginnerup; Erik Brandt.

Dette vil være et brud med en positiv udvikling på boligområdet, hvor tilgængeligheden løbende sikres ved renoveringer og i nybyggeri.

Ad 3) Etablering af affaldsskakter i etageejendomme

En fjernelse af reglen om etablering af affaldsskakter i etageejendomme med tre etager og derover, vil betyde, at ældre og personer med handicap kan risikere at få mere behov for hjælp fra den kommunale hjemmepleje for at opretholde hygiejniske boliger, hvor affaldet ikke hober sig op ved udgangene fra lejlighederne. Her er der behov for at anskue byggeriet ud fra en totaløkonomisk vurdering for samfundet. En fjernelse af denne regel – med den besparelse det måtte medføre – kan blive til en omkostning for kommunernes social- og sundhedsbudget.

DH har ikke kendskab til problemer med dårligere affaldssortering de steder, hvor man allerede har indført affaldssortering og hvor der også er skakter. Dette understøttes af en undersøgelse gennemført af Econet for Vestforbrænding i 2014, hvor det med næsten 3000 boliger som grundlag konkluderes, at der ikke sorteres dårligere i ejendomme med affaldsskakte.

Tekstnære bemærkninger:

Niveaufri adgang til enfamiliehuse samt krav om etablering af WC-rum med niveaufri adgang i adgangsetagen	<i>I bilag I, kap. 3.1, indsættes efter stk. 3 som nyt stykke: »Stk. 4. Fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål, er ikke omfattet af bestemmelserne i kapitel 3.2.1, stk. 1 og 2, om adgangsforhold samt bestemmelsen om indretning af bade- og WC-rum i boligens adgangsetage i kapitel 3.3.2, stk. 1.«</i>
Kommentar	Argumentationen står anført ovenfor under de generelle kommentarer.
Forslag til ændring	Ændringen i bygningsreglementet bør trækkes tilbage.

Elevatorkrav til etageejendomme, der ombygger loftsrum til lejligheder	<i>I bilag I, kap. 3.2.2, indsættes efter stk. 6 som nyt stykke: »Stk. 7. Ombygninger og mindre tilbygninger til eksisterende boligbebyggelse er ikke omfattet af krav om etablering af elevator, jf. kap. 3.2.2, stk. 5 og 6.«</i>
Kommentar:	Argumentationen står anført ovenfor under de generelle kommentarer.
Forslag til ændring:	Ændringen i bygningsreglementet bør trækkes tilbage.

Etablering af affaldsskakter i etageboligbyggeri	<p><i>Bilag I, kap. 8.7, stk. 6, affattes således:</i></p> <p>»Stk. 6. Bygninger eller bygningers udenoms arealer skal indrettes på en sådan måde, at det er muligt for brugerne af bygningen at bortskaffe husholdningsaffald fra de enkelte enheder i bygningen eller på terræn i umiddelbar nærhed af bygningens hovedindgange.</p> <p>Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til,</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) at der ikke opstår risiko for personers sundhed 2) at der ikke opstår komfortmæssige gener, f.eks. lugtgener 3) at det er muligt at foretage kildesortering 4) at der ikke sker unødigt forbrug af energi«
Kommentar:	Argumentationen står anført ovenfor under de generelle kommentarer.
Forslag til ændring:	Ændringen i bygningsreglementet bør trækkes tilbage.

Etablering af affaldsskakter i etageboligbyggeri	<p><i>Kap. 2.4.3, indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:</i></p> <p>»Stk. 2. Ved arealer til opbevaring af affald i tilknytning til bygningen skal der være adgangsforhold, der sikrer, at brugerne ved egen hjælp kan komme ind til arealerne og anvende funktionerne.«</p>
Kommentar:	<p>Af hensyn til mennesker med handicap anbefales tilføjet nedenstående sætning med fed og kursiv skrift, så det fremgår direkte af bestemmelsen og ikke blot af den foreslåede tekst til vejledningen:</p> <p>Vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.7, stk. 6, affattes således:</p> <p>»(8.7, stk. 6) For tilgængelig indretning for mennesker med handicap, herunder opbevaringsarealer og indkast til affaldssystemer, henvises til kapitel 2.4.3, stk. 2 og kapitel 3.5, stk. 1.«</p>
Forslag til ændring:	»Stk. 2. Ved arealer til opbevaring af affald i tilknytning til bygningen skal der være adgangsforhold, der sikrer, at brugerne - herunder brugere, hvis funktionsevne er nedsat - ved egen hjælp kan komme ind til arealerne og anvende funktionerne.«

kollegie-, ungdoms- og institutionsboliger	<p><i>Kap. 3.3.1, stk. 2, affattes således:</i></p> <p>»Stk. 2. En bolig skal udover et eller flere beboelsesrum have køkken og bad- og WC-rum.«</p>
--	--

	<p>Som <i>vejledningstekst</i> til <i>bilag I, kap. 3.3.1, stk. 2</i>, indsættes:</p> <p>»(3.3.1, stk. 2) Kollegie-, ungdoms- og institutionsboliger og lignende kan f.eks. indrettes med flere værelser, hvor flere beboere er fælles om køkken-, bade- og WC-faciliteter. Indretning af de fælles faciliteter skal ske under hensyn til antallet af beboere i boligen.</p>
Kommentar:	<p>Udover antallet af beboere skal der tages hensyn til mennesker med funktionsnedsættelser i kollegie-, ungdoms- og institutionsboliger, da de skal have egne handicaptilgængelige toilet- og badeforhold. Af hensyn til mennesker med handicap anbefales tilføjet nedenstående sætning med fed og kursiv skrift.</p>
Forslag til ændring:	<p>Som <i>vejledningstekst</i> til <i>bilag I, kap. 3.3.1, stk. 2</i>, indsættes:</p> <p>»(3.3.1, stk. 2) Kollegie- og ungdomsboliger og lignende kan f.eks. indrettes med flere værelser, hvor flere beboere er fælles om køkken-, bade- og WC-faciliteter. Indretning af de fælles faciliteter skal ske under hensyn til antallet af beboere i boligen, og således at de er anvendelige for mennesker med funktionsnedsættelser.</p>

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Danske Arkitektvirksomheder

Vesterbrogade 1E

1620 København V

Peter Andreas Sattrup

Tel 26363812

pas@danskeark.dk

Generelle bemærkninger:

Danske Arkitektvirksomheder takker for at have fået ændringerne i BR15 i høring.

Danske Arkitektvirksomheder vurderer, at de fleste af forslagene vil have positiv indflydelse på byggeriet, heriblandt funktionskrav til energiforbrug, indeklima og affaldshåndtering, som vil sikre kvalitet for brugerne med bedre udnyttelse af ressourcer. Funktionskrav sikrer samtidigt, at der er rige muligheder for at udvikle flere løsningsmodeller til samme problemstillinger, og dermed give borgerne større valgfrihed.

Danske Arkitektvirksomheder er dog forbeholden overfor bestemmelserne om undtage teknikhuse til radiokommunikation fra at søge byggetilladelse, da teknikhuse kan have betydelig indflydelse på omgivel-

sernes herlighedsværdi, særligt i bykvarterer. Danske Arkitektvirksomheder fraråder, at man dermed undtager disse teknikhuse fra de bygningsregulerende bestemmelser og fra en helhedsvurdering af, hvordan disse teknikhuse påvirker nabobebyggelserne, hvilket kan resultere i uønskede resultater for naboer, særligt da arealgrænsen på 50m² ikke er ledsaget af begrænsninger i volumen.

Danske Arkitektvirksomheder er imidlertid stærkt skeptisk overfor, at ændre bestemmelserne om niveaufri adgang til stueetagen af enfamiliehuse, og kravet om niveaufri adgang til toilet i stueetagen.

Niveaufri adgang anses for at være en minimumsløsning i forhold til at sikre tilgængelighed. Danske Arkitektvirksomheder mener, i tråd med FN's standardregler om lige muligheder for alle i 1993 og FN's Konvention om Rettigheder for Personer med Handicap i 2007, at man bør fremme tilgængelighed og universelt design for borgere med funktionsnedsættelser.

Ved at fjerne kravene, vil man modvirke, at borgere med funktionsnedsættelser har lige adgang til nybyggede enfamiliehuse, og det vil have en række uønskede effekter.

Bedre tilgængelighed er en fremtidssikring af byggeriet, både for den enkelte borger og for samfundet som helhed. Niveaufri adgang sikrer lige adgang for borgere med og uden funktionsnedsættelser, og det er et gode som rækker udover den enkeltes livssituation her og nu. Middelevetiden bliver længere og alle borgere har dermed udsigt til en længere periode som ældre med funktionsnedsættelser. Også selvom man ikke er født med funktionsnedsættelser, lever alle borgere med risikoen for at det skulle ske, enten som følge af alder, ulykker eller sygdom. Niveaufri adgang og bedre tilgængelighed sikrer bedre muligheder for alle – også for familier med medlemmer som af den ene eller anden grund har særlige behov. Det sikrer muligheden for at få besøg af naboen med handicap eller den ældre onkel med gangbesvær og hyppige toiletbesøg. Det sikrer familiens boligsituation i det tilfælde at ulykken rammer, og giver den ældre muligheden for at blive i egen bolig længst muligt.

Prisen for at gennemføre niveaufri adgang er oftest minimal, da det gerne løses med de terrænreguleringer, man alligevel skal igennem som del af byggeprocessen. Løsningerne er velkendte og velafprøvede, og indebærer ingen nævneværdig risiko for husejerne, hvis der er udført almindelig kvalificeret arkitekturrådgivning i projektet, som også vurderer hvorledes terrænløsningerne fungerer i tilfælde af ekstremregn. Omvendt kan prisen for at etablere adgang til en bolig, der ikke er tilgængelig, blive ganske høj, og betales for nuværende med offentlige midler.

Danske Arkitektvirksomheder vil derfor, ud fra en etisk, brugsmæssig og økonomisk vurdering fraråde, at man fjerner kravene til niveaufri adgang og toilet i stueetagen for enfamiliehuse, og i stedet arbejder for mere nuanceret tilgængelighed i byggeriet, gerne ved at sammenligne det danske regelsæt med vores nabolandes.

Med venlig hilsen

Peter Andreas Sattrup

Danske Arkitektvirksomheder

Vesterbrogade 1E

1620 København V

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Organisation/Navn og Adresse

Kontaktperson og kontaktoplysninger

Generelle bemærkninger:

[Her bedes angivet generelle/overordnede kommentarer til høringen.]

Givet høringsmaterialets omfang og for at undgå gentagelser og mulige uklarheder bedes tekstnære kommentarer ikke angives her men i kommentarfeltene for neden.]

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	<i>[Her bedes angivet, hvilket afsnit der konkret afgives kommentar(er) til (fx "Emne K, K.1.2" eller "Emne S, S.2"). I det omfang et konkret tekstafsnit foreslås erstattet eller ændret, bedes afsnittet fra høringsudgaven indsættes her.]</i>
Kommentar:	<i>[Her bedes konkrete kommentarer til afsnittet i høringsudgaven anført.]</i>
Forslag til ændring:	<i>[Her bedes angivet konkrete forslag til tekst, som efter høringspartens opfattelse bør erstatte/ supplere/ uddybe teksten i høringsudgaven.]</i>

	<i>Er der behov for yderligere kommentarfelter, kan de blot kopieres og indsættes nederst.]</i>
--	---

Emne/ tekst:	1.2 Begrænsninger i reglementets anvendelsesområde BESTEMMELSE Stk. 1 4) Transformerstationer og kabelskabe for fremføring af elektricitet, måle- og trykregulatorstationer for fremføring af gas, pumpestationer og trykforøger-anlæg for vand- og afløbs- og fjernvarmesystemer samt radio- og blokhytter og relæhuse til offentlig trafik med et areal på højst 30 m ² og en højde, der ikke overstiger 3,0 m.
Kommentar:	<i>Af teksten fremgår det ikke klart og tydeligt om max. areal og højde på hhv. 30m² og 3,0m også er gældende for "<u>Transformerstationer og kabelskabe for fremføring af elektricitet, måle- og trykregulatorstationer for fremføring af gas, pumpestationer og trykforøger-anlæg for vand- og afløbs- og fjernvarmesystemer</u>".</i>
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

10. maj 2017

**HØRINGSSVAR
HØRING OVER UDKAST TIL ÆNDRING AF BYGNINGSREGLEMENT 2015 (BR15)**

Arbejdsgiverne har modtaget ovenstående høring, og vi har disse generelle kommentarer.

Arbejdsgiverne er positive over for de nye tiltag, der ønskes indført i Bygningsreglementet. Ligeledes er vi positive i forhold til funktionsafprøvning af installerede tekniske installationers ydeevne, så forbrugeren er sikret, at det købte produkt også lever op til det, som er lovet i entreprisen.

Derudover imødeser vi præciseringen af krav til fastbrændselskedler.

Vi står naturligvis til rådighed for yderligere dialog eller uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen
Carsten Essler Helmer

Branchekonsulent, energi
Arbejdsgiverne

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
info@tbst.dk eem@tbst.dk
j.nr. BS0400-00147

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

LANDSBYGGEFONDEN

Studivestrate 50

1554 København V

Sekretariatschef Birger R. Kristensen brk@lbf.dk

Generelle bemærkninger:

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har den 19. april 2017 fremsendt forslag til ændring af bekendtgørelse vedrørende ovennævnte i høring.

Med bekendtgørelsen indføres væsentlige ændringer samt en række mindre betydende rettelser og præciseringer.

Landsbyggefonden henviser i øvrigt til høringsvar fra BL-Danmarks almene boliger.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Kap. 1.5 Anmeldelse. Ændret til: Kap. 1.5 Byggearbejder, der kan opføres uden byggetilladelse Stk. 1. 2) Opførelse, ombygninger og andre forandringer af garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende byg-
-----------------	--

	ninger, når bygningernes samlede areal er højst 50 m ² .
Kommentar:	Uanset at regelsættet for disse bygninger fortsat er de samme åbnes der med den manglende kommunale godkendelse nu op for en ukontrolleret forarmelse af det offentlige rum i primært de tæt/lave bebyggelser, i yderområder og landsbyer med tæt/lav bebyggelse, men også på etageboligejendomme og dermed også i mere centrale byområder. Alle typer af billige materialer og arkitektonisk ringe fremtrædender vil opstå. Endelig kan sammenstyrtninger, med eller uden personskade, af disse ukontrollerede konstruktioner heller ikke afvises.
Forslag til ændring:	Anmeldelsesordningen, som er en simpel ordning og for bygherrer er enten gratis eller meget billig, og som for kommunerne alene tager yderst begrænset tid pr. sag, bør bevares. Alternativet, som er fjernelse af ovennævnte byggerier uden overensstemmelse med byggeretten i kap. 2.2 mv., koster ugevis af mandetimer i kommunerne, hvilket derfor ikke vil ske.

Emne/tekst:	Kap. 3.1, nyt stykke 3: Fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål, er ikke omfattet af bestemmelserne i kapitel 3.2.1, stk. 1 og 2, om adgangsforhold samt bestemmelsen om indretning af Bade- og WC-rum i boligens adgangsetage i kapitel 3.3.2, stk. 1.
Kommentar:	Den eksisterende bestemmelse er fuldt, eller stort set, omkostningsfri for bygherren. Den eksisterende bestemmelse medfører, at der i tæt/lavt bebyggede områder, og ikke mindst i yderområder, etableres tilgængelige boliger, hvor disse ikke fandtes tidligere, idet eksisterende bebyggelser typisk er opført før 1995.
Forslag til ændring:	Bestemmelsen, eller lempelsen, bør udelades, eller eventuelt erstattes af en bestemmelse der kræver at boligerne er forberedt for efterfølgende simpel udførelse af niveaufri adgang, mens kravet om indretning af bade- og WC-rum i boligens adgangsetage stadig opretholdes.

Emne/tekst:	Kap. 3.2.2 nyt stk. 7: Stk. 7. Ombygninger og mindre tilbygninger til eksisterende boligbebyggelse er ikke omfattet af krav om etablering af elevator, jf. kap. 3.2.2, stk. 5 og 6.
Kommentar:	Jf. bestemmelsen og vejledningsteksten kan der således bygges eksempelvis nye tagboliger, der alene kan nås og anvendes af et udsnit af befolkningen.
Forslag til ændring:	Bestemmelsen, eller lempelsen, bør udelades.

Emne/ tekst:	Kap. 3.3.1, stk. 4 omskrevet: Stk. 4. I tilknytning til etageboliger og sammenbyggede enfamiliehuse skal der etableres et tilstrækkeligt og aflukket areal til opbevaring af større brugsgenstande, f.eks. cykler, barnevogne, rollatorer.
Kommentar:	Omskrivning af det tidligere stk. 4 er en frafaldelse af kravet om tilstrækkelig opbevaringsplads, pulterrum, til tøj, køkkenredskaber og andre brugsting. Det fornuftige og nødvendige krav til opbevaringsplads er højt værdsat af beboerne, idet det synlige boligareal friholdes for genstande, som måske er æstetisk uskønne og kun sjældent anvendes.
Forslag til ændring:	Kravet om tilstrækkelig opbevaringsplads til tøj, køkkenredskaber og andre brugsting bør opretholdes.

Emne/ tekst:	Kap. 3.3.2, stk. 1: 2. afsnit af vejledningsteksten udgår.
Kommentar:	Det fjernede 2. afsnit forklarer ordet hensigtsmæssig i forbindelse med indretning af WC-rum: For en hensigtsmæssig indretning for bevægelseshæmmede henvises til SBI-anvisning 249 "Tilgængelige boliger – indretning".
Forslag til ændring:	2. afsnit af vejledningsteksten bør bevares.

Emne/ tekst:	I Bilag 1, under pkt. 1.1.3, stk. 3 udgår: - Små bygninger med en grundflade på indtil 10 m ² .
Kommentar:	Små bygninger med en grundflade på under 10 m ² skal således fremover medregnes i etagearealet inkl. følgerikninger.
Forslag til ændring:	Fritagelsen for medregning i etagearealet bør opretholdes.

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Energistyrelsen

Generelle bemærkninger

Center for Tele

Kontaktperson: Benjamin Overvad (beo@ens.dk)

Tekstnære bemærkninger

Center for Energiadministration, Energimærkningsordningen

Kontaktperson: Allan Hansen (ahe@ens.dk)

Generelle bemærkninger:

Energistyrelsen finder det positivt, at opførelse, ombygninger og andre forandringer af teknikhuse til elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester med et areal på højst 50 m² samt opførelse af antennesystemer, der anvendes til radiokommunikation i elektroniske kommunikationsnet, med de foreslåede ændringer kan ske uden forudgående byggetilladelse. Det er i god tråd med regeringens ambition om at sikre bedre mobil- og bredbåndsdækning i Danmark.

Tekstnære bemærkninger:

Funktionsafprøvning	Ændring 29 iht. nyt stk. 7 i kap. 6.5.3: <i>"Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af belysningsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om belysningsanlægget overholder bygningsreglementets krav til belysningsniveau, samt at dagslysstyring, bevægelsesmeldere og zoneopdeling fungerer efter hensigten. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding."</i>
Kommentar:	Tidspunktet for dokumentation af funktionsprøvningen er kritisk i forhold til bekendtgørelse om energimærkning af bygninger, hvor ejeren skal fremsende energimærkningen til den stedlige bygningsmyndighed senest samtidig med afslutningen af byggearbejdet. Dermed kan resultatet af funktionsafprøvningen ikke indgå i udarbejdelsen af energimærket der skal sikre, at bygningen overholder kravene i byggetilladelsen.
Forslag til ændring:	Afsnittet forslås ændret til: <i>"Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af belysningsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om belysningsanlægget overholder bygningsreglementets krav til belysningsniveau, samt at dagslysstyring, bevægelsesmeldere og zoneopdeling fungerer efter hensigten. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest samtidig med afslutningen af byggearbejdet."</i>

Emne/tekst:	Ændring 34 iht. nyt stk. 5 i kap. 8.2: <i>"Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af varme- og køleanlæg før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om varme- og køleanlæggene overholder bygningsreglementets krav til indregulering og styring. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding."</i>
Kommentar:	Tidspunktet for dokumentation af funktionsprøvningen er kritisk i forhold til bekendtgørelse om energimærkning af bygninger, hvor ejeren skal fremsende energimærkningen til den stedlige bygningsmyndighed senest samtidig med afslutningen af byggearbejdet. Dermed kan resultatet af funktionsafprøvningen ikke indgå i udarbejdelsen af energimærket der skal sikre, at bygningen overholder kravene i byggetilladelsen.
Forslag til ændring:	Afsnittet forslås ændret til: <i>"Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af varme- og køleanlæg før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om varme- og køleanlæggene overholder bygningsreglementets krav til indregulering og styring. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest samtidig med afslutningen af byggearbejdet."</i>

	det.”
--	-------

Emne/ tekst:	Ændring 36 iht. nyt stk. 17 i kap. 8.3: <i>”Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af ventilationsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om ventilationsanlægget overholder bygningsreglementets krav til specifikt elforbrug til lufttransport, varmevirkningsgrad, luftmængder, samt at evt. behovsstyring fungerer efter hensigten. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.”</i>
Kommentar:	Tidspunktet for dokumentation af funktionsprøvningen er kritisk i forhold til bekendtgørelse om energimærkning af bygninger, hvor ejeren skal fremsende energimærkningen til den stedlige bygningsmyndighed senest samtidig med afslutningen af byggearbejdet. Dermed kan resultatet af funktionsafprøvningen ikke indgå i udarbejdelsen af energimærket der skal sikre, at bygningen overholder kravene i byggetilladelsen.
Forslag til ændring:	Afsnittet forslås ændret til: <i>”Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af ventilationsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om ventilationsanlægget overholder bygningsreglementets krav til specifikt elforbrug til lufttransport, varmevirkningsgrad, luftmængder, samt at evt. behovsstyring fungerer efter hensigten. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest samtidig med afslutningen af byggearbejdet.”</i>

Emne/ tekst:	Ændring 44 iht. nyt stk. 8 i kap. 8.8: <i>”Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af elevatorers energiforbrug før ibrugtagning. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.”</i>
Kommentar:	Tidspunktet for dokumentation af funktionsprøvningen er kritisk i forhold til bekendtgørelse om energimærkning af bygninger, hvor ejeren skal fremsende energimærkningen til den stedlige bygningsmyndighed senest samtidig med afslutningen af byggearbejdet. Dermed kan resultatet af funktionsafprøvningen ikke indgå i udarbejdelsen af energimærket der skal sikre, at bygningen overholder kravene i byggetilladelsen.
Forslag til ændring:	Afsnittet forslås ændret til: <i>”Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af elevatorers energiforbrug før ibrugtagning. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest samtidig med afslutningen af byggearbejdet.”</i>

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Journal nr. BS0400-00147

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Energiforum Danmark, Paul Bergsøes Vej 6, 2600 Glostrup

Dorte Nørregaard Larsen, info@energiforumdanmark.dk, tlf. 38343040

Generelle bemærkninger:

Energiforum Danmark takker for lejligheden til at kommentere de foreslåede ændringer til bygningsreglementet.

Energiforum bemærker, med stor tilfredshed, at kravene om funktionsafprøvning er blevet præciseret. Der er således ikke længere tvivl om hvorvidt, der skal funktionsafprøves og hvad der skal prøves.

Energiforum Danmark havde dog gerne set, at flere typer af installationer var omfattet af funktionsafprøvning, og at sammenspillet mellem installationer og deres styring (CTS og IBI) også blev testet.

Praksis i byggesagsbehandlingen er, at den indsendte dokumentation af funktionsafprøvning kun sjældent kontrolleres indholdsmæssigt, hvilket svækker effekten af funktionsafprøvningskravet væsentligt. Ifølge reglementet skal kommunerne bare opbevare dokumentationen og der er ikke, som ved tæthedsprøvning, krav om hverken skrivebordskontrol eller markkontrol. Der er således ingen reel opfølgning på, om installationerne reelt opfylder kravene i bygningsreglementet. Derfor vil vi opfordre til, at man på dette område følger op med mere præcise krav til kommunernes procedurer og eksekvering på området, fx i form af krav om stikprøvekontroller.

I forhold til selve funktionsafprøvningen henvises der til en række standarder. Desværre er disse standarder ikke særlig præcise i deres beskrivelse af testmetoder og dokumentation heraf. Der er således ikke nogen acceptværdier, ingen udfaldskrav, ingen vilkår for målemetoder og ingen krav til måleforudsætninger. Det betyder, at det er umuligt for kommunen, eller nogen andre, at vurdere om testen er bestået, dvs. om bygningen lever op til kravene. Det betyder også ulighed for loven, i og med, at kommunernes opfattelse af hvornår en bygning lever op til kravene vil variere, alt efter den enkelte sagsbehandlers fortolkning af standarderne.

Med de upræcise krav bliver mulighederne for, at hoppe over hvor gærdet er lavest alt for tillokkende. Det kan hurtigt blive en konkurrenceparameter, at gøre det billigst muligt uden skelen til brugbarheden og validiteten af testene. Ydermere åbner de upræcise krav op for et hav af tvister, som kunne være undgået, hvis der havde været et fælles sæt minimumskrav til indhold og dokumentation af test.

Vi håber meget, at de vejledninger, der nævnes i bekendtgørelsen kommer til at indeholde mere præcise retningslinjer. Alternativt opfordrer vi til, at der udarbejdes frivillige retningslinjer, som giver et fælles udgangspunkt for bygherrer, rådgivere og entreprenører, som de kan henvise til i udbudsmateriale og aftalegrundlag. Det stiller ikke kommunen bedre i forhold til deres vurdering af compliance, men giver de mindre aktører et mere sikkert grundlag at arbejde ud fra. Følger man retningslinjerne, er man sikker på, at opfylde kravene.

Derudover opfordrer vi på det kraftigste til, at de nævnte vejledninger indeholder retningslinjer både for småhuse og større bygninger med mere komplekse installationer. Vi har på flere møder hørt, at vejledningerne kun gælder småhuse og det vil være en fejl. Den øgede kompleksitet i store bygninger øger risikoen for fejl i indregulering og manglende sammenhængende styring og dermed risikoen for energispild. Derfor er der i lige så høj grad brug for vejledninger til denne type bygninger. Vejledningen kan, i flere tilfælde, med god mening, henvise til bygningsstyrelsens vejledninger til performancetest.

Energiforum Danmark bakker op om, at dokumentation af funktionsafprøvning skal indgå som en del af det krævede materiale i fht. at opnå ibrugtagningstilladelse, men gør opmærksom på, at når det gælder funktionsafprøvning af varme- og køleanlæg, er der nogle praktiske udfordringer. For at teste et varmeanlæg, skal der være et varmebehov og det kan være svært at tilfredsstille hvis bygningen skal færdigmeldes om sommeren og omvendt med kølebehovet hvis bygningen skal færdigmeldes om vinteren. Det bør være muligt at få sin ibrugtagningstilladelse og så aflevere den manglende test når betingelserne for testen er til stede.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Funktionsafprøvning, bilag 1 kap 6.5.3, 8.2 og 8.3 <i>"Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af varme- og kølanlæg før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om varme- og køleanlæggene overholder bygningsreglementets krav til indregulering og styring. Dokumentation af funktionsafprøvning skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding".</i>
Kommentar:	Ovenstående sætning kunne misforstås som om, at det er nok at teste, dvs. at man ikke behøver at "bestå" testen. Man skal helt om i de administrative bestemmelser og byggeloven for at vide, at det ikke er tilfældet. Det samme gælder formuleringerne omkring ventilation og belysning. Derfor foreslår vi en formulering i stil med dette:
Forslag til ændring:	<i>"Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af varme- og kølanlæg før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise at varme- og køleanlæggene overholder bygningsreglementets krav til indregulering og styring. Dokumentation af bestået funktionsafprøvning skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding"</i> Ligeledes ændres formuleringerne for belysning og ventilation.

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
-----------------	--

Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Landbrug & Fødevarer, Axelborg, Axeltorv 3, DK 1609 København V

Kontaktpersoner: Byggechef Kenneth Poulsen, mail: kepo@seges.dk, tlf. nr. 21222032.

Chefkonsulent, Helle Lachmann, mail: hgl@lf.dk, tlf. nr. 30582159

Generelle bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer og SEGES takker for muligheden for at afgive bemærkninger til bygningsreglementet 2015 (BR15).

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	<p>1.3.2 stk. 1 pkt. 2 2) Avls- og driftsbygninger i 1. etage, som kan henføres til konsekvensklasse CC1 eller CC2 i DS/EN 1990 DK NA. Bestemmelsen omfatter dog ikke avls- og driftsbygninger, hvor der ved svigt vil være stor fare for tab af dyreliv, svarende til bygninger, der ville blive placeret i konsekvensklasse CC3, hvis de var beregnet til ophold for mennesker.</p> <p>Vejledning</p> <p>Avls- og driftsbygninger, der ville blive placeret i konsekvensklasse CC3, vil typisk være staldbygninger over 2.000 m², hvor samtlige dyr i bygningen vanskeligt vil kunne evakueres ved svigt. Bygninger omfattet af konsekvensklasse CC3 skal altid byggesagsbehandles efter kap. 1.3.3.</p>
-----------------	---

Kommentar:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi mener ikke at hensigten er at avls- og driftsbygninger generelt skal placeres i konsekvensklasse CC3. Normalt er konsekvensklasser defineret i DS/INF 1990 ud fra spændvidden af de bærende konstruktioner. Dvs. gældende for landbrugsbygninger over 40 meter skal anvendes konsekvensklasse CC3. Normen vurderer konsekvenserne vedr. svigt i de bærende konstruktioner som følge af komplicerede konstruktioner og risiko for progressiv kollaps, dvs. uvarslede brud, der <u>ikke</u> er forårsaget af brand. 2. De 2000 m², som der står i vejledningsteksten, stammer fra tidligere brandregler, hvor der var krav om brandopdeling pr. 600 m². samt brandsektionering pr. 2000 m². Men da brandsektioner kan være underopdelt i brandceller eller brandcellelignende rum, vil det i overvejende grad netop være mulighed for at redde hovedparten af stalden dyr, selv om det brænder et sted i bygningen. 3. Vejledningsteksten, "hvor samtlige dyr i bygningen vanskeligt vil kunne evakueres ved svigt", understøtter sammenblanding af statik og brand. Det er sjældent, ved de nuværende krav til konstruktioner og statik vedr. landbrugets avls- og driftsbygninger, sammenholdt med de brandregulerende bestemmelser i kap. 5, at der sker progressiv kollaps af bygningerne. 4. En staldbygning kan godt have et alvorligt svigt, uden at dyrene omkommer. Der har været flere tilfælde af gitterspærskollaps, hvor tagkonstruktionen har "lagt sig" ned på svinestaldens inventar eller facadevægge, men hvor alle dyr er reddet. 5. Der er helt specifikt enkelte bygninger, hvor den overvejende del ikke kan reddes i tilfælde af brand, fx visse typer af fjerkræstalde, men den overvejende del kan godt reddes i tilfælde af svigt, fx hvis de bærende konstruktioner delvis styrter sammen pga. ekstraordinær ophobning af sne eller stormvejr ud over normen. 6. Landbrugets bygninger er ofte over 2000 m², men ikke komplekse og ikke statisk komplicerede. En stald kan godt være 80-100 meter lang, men når man har gennemgået den første sektion på 12-15 meter, ja så har man set hele bygningen. Staldene bliver ikke "større og større", nej de bliver længere og længere – der kobles flere ens sektioner på. Dette udløser ikke i sig selv et større behov for en længere og grundigere byggesagsbehandling, jf. 1.3.2 stk. 1 nr. 2. 7. Med hensyn til brand og evakuering af dyr og mennesker, reguleres dette i BR15 kap. 5, og /eller "Eksempelsamlingen 2012". 8. Såfremt 2000 m² anvisning i vejledningen opretholdes vil konsekvensen være at stort set alle avls- og driftsbygninger fremadrettet vil skulle behandles som komplicerede, dvs. konsekvensklasse CC3 uafhængig af konstruktionernes spændvidde, hvilket vi ikke formoder, har været intensionen med bekendtgørelse.
------------	---

Forslag til ændring:	<p>Vi vil derfor foreslå en ny formulering i 1.3.2, stk. 1 pkt. 2 samt vejledningsteksten.</p> <p><i>Avls- og driftsbygninger i 1. etage, som kan henføres til konsekvensklasse CC1 eller CC2 i DS/EN 1990 DK NA.</i></p> <p><i>Bestemmelsen omfatter dog ikke avls- og driftsbygninger, med en konstruktionsspændvidde på over 40 meter, som placeres i konsekvensklasse CC3 jf. DS/INF 1990</i></p>
----------------------	---

Emne/tekst:	Høringsliste
Kommentar:	"Videncentret for Landbrug" har ændret navn til SEGES. Fremtidige høringer bedes fortsat fremover fremsendt til Landbrug & Fødevarer samt SEGES.
Forslag til ændring:	Høringsliste tilføjes mail adressen: info@seges.dk

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Frederiksberg Handicapråd

Frederiksberg Rådhus, Smallegade1, 2000 Frederiksberg

Formand: Susanne Tarp

Generelle bemærkninger:

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Ophævelse af tilgængelighedsbestemmelser for en families huse
Kommentar:	For borgere med handicap er det uacceptabelt at ændre/ophæve kravet om niveaufri adgang ved yderdøre og ligeledes at ophæve etablering af niveaufri adgang ved mindst et WC rum i stueetage. Liberalisme er <u>ikke</u> at begrænse nogle borgeres mulighed ved at enkelte borgere for størst mulighed for fleksibilitet.
Forslag til ændring:	Fastholdelse/udvidelse af den gamle regel så alle boliger bliver fuldt tilgængelige for alle borgere.

Emne/ tekst:	Ændring af krav til elevatorer ved ombygninger.
Kommentar:	Uforholdsmæssig store udgifter for en bygningsejer kan aldrig være

	begrundelse for, at nogle borgere og borgere med handicap ikke ville kunne have adgang til en bolig i en tagetage eller til en tagetage, der er udnyttet til tagterrasse.
Forslag til ændring:	Vi ønsker, at reglen om elevatorer i nybyggeri og ved ombygning ændres eller fastholdes således, at der bliver pligt til at indarbejde elevatorer i bygninger over to etager.

Emne/ tekst:	Ændringer af bestemmelser om affaldshåndtering.
Kommentar:	For borgere med funktionsnedsættelse kan det være vanskeligt at komme af med almindeligt husholdningsaffald. Derfor er en skaktløsning den simpleste til affald, der let kommer til at lugte. Affaldssortering (plastic, papir og glas) kan lettere opbevares indtil et eventuelt hjemmehjælpsbesøg.
Forslag til ændring:	I stat og kommune ønsker man størst mulig selvhjulpethed. Ved at ændre kravene til affaldssortering, vil mange borgere især med fysiks handicap blive afhængige af andre personers hjælp.

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
E-mail: info@trafikstyrelsen.dk, CC: eem@tbst.dk
J.nr. BSo400-00147

**ARKITEKT-
FORENINGEN**
*Danish Association
of Architects*

Akademisk Arkitektforening
Åbenrå 34
DK-1124 København K

(+45) 3085 9000
mail@arkitektforeningen.dk
www.arkitektforeningen.dk
CVR 62 57 23 10

Høring over udkast til ændring af bygningsreglement 2015 (BR15)

Arkitektforeningen takker for det tilsendte materiale og for muligheden for at afgive høringssvar om udkast til ændring af bygningsreglementet 2015 (BR15).

Dato
28. april 2017

Arkitektforeningen mener, at god arkitektur er tilgængelig arkitektur. Vi ser med bekymring på forslaget om at ændre de nuværende bestemmelser om krav til tilgængelighed i fritliggende enfamiliehuse. Frem for at slække på bestemmelserne, der sikrer universal tilgængelighed for handicappede, er der tværtimod et behov for at gøre netop det omvendte. Styrke indsatsen for at sikre tilgængelighed for alle.

Erfaringen viser, at hvis tilgængelighed tænkes ind i den indledende fase af en byggeproces, behøver tilgængelighed, herunder niveaufri adgang ved yderdøre og etablering af niveaufri adgang ved mindst et WC-rum i stueetage, hverken at være et fordyrende element, eller hæmmende på fleksibiliteten i forhold til selv at bestemme indretningen af egen bolig.

I Dansk Institut for Menneskerettigheders rapport *Handikap – Status 2015-2016* påpeger instituttet, at selvom den danske byggelovgivning fastsætter krav for tilgængeligheden i nybyggeri, er nybyggeri i praksis ofte utilgængeligt. En lempelse af bestemmelserne om krav til tilgængelighed i fritliggende hus, vil alt andet lige gøre nybyggeri endnu mere utilgængeligt.

Arkitektforeningen har i samarbejde med blandt andet Danske Arkitektvirksomheder udarbejdet en tilgængelighedspolitik, som betoner vigtigheden af arkitekt- og designbranchens sociale ansvar. Her har vi forpligtet os på, at fremme bevidstheden om og muligheden for at sikre mest mulig tilgængelighed for alle.

Netop arkitektfaget med dets betoning af helhedsorienterede løsninger, der formår at opfylde økonomiske, sociale, miljømæssige, æstetiske og funktionelle behov, indtager en nøglerolle, når det gælder målsætningen om lige adgang for alle.

Arkitektforeningen har forsøgt at fremme dette formål ved at udskrive en idékonkurrence i samarbejde med innovationsplatformen Innosite. Her blev der efterspurgt bud på, hvordan man kan designe nye og innovative indgange, der både skaber tilgængelighed for alle og samtidig tager højde for vind- og vejrforhold.

Med venlig hilsen

Annette Blegvad
Vicedirektør
Arkitektforeningen

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Vejle Kommune, Teknik & Miljø, Byggesag & Industrimiljø
Kirketorvet 22
7100 Vejle

Kontaktperson og kontaktoplysninger:

Lars Voltelen
E-mail: larvo@vejle.dk (alternativt: byggesag@vejle.dk)
Tlf.nr. 76 81 21 26 (alternativt: 76 81 25 61)

Generelle bemærkninger:

Vejle Kommune kan overordnet konstatere, at mange af de foreslåede ændringer af bygningsreglementet er formuleret ud fra et ønske om en fortsat lempeligere regulering af byggelovgivningen for at opnå en smidigere og hurtigere sagsbehandling, som skal komme borgeren til gode. Dette virker som udgangspunkt også som et sympatisk formål med regelændringerne.

Kommunen har imidlertid i den forbindelse ikke opfattelsen af, at man fra lovgivers side har forholdt sig nærmere til de praktiske og økonomiske konsekvenser, som det uvilkårligt vil få for bygningsmyndighederne.

Specielt ændringerne af de administrative regler ved opførelse af udhusbygninger samt afskaffelsen af anmeldelsesbegrebet vil efter kommunens vurdering afstedkomme en uoverskuelig mængde lovliggørelsessager i fremtiden.

Det er således kommunens frygt, at den med de foreslåede ændringer vil komme endnu mere på bagkant i form af et markant antal lovliggørelsessager, som er langt mere tidskrævende for både kommunen og borgerne, og som rent økonomisk er en langt dyrere proces for kommunen at behandle.

Endvidere kan det give anledning til en vis forundring, at man fra regerings side har anset det for hensigtsmæssigt og nødvendigt på nuværende tidspunkt at foretage så drastiske og gennemgribende ændringer i især de administrative bestemmelser i det nuværende bygningsreglements kap.1 al den stund, at der er varslet en gennemgående ændring af hele reglementets opbygning (med bl.a. emneopdeling i stedet for kapitler samt afskaffelse af vejledningstekst i bygningsreglementet) og indhold, som skal munde ud i det kommende BR18 ved årsskiftet 2017/18.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Bilag 1, kap. 1.1, stk. 1 (samt vejl. tekst): <i>Reglementet gælder for byggeri, medmindre andet er bestemt i kap. 1.2.</i>
Kommentar:	På nuværende tidspunkt er der ikke i bygningsreglementet taget stilling til den byggeretlige regulering af kolonihavehuse, hvis størrelse og placering IKKE er fastlagt i en lokalplan, byplanvedtægt eller tinglyst deklARATION, jf. BR15, kap. 1.2, stk. 2 (e.c.) og vejledningsteksten til BR15, kap. 1.1 (forudsætningsvist). Kommunen henviser i øvrigt til Energistyrelsens svar pr. e-mail af 9. juli 2015 til Vejle Kommune
Forslag til ændring:	Afklaring af den byggeretlige regulering af kolonihaver, der ikke er omfattet af kap. 1.2, stk. 2.

Emne/ tekst:	<p>Bilag 1, kap. 1.5, stk. 1, nr. 2:</p> <p><i>Opførelse, ombygninger og andre forandringer af garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger, når bygningernes samlede areal er højst 50 m².</i></p>
Kommentar:	<p>Vejle Kommune er af den opfattelse, at afskaffelsen af anmeldelsesbe- grebet og muligheden for at opføre udhusbyggeri helt op til 50 m² uden byggetilladelse, indebærer en reel risiko for, at der på kort og langt sigt skabes en endnu større mængde lovliggørelsessager hos kommunen.</p> <p>Dette er der ikke samfundsøkonomisk ræson i, da udgifterne forbun- det med lovliggørelsen af disse sager samt tidsforbruget herved for kommunen og borgeren er langt større end ved behandlingen af en gængs anmeldelsessag.</p> <p>Det er kommunens erfaring som bygningsmyndighed, at borgerne i vid udstrækning enten ikke forstår de bebyggelsesregulerende bestemmel- ser for småbygninger eller endog slet ikke har sat sig ind i dem. Derfor vil en bemærkning i vejledningsteksten i det foreslåede bygningsregle- ment om, at byggearbejder omfattet af kap. 1.5, stk. 1, nr. 2 skal over- holde byggeretten i kap. 2.2, næppe have nogen mærkbar virkning til at imødegå borgernes manglende kendskab til eller misforståelse af byggelovgivningen.</p> <p>Kommunens erfaring er, at borgerne typisk i forbindelse med opførelse af udhusbyggeri totalt overser eller ignorerer byggerettens regler i for- hold til især "12-meter-reglen", højdekrav samt bebyggelsesprocent.</p> <p>Især byggereglementets regler om at man mod nabo-og stiskel maksi- malt må have en samlet sidelængde på 12 meter vil blive udfordret ved den foreslåede regelændring om opførelse af 50 m² udhus uden tilla- delse.</p> <p>Såfremt regelændringen vedtages, kunne det således som minimum være ønskværdigt og hensigtsmæssigt, hvis man samtidig foretog en tilpasning af byggerettens regler. Når det muliggøres at opføre op til 50 m² uden byggetilladelse, vil risikoen for (bevidst eller ubevidst) at over- skride f.eks. 12-meter-reglen af naturlige årsager være væsentligt større, da sidelængderne tilsvarende vil øges.</p> <p>Kommunen kender på nuværende tidspunkt realistisk set heller ikke det fulde omfang af de lovliggørelsessager, der er utvivlsomt allerede i dag er blevet skabt, da reglen om, at man kunne opføre op til 35 m² uden byggetilladelse eller anmeldelse, blev indført i BR10 den 1. juli 2011.</p>

	<p>Det skal understreges, at antallet af lovliggørelsessager generelt er voksende i kommunen, og det er hovedsageligt udhusbyggeri, som giver anledning til disse.</p> <p>Dette skyldes nok til dels, at udhusbyggeri af logiske grunde opføres i skelbræmmen og derfor ofte er genstand for naboklager.</p> <p>Dertil skal anføres, at ulovligt opført udhusbyggeri ofte først aktualiseres i forbindelse med et forestående hussalg, hvor en potentiel køber vil sikre sig, at byggeriet på grunden er lovligt opført. Da en hurtig afklaring af dette er magtpåliggende for sælger/ejer for at bevare købers interesse, står kommunen derfor pludselig med en hastesag, som ikke nødvendigvis er klaret med en simpel retlig lovliggørelse af forholdet. Byggesagsbehandlingen kan nemt indebære forudgående høringer eller i værste fald fysisk lovliggørelse.</p> <p>Med ovenstående bemærkninger taget i betragtning kan kommunen derfor ikke bifalde denne ændring i bygningsreglementet.</p>
Forslag til ændring:	Bevarelse af de nuværende regler på området.

Emne/ tekst:	<p>Bilag 1, kap. 1.6, stk. 3:</p> <p><i>Bebyggelse, der kan opføres uden ansøgning om byggetilladelse, kan nedrives uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen.</i></p>
Kommentar:	<p>Skal bestemmelsen forstås generelt eller konkret?</p> <p>Det er åbenbart, at et udhusbyggeri på under 50 m², der efter regelændringen bliver omfattet af kap. 1.5, stk. 1, nr. 2, er direkte omfattet af undtagelsesbestemmelsen i kap. 1.6, stk. 3, såfremt byggeretten i øvrigt overholdes.</p> <p>I bestemmelsen er dog anført: "<u>Bebyggelse, der kan opføres uden ansøgning om byggetilladelse</u>".</p> <p>Der kunne ønskes en præcisering om, hvorvidt et byggeri, som ganske vist er under 50 m², men som i en konkret byggesag efter en helhedsvurdering har fået meddelt byggetilladelse på grund af overskridelse af byggeretten, er omfattet af kap. 1.6, stk. 1 eller stk. 3.</p>
Forslag til ændring:	Præcisering af bestemmelsen

Emne/ tekst:	<p>Bilag 1, kap. 3.1, stk. 3:</p> <p><i>Fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål, er ikke omfattet af bestemmelserne i kapitel 3.2.1, stk. 1 og 2, om adgangsf forhold samt bestemmelsen om indretning af bade- og WC-rum i bolig- gers adgangsetage i kapitel 3.3.2, stk. 1.</i></p>
Kommentar:	<p>Kommunen bemærker, at det er i sig selv er opsigtsvækkende, at til- gængelighedsbestemmelserne, som hidtil i vidt omfang har været for- tolket restriktivt og dermed næsten umulige at dispensere fra nu lem- pes for så vidt angår enfamiliehuse.</p> <p>Formålet er ifølge høringsbrevet at give boligejeren størst mulig fleksi- bilitet ved indretningen af egen bolig.</p> <p>Kommunen er som udgangspunkt også tilhænger af, at boligejere selv kan indrette huset efter eget ønske.</p> <p>Kommunen har dog i denne sammenhæng sine forbehold ved at åbne op for, at det ikke længere er et lovkrav, at der skal være sikret til- gængelighed for alle fra det fri samt indrettes niveaufri adgang til mindst 1 WC-rum.</p> <p>Bekymringen ved denne opblødning går blandt andet på, at det efter kommunens vurdering kan have nogle afledede økonomiske konse- kvenser.</p> <p>Det fremgår således af § 116, stk. 1, i serviceloven (lovbekendtgø- relse nr. 369 af 18. april 2017), at <i>kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til indretning af bolig til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.</i></p> <p>Sådanne sager kan nemt løbe op i udgifter på flere hundredetusinde kroner for kommunen.</p> <p>Næsten alle huse opført siden kravet om niveaufri adgang blev indført og frem til i dag kan fortsat anvendes, såfremt beboeren/ejeren får nedsat fysisk funktionsevne – ofte uden væsentlige ombygninger/om- kostning for kommunen.</p> <p>Såfremt fremtidige enfamiliehuse opføres i henhold til den foreslåede bestemmelse i Bilag 1, kap. 3.1, stk. 1, og ejer - eller en anden i hus- standen - pludselig får en varig fysisk eller psykisk funktionsevne, vil kommunen efter de socialretlige regler pludselig stå med en udgift, som kunne have været undgået ved husets opførelse.</p>

	<p>Danmark har i øvrigt den 28. maj 2009 ratificeret FN-konvention af 13. december 2006 om rettigheder for personer med handicap (Handicapkonventionen). I medfør af art. 45, stk. 1 trådte konventionen i kraft for Danmark den 24. august 2009.</p> <p>Det er efter kommunens vurdering tvivlsomt, hvorvidt denne regelændring er i overensstemmelse med konventionens formålsbestemmelse i art. 1</p> <p><i>"Formålet med denne konvention er at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle personer med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, samt at fremme respekten for deres naturlige værdighed.</i></p> <p><i>Personer med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre".</i></p> <p>samt</p> <p>tilgængelighedsbestemmelsen i art. 9, stk. 1, litra a:</p> <p><i>"Med henblik på at gøre det muligt for personer med handicap at få et selvstændigt liv og deltage fuldt ud i alle livets forhold skal deltagerstaterne træffe passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til de fysiske omgivelser og transportmuligheder, den information og kommunikation, herunder informations- og kommunikationsteknologi og -systemer, og de øvrige faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden, både i byområder og i landdistrikter. <u>Disse foranstaltninger, som omfatter identifikation og afskaffelse af hindringer og barrierer for tilgængelighed, gælder bl.a. for:</u></i></p> <p style="padding-left: 40px;"><i>a) <u>bygninger</u>, veje, transportmuligheder og andre indendørs og udendørs faciliteter, herunder skoler, <u>boliger</u>, sygehuse og andre sundhedsfaciliteter og arbejdspladser,</i></p> <p>Af note 13 til konventionen fremgår, at bestemmelsen (art. 9) omfatter tilgængelighed på alle områder. Dette må forstås som offentlig og private bygninger.</p> <p>Man kan i hvert fald diskutere, om det harmonerer særlig godt med formålet i konventionen, at man nu giver ejere af enfamiliehuse handlefrihed med hensyn til forhold vedrørende tilgængelighed.</p>
Forslag til ændring:	Besvarelse af de nuværende regler på området

Emne/ tekst:	<p>Bilag 1, kap. 3.3.1, stk. 4:</p> <p><i>I tilknytning til etageboliger og sammenbyggede enfamiliehuse skal der etableres et tilstrækkeligt og aflukket areal til opbevaring af større brugsgenstande, f.eks. cykler, barnevogne, rollatorer</i></p>
Kommentar:	<p>Sammenholdt med regelændringen i kap. 3.1, stk. 3, hvor det ud fra ordlyden kun er fritliggende enfamiliehuse som er omfattet, bør det præciseres/afklares, om der ved byggetilladelser til sammenbyggede enfamiliehuse (den nuværende kap. 1.3.2) fortsat skal stilles krav om etablering af niveaufri adgang.</p> <p>Kravet til opbevaringsareal til bl.a. rollatorer i kap. 1.2.3-boliger taler på den ene side af praktiske hensyn for, at der fortsat stilles krav om niveaufri adgang ved disse typer boliger, for ellers ville tilstedeværelsen af en rollator i et til boligen tilknyttet opbevaringsareal være meningsløs.</p> <p>Regelforskellen vedrørende tilgængelighed for henh. fritliggende enfamiliehuse og sammenbyggede enfamiliehuse kan imidlertid på den anden side forekomme inkonsekvent, tilfældig og ulogisk og dermed være svær at forklare borgerne/ansøgerne.</p>
Forslag til ændring:	Præcisering af bestemmelsen

Med venlig hilsen

Lars Voltelen

Jurist - Byggesag & Industrimiljø

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Hørings svar j.nr. BS0400-00147

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

TEKNIQ/Paul Bergsøes Vej 6, 2600 Glostrup (teknig@teknig.dk tlf 43 43 60 00)

Kontaktperson: Birger Tannebæk Christiansen (btc@teknig.dk tlf. 23 33 91 28)

Generelle bemærkninger:

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har med brev af 19. april 2017 fremsendt udkast til bekendtgørelse og har anmodet om at modtage bemærkninger til høringsudkastet senest den 10. maj 2017.

Udkastet til bekendtgørelse, giver TEKNIQ anledning til følgende kommentarer.

TEKNIQ støtter indførelse af obligatorisk funktionsafprøvning af tekniske installationer i Bygningsreglementet. Installationer spiller en stadig stærkere rolle i byggeriet og det er fornuftigt at indføre obligatorisk afprøvning til sikring af disses optimale ydeevne, herunder energimæssig ydeevne.

TEKNIQ er dog kritisk - særligt overfor 2 forhold.

For det første indføres afprøvningskravet kun for 4 typer installationer nemlig varme-/køleanlæg, ventilationsanlæg, belysningsanlæg og elevatorer. Det betyder at en række installationer som f.eks styringsanlæg (CTS og IBI) unddrages obligatorisk afprøvning. Hertil kommer at de 4 installationstyper kun skal afprøves individuelt og ikke i samspil med hinanden. Efter TEKNIQs opfattelse er det ikke tilstrækkeligt til at

sikre ydeevnen, at man kun tester installationer individuelt. Installationer er i dag integrerede enheder og påvirker hinanden indbyrdes. Derfor bør ydeevnekrav ikke opstilles som individuelle krav for udvalgte installationstyper, men bør i stedet omfatte alle installationer og samspillet imellem dem.

For det andet indebærer forslaget, at den obligatoriske afprøvning ikke er målrettet installationers energimæssige ydeevne. Utilstrækkelig energimæssig ydeevne var en hovedårsag bag forslaget om funktionsafprøvning og den direkte årsag til at Bygningsstyrelsen udarbejdede den Performance Test, som efter motiverne skulle udgøre modellen for funktionsafprøvning i BR.

Der er brug for at BR forslaget på dette punkt er mere ambitiøst. Forslaget skal sikre installationers energimæssige ydeevne. TEKNIQ mener ikke at det er nødvendigt at skærpe BR kravene indholdsmæssigt, men der er brug for at testkrav bliver formuleret mere præcist, så de i realiteten styrker ydeevnen og energieffektiviteten i alle installationstyper og på tværs af teknologierne. De krav, der efter forslaget testes for er alle nogle uklare funktionskrav. Særligt er det uklart hvilke acceptniveauer, udfaldskrav og målemetoder, der afgør om en test er gennemført med tilfredsstillende resultat.

Der henvises for hver af de 4 installationstyper til en bagvedstående standard. Ingen af disse standarder er præcise i deres beskrivelse af testmetoder og dokumentation heraf. Her er hverken acceptværdier, udfaldskrav, eller vilkår for målemetoder og der er heller ingen krav til måleforudsætninger. Det indebærer, at funktionsafprøvningen giver et uklart grundlag for at vurdere om installationernes ydeevne er tilfredsstillende.

TEKNIQ anbefaler på den baggrund, at BR kravene til funktionsafprøvning præciseres. Vi anbefaler at kravene omfatter alle installationer, at kravene udstrækkes til at omfatte installationstypers påvirkning af hinanden samt at krav i højere grad målrettes installationernes energimæssige ydeevne.

I relation til ibrugtagningstilladelse, skal den efter forslaget meddeles når der foreligger dokumentation for gennemført funktionsafprøvning. I praksis kan funktionsafprøvning af et varmeanlæg ikke foretages samtidig med funktionsafprøvning af køleanlæg. Afprøvning af varmeanlæg sker på en årstid med opvarmningsbehov mens afprøvning af køleanlæg kræver en årstid, hvor der er et kølebehov. Det kan betyde, at en i øvrigt færdig bygning ikke kan tages i brug umiddelbart efter færdigmelding. Specifikt for disse anlæg bør det derfor være muligt at få

ibrugtagningstilladelse når byggeriet er færdigt og aflevere den manglende funktionsafprøvning når betingelserne (årstiden) for testen er til stede.

Om forslagets øvrige ændringer noterer TEKNIQ særligt, at anmeldelsesbegrebet afskaffes. TEKNIQ støtter den forenkling, der ligger i denne ændring.

TEKNIQ støtter også, at krav om niveaufri adgang til fritliggende boliger udgår. Det giver bedre mulighed for klimasikring af bygninger i det åbne land.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	<i>Bilag I, kap 3.3.1 stk. 2</i> <i>Stk. 2. En bolig skal udover et eller flere beboelsesrum have køkken og bad- og WC-rum.</i>
Kommentar:	Der bør i bestemmelsen angives nærmere betingelser for "fælles køkken- bade- og wc-rum". Eksempelvis bør der defineres en maksimal afstand fra soverum til wc-rum, ligesom det bør angives, hvor mange boligheder der må være fælles om et køkken, før det bliver et "storkøkken" med særlige tilsynsregler.
Forslag til ændring:	En bolig skal udover et eller flere beboelsesrum have køkken og bad- og wc-rum. Bofællesskab med flere lejemål kan have fælles køkken- bade- og wc-rum i passende størrelse og afstand fra beboelsesrum.

Emne/ tekst:	<i>Vejledningstekst til Bilag I, kap 3.3.1 stk 2</i> <i>(3.3.1, stk. 2) Kollegie-, ungdoms- og institutionsboliger og lignende kan f.eks. indrettes med flere værelser, hvor flere beboere er fælles om køkken-, bade- og WC-faciliteter. Indretning af de fælles faciliteter skal ske under hensyn til antallet af beboere i boligen.</i>
Kommentar:	Vejledningsteksten bør indeholde mere præcise anvisninger på parametre til brug for opfyldelse af kravtekst. Det kan overvejes, om der må henvises til faciliteter på andre etager end soverummets placering.
Forslag til ændring:	Kollegie-, ungdoms- og institutionsboliger og lignende kan f.eks. indrettes med flere værelser, hvor flere beboere er fælles om køkken-, bade- og WC-faciliteter. Indretning af de fælles faciliteter, herunder størrelse og afstand , skal ske under hensyn til antallet af beboere i boligen.

Emne/ tekst:	Bilag I, kap. 3.3.1, stk. 4 Stk. 4. I tilknytning til etageboliger og sammenbyggede enfamiliehuse skal der etableres et tilstrækkeligt og aflukket areal til opbevaring af større brugsgenstande, f.eks. cykler, barnevogne, rollatorer.
Kommentar:	Der bør indføres et "nær" i bestemmesen.
Forslag til ændring:	I nær tilknytning til etageboliger og sammenbyggede enfamiliehuse skal der etableres et tilstrækkeligt og aflukket areal til opbevaring af større brugsgenstande, f.eks. cykler, barnevogne, rollatorer.

Emne/ tekst:	<i>I bilag I, kap. 6.5.3, indsættes efter stk. 6. som nyt stykke:</i> <i>Stk. 7. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af belysningsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om belysningsanlægget overholder bygningsreglementets krav til belysningsniveau, samt at dagslysstyring, bevægelsesmeldere og zoneopdeling fungerer efter hensigten. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.</i>
Kommentar:	Det er positivt med en funktionsafprøvning. Imidlertid er en forudsætning for gennemførelse af funktionsafprøvning nogle forudsatte acceptværdier til anlægget.
Forslag til ændring:	Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af belysningsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om belysningsanlægget overholder bygningsreglementets krav til belysningsniveau, samt at dagslysstyring, bevægelsesmeldere og zoneopdeling fungerer efter de forudsatte acceptværdier i bygningsreglementets krav . Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.«

Emne/ tekst:	<i>I bilag I, kap. 8.2, indsættes efter stk. 4 som nyt stykke</i> <i>Stk. 5. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af varme- og køleanlæg før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om varme- og køleanlæggene overholder bygningsreglementets krav til indregulering og styring. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.</i>
Kommentar:	Det er positivt med en funktionsafprøvning. Imidlertid er en forudsætning for gennemførelse af funktionsafprøvning nogle forudsatte acceptværdier i projekteringen til varme- køleanlægget. Eksempelvis kan en indregulering ikke foretages alene på baggrund af DS 469, idet

	<p>de projekterede vandmængder forudsættes kendt ved indreguleringen.</p> <p>Som anført under de generelle bemærkninger findes det uheldigt, at der i samme bestemmelse skal funktionsafprøves både varme- og køleanlæg, da DS 469 angiver at der ikke må varmes og køles på samme tid.</p>
Forslag til ændring:	<p>Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af varme- og køleanlæg. Funktionsafprøvningen skal påvise om varme- og køleanlæggene overholder de forudsatte acceptværdier i bygningsreglementets krav til indregulering og styring. Dokumentation af funktionsafprøvning af varme- eller køleanlæg skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding. Endelig funktionsafprøvning af varme- og køleanlæg skal indsendes til kommunen senest (9 måneder) efter ibrugtagning.</p>

Emne/tekst:	<p><i>I bilag, kap. 8.3, indsættes efter stk. 16 som nyt stykke</i></p> <p><i>Stk. 17. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af ventilationsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om ventilationsanlægget overholder bygningsreglementets krav til specifikt elforbrug til lufttransport, varmekoefficiensgrad, luftmængder, samt at evt. behovsstyring fungerer efter hensigten. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.</i></p>
Kommentar:	<p>Det er positivt med en funktionsafprøvning. Imidlertid er en forudsætning for gennemførelse af funktionsafprøvning nogle forudsatte acceptværdier til anlægget. De forudsatte luftmængder er grundlaget for en effektiv indregulering og behovsstyring.</p> <p>Det kan i praksis være svært at gennemføre en funktionsafprøvning på ventilationsanlæg med varme- og køleflade, da bygningen ikke har behov for både køling og varme op til afleveringsforretning.</p>
Forslag til ændring:	<p>Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af ventilationsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise at ventilationsanlægget opfylder de forudsatte acceptværdier i bygningsreglementets krav til specifikt elforbrug til lufttransport, varmekoefficiensgrad, luftmængder, samt at evt. behovsstyring fungerer efter hensigten. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.</p>

VELUX Kommentarer: Høring over udkast til ændring af bygningsreglement 2015 (BR15)

Revision af kap. 3.2.2

nyt stk. 7.

Det er glædeligt at elevatorkravet i forbindelse med etablering af tagboliger i en eksisterende tagetage bortfalder. Det har været en væsentlig barriere i forhold til at udnytte uudnyttede tag rum til boligformål og med denne ændring er der mulighed for at øge anvendelsen af den eksisterende bygningsmasse i bymæssig bebyggelse til boliger.

Vi er enige i beskrivelsen i vejledningsteksten om ombygninger og mindre tilbygninger, hvor det præciseres, at elevatorkravet ikke gælder for inddragelse af en eksisterende tagetage til bolig, samt ved tilbygning af én etage til boligformål ovenpå en eksisterende bolig. Sidstnævnte reducerer omkostningerne til etablering af tagboliger på bygninger med flade tage og vil fremme anvendelsen af tagboliger på eksisterende bygninger.

Nyt stk 4 i kap. 2.4.2: Parkeringspladser ved om og tilbygning.

Det bør også overvejes om en anden væsentlig barriere for udvidelse af den eksisterende boligmasse i bymæssig bebyggelse kan fjernes, nemlig kravet om at der skal udlægges et areal til parkeringsformål. Man kan overveje at indføre et nyt stk 4 i kap. 2.4.2:

"kommunalbestyrelsen/lokalplaner fritages for krav om at udlægge arealer til parkering i forbindelse med ombygninger og mindre tilbygninger"

Opdatering af kap. 6.3.1.3 – stk.1

Opholdsrum i daginstitutioner, bør ligesom undervisningsrum i skoler have mulighed for etablering af naturlig ventilation og dermed give elever og børn adgang til frisk luft.

Derfor bør teksten i kap. 6.3.1.3 – stk.1 suppleres med nedenstående tekst:

"Ved benyttelse af særlige byggetekniske tiltag, som f.eks. større rumvolumen pr. person, brug af flere udluftningsmuligheder, herunder muligheder for tværv ventilation, kan kravet om mekanisk ventilation fraviges under forudsætning af, at der kan opretholdes et sundhedsmæssigt tilfredsstillende indeklima."

Denne tekstændring sikre at bygningsejere kan vælge de mest optimale løsninger til at skabe et godt og sundt indeklima, ligesom det sikre en teknologineutralitet, der giver bygningsejere frihed til at udvælge de mest omkostnings effektive løsninger til et givent byggeri.

Revision af kap. 6.3.1.3 – stk.1 og 2

Vi er enige i at øge fokus på indeklima i skoler og daginstitutioner. Mange undersøgelser viser at indeklimaet er dårligt i mange gamle skoler og institutioner, og det er veldokumenteret, at det har en negativ indflydelse på indlæringen.

Det er imidlertid også vigtigt at lovgivning og regler indrettes, så gode løsninger ikke udelukkes og således at der fastholdes en teknologineutralitet i bygningsreglementet. VELUX har deltaget i flere renoveringsprojekter af skoler og det er dokumenteret, at der kan skabes meget gode indeklimaforhold ved anvendelse af naturlig ventilation. Endrup og Langebjerg skoler i Fredensborg kommune er eksempler på renoveringer af skoler, hvor indeklimaet er blevet forbedret så der nu er gode dagslysforhold, passende CO₂-niveauer og behagelige temperaturer. Ved disse renoveringer blev der benyttet forbedrede vinduesforhold og naturlig ventilation, og løsningerne kunne gennemføres indenfor en økonomisk ramme, der var acceptabel for Fredensborg kommune.

Det er kommunerne der har det økonomiske ansvar for skolernes indeklima, og kravene til CO₂-niveau bør ikke strammes så meget, at det giver en u hensigtsmæssig økonomisk byrde for skolerne, der udover at være fordyrende formentlig også vil reducere antallet af skole renoveringer. Derfor skal det sikres, at CO₂-kravene IKKE beskrives således, at der kun gives mulighed for at benytte mekanisk ventilation, og dermed udelukke nye innovative løsninger.

Niveauet på 1000 ppm CO₂ er rimeligt, men bør ikke være lavere. Samtidig bør reglerne være mere klare ift. hvordan de 1000 ppm forstås. Som det er nu, siger Bygningsreglementet, at det angivne niveau ikke må overskrides i længere perioder. Med den nuværende tekst er det svært at beskrive alternative løsninger til mekanisk ventilation.

VELUX Kommentarer: Høring over udkast til ændring af bygningsreglement 2015 (BR15)

Vi anbefaler at teksten om "ikke må overskrides i længere perioder" erstattes med:

"kravniveauet på 1000 ppm er maximal middelværdi for en lektion, højere værdier er tilladt i korte perioder, dog må CO2 niveauet ikke overskride 1400 ppm i mere end 5% af undervisningstiden.

Det sikre at flere forskellige teknologier kan bringes i spil, samt mulighed for at der kan etableres intensiv udluftning i frikvarterer og derved sikre, at klasselokaler er vel ventileret før start af en lektion. Et udluftningsprincip som har fungeret tilfredsstillende på mange skoler og som kan etableres relativt enkelt og billigt på flere skoler allerede nu.

Opdatering af kap. 6.3.1.3 – vejledningstekst til stk 1 og 2

Der bør tilføjes en tekst der definerer muligheden for at benytte styret naturlig ventilation, som f.eks.

"Behovs styret naturlig ventilation via vinduer kan etableres ved anvendelse af CO2 indikatorer i daginstitutioner og undervisningslokaler og kan aktiveres enten som manuel eller ved elektrisk åbning af vinduer".

Revision af kap. 7.3.3,

Den anbefalede tekst i vejledningen stk 1-3 er identisk med den eksisterende tekst i stk 1. Vi er imidlertid af den opfattelse at beregning af varmetabsrammen, bør ske med de faktiske U-værdier og ikke en teoretisk U-værdi, da det det giver et unøjagtigt resultat. Vi anbefaler derfor at vejledningsteksten i stk 3 bliver:

"Vinduer kan i varmetabsrammen indregnes som de reelle vinduer. Vinduer, ovenlys, glasydervægge og glastage skal beregnes som angivet i bilag 6."

Opdatering af Kap 7.2.4.1 stk 2, Kap 7.3.2 stk 2, Kap 7.4.2 stk 1, samt 7.6 stk 1 om energikrav til ovenlyskupler

Mindstekravene til ovenlyskupler er 1.4 W/m²K (1,2 W/m²K i 2020), hvilket er et realistisk niveau, hvis det er gældende for hulmålet, ligesom det er tilfældet med ovenlysvinduer og vinduer i facaden.

Bestemmelse af ovenlyskuplers U-værdi sker i henhold til EN1873:2005 og den fastlægger U-værdien ud fra kuplens overfladeareal, også kaldet det udfoldede areal. Denne metode kan betyde, at varmetabet gennem den gennembrudte tagflade (hulmål) kan være op mod 50-75% dårligere end tiltænkt. Da energiberegningen af en bygning tager udgangspunkt i den gennembrudte tagflade og ikke kuplens overflade, betyder det, at energibehovet i en bygning med ovenlyskupler er større end fastlagt i energiberegningen.

Det er ligeledes problematisk i forhold til sammenligning af produkter. Med den nuværende metode ser det ud som om, at ovenlyskupler, der er beregnet efter EN 1873, opnår bedre U-værdier end ovenlysvinduer, der er beregnet efter EN 14351, selvom begge produkter har helt den samme anvendelsesområde. Det er ikke korrekt og skyldes igen at det er det udvendige overfladeareal, der bruges til beregning af ovenlyskupler, mens det er hulmålet der bruges ved ovenlysvinduer.

Begge ovenstående problemstillinger bør korrigeres. Derfor bør ovenlyskuplers U-værdi bestemmes ud fra hulmålet og ikke ud fra deres udfoldede areal. På kort sigt kan det ske ved, at fastlægge kravniveauet til ovenlyskuplers U-værdi i forhold til hulmål med en reference størrelse på f.eks. 1,2 x 1,2 m, mens det på længere sigt kan ske ved at indføre en E_{ref} værdi for alle fladtagsvinduer, ligesom ved facade- og ovenlys- vinduer.

Vi anbefaler at nedenstående tekst indarbejdes i den nuværende vejledningstekst for Kap 7.2.4.1 stk 2, Kap 7.3.2 stk 2, Kap 7.4.2 stk 1, samt 7.6 stk 1.

"Krav til ovenlyskuplers U-værdi gælder for kuplens hulmål og for en referencestørrelse på 1,2 m x 1,2 m."

Vi anbefaler, at man i den kommende revision af BR udarbejder en E_{ref} løsning for tagkupler.

Revision af kap. 8.3,

Vi finder det meget relevant at kræve funktionsafprøvning af ventilationsanlægselforbrug til lufttransport, varmeeffektiviteter, m.v. og støtter dermed et nyt stk. 17

Vi anbefaler imidlertid at ventilationssystemer defineres i vejledningsteksten og at der tilføjes en tekst som:

"Ventilations systemer er defineret som enten, centralt ventilationsanlæg, decentralt ventilationsanlæg, mekanisk udsugning, naturlig ventilation, eller en kombination heraf"

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
E-mail: bygninger@tmf.kk.dk

Generelle bemærkninger:

Afskaffelse af anmeldelsesbegrebet

Vi er generelt positive overfor fjernelsen af anmeldelsesbegrebet, der har været vanskeligt at forstå for borgerne. Det er positivt, at vi nu kun opererer med ét begreb, byggetilladelsen.

Vi finder det også meget positivt, at det præciseres, at en overskridelse af byggeretten medfører et krav om byggetilladelse, da dette ikke hidtil er fremgået tydeligt.

Vi imødeser styrelsens vejledningsmateriale til kommuner og borgere. Det bør i vejledningen til borgerne (udover det, der er indsat i vejledningsteksten til kap. 1.9) præciseres, at selvom der ikke skal ske byggesagsbehandling af småbygningerne m.v., skal byggelovgivningens regler fortsat overholdes, og der kan være andre offentligretlige begrænsninger for etableringen, fx lokalplanbestemmelser og naturbeskyttelseslinjer. Der er risiko for et forøget antal lovliggørelsessager hos kommunerne, hvis borgerne får det indtryk, at der kan bygges uden begrænsninger.

Det bemærkes vedrørende afskaffelse af anmeldelsesbegrebet og ophævelsen af kap. 1.5, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis man – også henset til, at BR15 forventes erstattet af BR18 pr. 1.1.18 – lod kapitlet stå som ophævet og ikke ændrede kapitelnummer på de efterfølgende kap. 1.6-1.16. Der er et større administrativt arbejde for-

bundet med at ændre disse kapitelnumre i standardbreve, autotekster, videnbøger m.v.

Ændring af tilgængelighedsbestemmelser for enfamiliehuse

Vi finder det vanskeligt foreneligt med kommunens tilgængelighedspolitik, at kravene til tilgængelighed i nyopførte fritliggende enfamiliehuse ophæves.

Præcisering af krav til køkken og bade- og wc-rum

Vi er positive overfor præciseringen, men finder det vanskeligt at læse præciseringen ud af den ændrede reglementstekst. Det ville være hensigtsmæssigt, om eksemplerne i vejledningsteksten i stedet blev indarbejdet i reglementsteksten.

Ændring af krav til elevatorer ved ombygninger

Vi er positive over for ændringen, der er i overensstemmelse med kommunens ønske om at udnytte potentialet for at udvide boligmassen i tagetagen.

Ændring af bestemmelser om affaldssortering

Vi finder det hensigtsmæssigt, at det faste krav om affaldsskakte erstattes af et funktionskrav til affaldssystemer, hvor det i reglementsteksten fremhæves, hvilke hensyn der skal varetages ved vurderingen af, om affaldssystemet lever op til lovgivningens krav til såvel tilgængelighed som sundhed, komfort, kildesortering og energiforbrug.

Ændring af bestemmelse om opbevaring af genstande uden for boligen

Vi finder det problematisk, at krav om etablering af pulterrum til almindelige brugsting ophæves, da der er tale om en væsentlig funktionel forringelse.

Tekstnære bemærkninger:

Vi har ingen tekstnære bemærkninger.

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

KL

Weidekampsgade 10, 2300 København S

Laila Kildesgaard, direktør

laik@kl.dk, 3370 3094

Generelle bemærkninger:

KL takker for modtagelse af høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglement 2015 (BR15). Udkastet indeholder bl.a. elementer, der har indflydelse på kommunernes rolle som myndighed, fjernelse af administrative krav til borgere der bygger små byggerier, samt ændrede krav til tilgængelighed i nybyggede enfamiliehuse.

KL tager forbehold for efterfølgende politisk behandling af høringssvaret samt forbehold ift. de efterfølgende forhandlinger om de økonomiske konsekvenser af ændringerne (DUT).

Afskaffelse af anmeldelsesbegrebet

KL støtter generelt op om bestræbelserne på at gøre reglerne i bygningsreglementet nemmere at forstå og håndtere for både borgere, erhverv og kommuner. Anmeldelsesbegrebet og de flere forskellige kvadratmetergrænser for småbyggerier har været en kilde til forvirring,

og vi har i tidligere hørings svar opfordret til, at denne problemstilling løses. Vi bakker derfor overordnet op om, at anmeldelsesbegrebet afskaffes som en måde at forenkle reglerne og gøre dem nemmere at administrere for borgere og kommunerne. KL har dog nogle bemærkninger og forbehold ift. afskaffelsen af anmeldelsesbegrebet, som vi finder vigtige, at der tages højde for ift. udformningen og vejledning af reglerne, samt når der følges op på konsekvenserne af denne regelændring for småbyggerier.

KL vil således gerne pointere, at når borgerne ikke længere skal anmelde eller på anden måde i kontakt med kommunen som byggemyndighed på området, inden de bygger småbyggerier, bliver deres retssikkerhed mere kompleks. Hvor de før har haft kommunen indover inden påbegyndelse af byggeriet, vil de nu i flere tilfælde først komme i kontakt med kommunen, hvis det viser sig, at de har bygget noget, der ikke fulgte reglerne. Reglerne på området er komplekse, og afskaffelsen af anmeldelsesbegrebet vil derfor næsten uvægerligt føre til flere lovliggørelsessager. Kommunens rolle vil for småbyggerier derfor blive mere som reaktivt kontrol- og myndighedsarbejde.

Samtidig er der hensynet til anden lovgivning og regulering, som skal overholdes i forbindelse med opførelse af småbygninger. Her har en anmeldelse hidtil været den gængse vej ind til kommunen, der som udgangspunkt har tjekket om byggeriet overholder fx lokalplaner, kommuneplaner, strandbeskyttelseslinje, vejlov etc. Fremover vil det ikke blive sikret på den måde, og borgeren skal i højere grad selv være opmærksom på anden lovgivning og at få godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning.

KL ser derfor ikke, at ændringerne i denne bekendtgørelse samlet set udgør en lettelse for kommunerne, da vi bl.a. forventer en stigning i naboklager og lovliggørelsessager, ligesom mange borgere stadig vil have behov for vejledning af kommunen, om det de har planer om at bygge overholder bygningsreglementet, lokalplaner etc.

KL bifalder derfor, at Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen inden 1. juli vil udarbejde en vejledning om reglerne for opførelse af garager, carporte, udhuse mv. Det er vigtigt, at vejledningen er klar inden 1. juli for at sikre fælles forståelse og fortolkning af reglerne for både myndigheder, borgere, håndværkere og rådgivere. For KL er det vigtigt, at kommunerne involveres i udarbejdelsen af denne vejledning, og at det sker på et tidligt tidspunkt. Det er kommunerne, der er i kontakt med borgerne hver dag om deres opførelse af garager, carporte, udhus etc., og ved dermed, hvilke elementer og spørgsmål der er vigtige at fremhæve. Ligeledes er det vigtigt, at vejledningen ikke bare er tilgængelig på www.bygningereglementet.dk, men at den udformes og målrettes andre platforme og steder, hvor borgeren der fx skal bygge

en garage kan tænkes at lede efter information – fx byggemarkeder, boligjhemmesider etc.

De mere tekstnære kommentarer ift. afskaffelsen af anmeldelsesbegrebet kan læses under de specifikke bemærkninger.

Ophævelse af tilgængelighedsbestemmelser for enfamiliehuse

I udkastet ophæves kravet om etablering af niveaufri adgang ved yderdøre og niveaufri adgang til WC-rum i stueetage for enfamiliehuse. Kommunerne skal efter Servicelovens § 116 yde hjælp til indretning af bolig til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når det er nødvendigt for at gøre boligen bedre egnet for den pågældende. Da ændringerne må forventes at føre til at færre nybyggede enfamiliehuse er tilgængelige ift. niveaufri adgang og adgang til WC-rum i stueetagen, vil det nu være kommunerne der skal betale for at gøre boligen tilgængelig for en evt. beboer med fysisk handicap. KL vil derfor her gøre opmærksom på, at ophævelsen af ovenstående tilgængelighedsbestemmelser for enfamiliehuse vil give kommunerne øgede udgifter.

KL vil samtidig påpege, at ophævelsen af disse tilgængelighedsbestemmelser for enfamiliehuse risikerer at have en social slagside for personer med handicap. Reglerne i bygningsreglementet har været med til at gøre den nybyggede boligmasse mere tilgængelig, hvilket denne ophævelse kan ses som en tilbagerulning af. Det kan gøre det svære for personer med handicap at besøge venner og familie.

KL ser frem til den videre dialog vedr. ændring af Bygningsreglementet 2015 og en dialog om de økonomiske konsekvenser af forslaget.

Herunder følger vores specifikke tekstnære bemærkninger.

Med venlig hilsen

Laila Kildesgaard, direktør

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Bek. ændring pkt. 17: Vejledningstekst til bilag I, kap. 3.3.1, stk. 2
Kommentar:	Meget elastik i forhold til antal bad og køkken. Er det ikke muligt at give lidt mere guideline til hvad det betyder, at det skal ske under hensyn til antallet af beboere?
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Bek. ændring. pkt. 18, Bilag I, kap. 3.3.1 stk. 4 etableres et aflukket areal til opbevaring af større brugsgenstande
Kommentar:	Opfylder en udendørs indhegning dette krav?
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Bek. ændring pkt. 30: Bilag I, kap 6.5.3, stk. 7. (6.5.3., stk. 7) Der henvises til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens vejledning om funktionsafprøvning.
Kommentar:	<p>Her henvises første gang til vejledning om funktionsafprøvning. Denne vejledning har betydning for bestemmelserne i ændringsbekendtgørelsen pkt. 29, 34, 36 og 44. Bemærkningerne gælder således også til disse punkter.</p> <p>Det forekommer fornuftigt at indføre krav om funktionsprøvning på installationsområdet generelt, og det antages at gælde alt byggeri, idet vi ikke kan se undtagelser.</p> <p>Det står ikke helt klart hvilken for dokumentationen skal have, der henvises til en vejledning. Funktionsafprøvningsprocedurerne skal gennemføres inden ibrugtagning, men skal først sendes ind senest ved færdigmelding? Så kommunen kan godt give ibrugtagningstilladelse uden dokumentationen, selvom den skal gennemføres inden ibrugtagning? Det må antages, i lyset af de udmeldte rammer for BR18, at der alene er tale om indsendt dokumentation som skal vedlægges byggesagen/byggesagsarkivet, og ikke at kommunen skal påse selve prøvningsindholdet?</p> <p>Det kan erfaringsmæssigt være svært for kommunerne at få denne</p>

	type materiale indsendt af bygherre, og det er forventeligt at kommunen skal bruge ressourcer på at rykke flere gange.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Bek. ændring pkt. 47: B.1.1.3, stk. 3
Kommentar:	Upraktisk og besværligt, især ved lovliggørelse, at der, ved hemse, måles til udvendig skæring med tagbeklædningen. 1,5 m. over færdigt gulv.
Forslag til ændring:	Arealet måles 1,0 m. over færdigt gulv til skæring med indvendig loftsbeklædning.
Emne/ tekst:	Bilag 1. Kap. 1.3.1. stk. 1 Stk. 1 For følgende bebyggelser gælder, at der alene skal indsendes ansøgning til kommunalbestyrelsen vedrørende forhold omfattet af kap. 2: 1. Garager på terræn i én etage, garager i kældre i én-familiehuse samt om- og tilbygninger heraf, når bygningernes samlede areal er over 50 m ² . 2. Carporte, udhuse, drivhuse og lignende mindre bygninger samt om- og tilbygninger heraf, når bygningernes samlede areal er over 50 m ² .
Kommentar:	Bestemmelsen kan mistolkes således at der kan opføres <u>både</u> en garage på 49 m ² og en carport/udhus på 49 m ² uden byggetilladelse, bør punkterne sammenskrives.
Forslag til ændring:	Stk. 1 For følgende bebyggelser gælder, at der alene skal indsendes ansøgning til kommunalbestyrelsen vedrørende forhold omfattet af kap. 2: 1. Garager på terræn i én etage, garager i <i>eksisterende</i> kældre i én-familiehuse, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger samt om- og tilbygninger heraf, når bygningernes samlede areal er over 50 m ² .

Emne/ tekst:	Bilag 1. Kap. 1.3.1.stk. nr. 3 - vejledningsteksten. Bestemmelsen omfatter de bygninger, der i udgangspunktet kan
-----------------	--

	opføres uden byggetilladelse jf. kap. 1.5, men som forudsætter, at kommunalbestyrelsen foretager en helhedsvurdering, fordi byggeretten i kap. 2.2 ikke kan overholdes.
Kommentar:	Det kan nemt forstås sådan, at man kan opføre uden byggetilladelse, bare der er en helhedsvurdering. Vejledningsteksten til 1.5 stk. 1, nr. 2 siger, at der skal søges byggetilladelse, hvis byggeretten ikke overholdes.
Forslag til ændring:	Bestemmelsen omfatter de småbygninger, der ikke overholder byggeretten i kap. 2.2, og dermed forudsætter, at kommunalbestyrelsen foretager en helhedsvurdering og meddeler byggetilladelse.

Emne/ tekst:	Bilag 1. Kap 1.5, stk. 1. og vejledningsteksten hertil
Kommentar:	Det kan lige så godt fremgå af den første tekst, at byggeretten og anden lovgivning skal overholdes. Det vil gøre det tydeligere fra start.
Forslag til ændring:	Gøres tydeligere, at de relevante bestemmelser i kap. 2-8, samt lokalplaner, vedtægter etc. skal overholdes selvom der ikke skal søges byggetilladelse.

Emne/ tekst:	Bilag 1. Kap 1.5, stk. 1. nr. 2 og vejledningsteksten hertil 2) Opførelse, ombygninger og andre forandringer af garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger, når bygningernes samlede areal er højst 50 m ² .
Kommentar:	Fremgår ikke tydeligt nok, at de 50 m ² ikke kun gælder for den enkelte bygning, men at eksisterende småbygninger også tæller med. Gøres meget tydeligere, at det er det samlede areal af ny bygning og eksisterende bygninger der er omfattet.
Forslag til ændring:	1) Opførelse, ombygninger og andre forandringer af garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger, når det samlede areal af alle den type bygninger på grunden er højst 50 m ² . Eller 2) Opførelse, ombygninger og andre forandringer af garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger, når

	arealet af alle bygningerne på grunden sammenlagt er højst 50 m ² .
--	--

Emne/ tekst:	Bilag 1. Kap. 1.5, stk. 1. nr. 7.
Kommentar:	Fremgår ikke, at der i Miljøloven og miljøgodkendelse af landbruget, kan være krav om godkendelse og indsendelse af byggeprojekt.
Forslag til ændring:	Gøres mere tydeligt, at der kan være krav som anført ovenfor.

Emne/ tekst:	Bilag 1. Kap 1.6 Nedrivning af bebyggelse
Kommentar:	Når nedrivning fremover kræver byggetilladelse, er det ikke i spænd med 14 dages fristen for anmeldelser, som der henvises til i bygningsfredningslovens § 18.
Forslag til ændring:	Teksten i bygningsfredningslovens § 18 stk. 2 skal tilpasse de nye regler i bygningsreglementet.

Emne/ tekst:	Bilag 1. Kap 1.6 (Vejledning stk. 2.)
Kommentar:	Meget fint at nedrivning fremover kræver tilladelse. Når man fremadrettet kan nedrive alt småbyggeri, hvis det samlede areal ikke overstiger 50 m ² , vil det være nyttigt at få i BBR. Hvordan vurderes det, om en garage på 30 m ² kan nedrives uden videre, hvis den indgår i et samlet areal af småbygninger, der er over 50 m ² ?
Forslag til ændring:	Vejledningen til stk. 2 bør tillige omfatte stk. 3.

Emne/ tekst:	Bilag 1. Kap 1.7 Tilladelse til ibrugtagning og færdigmelding Stk. 4 For bygninger omfattet af kap. 1.3.1 indsendes til opbevaring i kommunen dokumentation for, at bestemmelserne i kap. 3-8 er opfyldt, sammen med erklæringen i bilag 5.
Kommentar:	Med udgangspunkt i at der med bestemmelsen kap. 1.5 pkt. 2) menes det samlede areal af den type bygninger på grunden - må det betyde at opførelse af et udhus på 9 m ² kræver byggetilladelse efter kap.

	<p>1.3.1, når der på grunden i forvejen er opført en carport på 23 m² og en garage på 26 m².</p> <p>Udhuset på 9 m² skal ikke færdigmeldes jf. kap. 1.5 stk. 2 og kan tages i brug uden tilladelse, jf. kap. 1.7 stk. 3.</p> <p>MEN efter kap. 1.7 stk. 4 skal teknisk erklæring og teknisk dokumentation fremsendes på et udhus på 9 m². Det virker ikke hensigtsmæssigt. Her burde der være en arealgrænse.</p> <p>Der bør anvendes samme bygningsdefinition som i kap. 1.3.1 stk. 1 hvor der i vejledningsteksten henvises til, at der er tale om byggerier af begrænset kompleksitet. Og er bygningerne samtidig af begrænset størrelse er teknisk dokumentation overflødig.</p>
Forslag til ændring:	<p>Stk. 4</p> <p>For bygninger omfattet af kap. 1.3.1 indsendes til opbevaring i kommunen dokumentation for, at bestemmelserne i kap. 3-8 er opfyldt, sammen med erklæringen i bilag 5.</p> <p>Undtaget er garager på terræn i én etage, garager i <i>eksisterende</i> kældre i én-familiehuse, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger samt om- og tilbygninger heraf, når den enkelte bygnings areal er højst 50 m².</p>

Emne/tekst:	<p>Bilag 1. Kap 1.9 forhold til anden lovgivning stk. 1 Vejledningstekst</p> <p>For bygninger omfattet af kap. 1.5, hvor der ikke er krav om byggetilladelse, gælder, at <i>ansøger</i> selv er ansvarlig for...</p>
Kommentar:	Der er ingen ansøger, når der ikke skal søges.
Forslag til ændring:	For bygninger omfattet af kap. 1.5, hvor der ikke er krav om byggetilladelse, gælder, at ejer selv er ansvarlig for...

Emne/tekst:	<p>B.1.1.3, stk. 3 og 4</p> <p>Stk. 3. udgår</p> <p>Stk. 4. For garager, carporte, udhuse, drivhuse, skure, åbne overdækninger, herunder åbne overdækkede terrasser og lignende bygninger med- regnes kun den del af arealet, der overstiger: - 20 m² pr. bolig ved etageboligbebyggelser og ved samlede boligbebyggelser med både lodret og vandret lejlighedsskel samt ved rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lignende former for helt eller delvist sammenbyggede enfamiliehuse. - 35 m² pr. bolig ved fritliggende enfamiliehuse, dobbelthuse med lodret lejlighedsskel og</p>
-------------	--

	sommerhuse, og - 25 pct. af bebyggelsens øvrige etageareal ved andre bebyggelser, dog medregnes garage- og udhusarealer i kælder eller gårdkælder ikke.
Kommentar:	<p>Konsekvensen er, at sådanne skure kan placeres frit på grunden, hvis det samlede areal af småbygninger <50 m². Medregnes alle småbygninger, herunder skure <10 m² fremover i etagearealet? Dvs. ingen fradrag?</p> <p>Der er ikke ændret på de øvrige fradagsregler i beregningsreglerne. Disse fradagsregler var før i sammenhæng med anmeldelsesbestemmelserne, men da det nu udgår, og der kun indføres en 50 m² grænse, skal det vel også korrigeres her?</p>
Forslag til ændring:	Fast fradrag for garager, carporte, ..., skure op i alt 50 m ² .

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

BL – Danmarks Almene Boliger, Studiestræde 50, 1554 København V

Bent Madsen, bma@bl.dk

Generelle bemærkninger:

BL er overordnet positiv over for de foreslåede ændringer, der giver den enkelte bygningssejer større fleksibilitet ved opførelsen af en bygning. Dog giver enkelte af de foreslåede ændringer anledning til følgende bemærkninger.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Ophævelse af tilgængelighedsbestemmelserne for enfamiliehuse.
Kommentar:	I forbindelse med nyopførelse af huse, vil omkostningerne forbundet med at sikre en tilgængelig indretning typisk være begrænsede i forhold til omkostningerne til senere ombygninger. Samtidig vil der i takt med en stadig større andel af ældre i samfundet være et stigende behov for tilgængelige boliger. Mindre fokus på tilgængelighed vil derfor være u hensigtsmæssigt for såvel borgere som kommuner.
Forslag til ændring:	Det foreslås, at tilgængelighedsbestemmelserne fastholdes.

Emne/ tekst:	Ophævelse af krav om etablering af elevatorer i forbindelse med inddragelse af tagetager.
Kommentar:	Sigtet med denne lempelse af kravene til tilgængelighed er formentlig at øge tilskyndelsen til at inddrage tagetager til boliger. Det kan være hensigtsmæssigt i mange sammenhænge, men det må også tages i betragtning, at disse boliger ikke kan anvendes af de stadigt flere, som bliver afhængige af tilgængelige løsninger, jf. også bemærkningerne ovenfor.
Forslag til ændring:	Hvis forslaget fastholdes, skal det nøje overvejes, om der på anden vis kan sikres flere tilgængelige boliger, således at udbuddet af tilgængelige boliger øges.

Emne/ tekst:	Ændring i bestemmelse om affaldshåndtering
Kommentar:	Med forslaget bortfalder kravet om affaldsskakte i etageboliger og erstattes af et funktionskrav om at etablere affaldssystemer. Det er en meget fornuftig modernisering, som der er stort behov for.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Krav om funktionsafprøvning
Kommentar:	I moderne boliger er der flere forskellige tekniske anlæg, hvor en indregulering skal tage hensyn til samspillet mellem disse anlæg. Derfor er det afgørende, at nye krav om funktionsafprøvning reelt sikrer, at dette samspil kommer til at fungere optimalt. Omvendt vil det være særdeles u hensigtsmæssigt og alene en ekstraudgift, hvis kravene udmøntes i enkeltstående, delvise indreguleringer udført for at leve op til et formelt krav i bygningsreglementet, hvorefter der senere skal ofres ressourcer på den "rigtige" indregulering.
Forslag til ændring:	

Til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen

Edvard Thomsens Vej 14

2300 København S

Mail: info@trafikstyrelsen.dk (sendt pr mail den 09.05.2017)

Høringssvar vedr BR15.

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Dabyfo – Forum for Danske Bygningsmyndigheder

Formand Åse Nielsen, aani@fmk.dk, tlf. 72 53 21 78

Generelle bemærkninger:

Dabyfo skal allerførst bemærke, at det havde været ønskeligt med en lidt længere høringsfrist. På grund af en fejl i fremsendelsen til Dabyfo, har der kun været meget kort frist til deadline, efter at høringen blev modtaget.

Dabyfo ser overordnet positivt på, at der ryddes op i begreber og undtagelser, som vi også selv på mange måder oplever som forældede, herunder specielt anmeldebegrebet. Vi vil dog gøre opmærksom på, at de nuværende regler vedrørende sekundær bebyggelse allerede afføder rigtig mange lovliggørelsessager, hvor borgerne utilsigtet har opført bygninger, der skulle have haft tilladelse eller som ikke opfylder byggeretten (eller lokalplaner, deklARATIONER m.v.). Med en forøgelse af størrelsen på op til 50 m², vil den bygningsmasse, der potentielt opføres uden sikkerhed for at overholde bygningsreglement m.v., blive endnu større. Det stiller store krav til den vejledning, som Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen vil udgive, så det sikres, at borgerne kommer hele vejen rundt i den sagsbehandling, de i realiteten selv skal foretage.

Vi ser frem til at vejledningen foreligger meget hurtigt. DABYFO deltager gerne i en hurtigarbejdende arbejdsgruppe omkring indholdet, hvor vi blandt andet kan bidrage med de problemstillinger, vi oplever i hverdagen.

Ændringen bør måske ikke annonceres som en ændring af krav til opførelse af garager, carporte, udhuse, m.v. I stedet bør det præciseres, at der ændres på krav til ansøgning, men ikke på hvilke krav bygningerne skal opfylde.

Vi kan konstatere, at borgerne kan have svært ved at forstå deres byggeret ift. afstande, højder, længde i skel samt bebyggelsesprocent – og kan være bekymret for, at en forøgelse af det areal der kan bygges uden ansøgning hos kommunen, vil medføre et øget antal af klage- og lovliggørelsessager. Dette bør tages med i de økonomiske betragtninger.

Små bygninger på 10 kvm

Dabyfo finder ikke at det giver mening at begynde at kræve tilladelse til bygninger på under 10 kvm. Hvis hovedformålet er at arbejde hen imod regelforenklings og afbureaukratisering, virker det besynderligt at begynde at interessere sig for disse småbygninger.

De ændrede bestemmelser giver mulighed for at opføre sekundære bygninger på samlet 50 kvm. Alt herover vil fremover kræve byggetilladelse.

Det er desuden en indskrænkning af byggeretten, idet der i dag ved et parcelhus kan opføres sekundære bygninger med 35 kvm. + 2*10 kvm.

Kap. 1 kan sagtens udformes som nu foreslået, og så kan kap. 2.2.3.5 samt B.1.1.3 stk. 3 [teksten om bygninger under 10 kvm.] bevares.

Det er en af de få regler som stort set alle borgere kender.

Campinghytter mv.

Det er blevet tydeligere, at campinghytter skal opfylde alle bygningsreglementets bestemmelser, selvom de kan opføres uden byggetilladelse. Formuleringen i kap. 1.5 stk. 1 litra 5 angiver "campinghytter og lignende ferieboligformer". Det fremgår af følgebrevet at der tænkes på mobilehomes (fast opstillet), hobbitthuse og trætophytter.

Det virker absurd, at disse ferieboligformer skal opfylde tilgængelighedskrav, krav til gangbredder, dørbredder, størrelse af WC-rum/bad mv. Trætophuse har jo netop ikke niveaufri adgang. Og campinghytter er nærmest pr. definition indrettet med trange forhold. Bygningsreglements kap. 3 indeholder en bestemmelse om at sommerhuse er undtaget (kap. 3.1 stk. 3). Det forslås at campinghytter mv. omfattes af samme bestemmelse.

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	1.1, stk. 1 (samt vejl. tekst): Reglementet gælder for byggeri, medmindre andet er bestemt i kap. 1.2.
Kommentar:	På nuværende tidspunkt er der ikke i bygningsreglementet taget stilling til den byggeretlige regulering af kolonihavehuse, hvis størrelse og placering IKKE er fastlagt i en lokalplan, byplanvedtægt eller tinglyst deklARATION, jf. BR15, kap.

	1.2, stk. 2 (e.c.) og vejledningsteksten til BR15, kap. 1.1 (forudsætningsvist). Kommunen henviser i øvrigt til Energistyrelsens svar pr. e-mail af 9. juli 2015 til Vejle Kommune
Forslag til ændring:	Afklaring af den byggeretlige regulering af kolonihaver, der ikke er omfattet af kap. 1.2, stk. 2.

Emne/ tekst:	1.1.1 stk. 5. "Ved opførelse af vindmøller skal ansøgningen ud over oplysningerne i stk. 2 vedlægges nødvendige tilladelser efter anden lovgivning".
Kommentar:	Det er i forvejen fastlagt i det nuværende kap. 1.10 (fremover kap. 1.9) at kommunalbestyrelsen skal undersøge, om det ansøgte er i strid med anden lovgivning. Ved alle andre ansøgninger er der ikke krav om at ansøgeren skal vedlægge tilladelser efter anden lovgivning. F.eks. i landzone, ny bolig kræver landzonetilladelse og vindmølle kræver landzonetilladelse. Der søges samtidig om begge dele ved at sætte et ekstra flueben i Byg Og Miljø.
Forslag til ændring:	Bestemmelsen udelades.

Emne/ tekst:	1.2 stk. 3, 5. pind "indretning af rum, hvor ansatte udfører almindeligt erhvervsarbejde i kap. 6".
Kommentar:	Sætningskonstruktionen giver ikke mening, og det er svært at komme med et forslag til ændring af teksten, når det ikke er klart, hvad der menes.
Forslag til ændring:	Jordbrugserhvervets avls- og driftsbygninger er undtaget fra xxx, bortset fra at de ikke er undtaget fra Og så kommer der en pind, der ikke indeholder en konkret bestemmelse, som de kan være omfattet af.

Emne/ tekst:	Kap. 1.3.1 stk. 1 nr. 2 Carporte, udhuse, drivhuse og lignende mindre bygninger samt tilbygninger hertil, når bygningernes samlede arealer er over 50 m ²
Kommentar:	Bør være mere specifik. 50 m ² pr. bolig/grund?

Forslag til ændring:	Carporte, udhuse, drivhuse og lignende mindre bygninger samt tilbygninger hertil, når bygningernes samlede arealer er over 50 m ² <u>pr. bolig</u>
----------------------	---

Emne/ tekst:	<i>1.3.1.stk. nr. 3 - vejledningsteksten.</i> <i>Bestemmelsen omfatter de bygninger, der i udgangspunktet kan opføres uden byggetilladelse jf. kap. 1.5, men som forudsætter, at kommunalbestyrelsen foretager en helhedsvurdering, fordi byggeretten i kap. 2.2 ikke kan overholdes.</i>
Kommentar:	<i>Det kan nemt forstås sådan, at man kan opføre uden byggetilladelse, bare der er en helhedsvurdering.</i> <i>Vejledningsteksten til 1.5 stk. 1, nr. 2 siger, at der skal søges byggetilladelse, hvis byggeretten ikke overholdes.</i>
Forslag til ændring:	Bestemmelsen omfatter de småbygninger, der ikke overholder byggeretten i kap. 2.2, og dermed forudsætter, at kommunalbestyrelsen foretager en helhedsvurdering og meddeler byggetilladelse.

Emne/ tekst:	Kap. 1.3.1 stk. 1 nr. 7 Vindmøller
Kommentar:	
Forslag til ændring:	Vindmøller <u>og husstandsvindmøller</u>

Emne/ tekst:	Kap. 1.3.1 stk. 4 Ved opførelse af vindmøller skal ansøgningen udover oplysningerne i stk. 2 vedlægges nødvendige tilladelse efter anden lovgivning.
Kommentar:	
Forslag til ændring:	Ved opførelse af vindmøller <u>og husstandsvindmøller</u> skal ansøgningen udover oplysningerne i stk. 2 vedlægges nødvendige tilladelse efter anden lovgivning.

Emne/ tekst:	1.5 stk. 1. nr. 2
--------------	-------------------

	2) Opførelse, ombygninger og andre forandringer af garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger, når bygningernes samlede areal er højst 50 m ² . Ombygningen eller forandringen må ikke medføre en væsentlig anvendelsesændring.
Kommentar:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det ønskes tydelig præcisering af der er tale om <u>det samlede areal af bygninger på grunden</u>, og at man dermed ikke i løbet af en årrække kan opføre 3 bygninger på hver 49 m² uden tilladelse. 2. Vi forudser en problemstilling i om borgerne for ajourført Bygnings- og Boligregistret – er dette noget man har gjort sig tanker om i forbindelse med denne ændring? 3. Vi forudser et større antal af sager om naboklager, som ender i lovliggørelsessager, evt. med påbud om fjernelse. 4. Vi forudser en stor opgave i at vejlede borgere, der ønsker at sikre sig, at den bygning, de skal til at opføre er i overensstemmelse med byggeretten/lokalplaner. <p>Vi er helt enig i vurderingen at afskaffelse af anmeldelsesbegrebet har positive administrative konsekvenser – for borgeren! Men vi forudser på ingen måde en lettelse i administrationen af kommunens småbygningen – tværtimod.</p>
Forslag til ændring:	2) Opførelse, om- og tilbygninger og andre forandringer af garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger, når bygningernes samlede areal på grunden er højst 50 m ² . Ombygningen eller forandringen må ikke medføre en væsentlig anvendelsesændring.

Emne/ tekst:	1.5 stk. 1 nr. 5, vejledningsteksten. ”Campinghytter og lignende sidestilles med campinghytter ...”
Kommentar:	Det må antages, at der menes ”sidestilles med sommerhuse”
Forslag til ændring:	Teksten ændres til ”Campinghytter og lignende sidestilles med sommerhuse ...”.

Emne/ tekst:	1.5, stk. 1. nr. 7.
--------------	---------------------

Kommentar:	Frengår ikke, at der i Miljøloven og miljøgodkendelse af landbruget, kan være krav om godkendelse og indsendelse af byggeprojekt.
Forslag til ændring:	Gøres meget tydeligere, at der kan være krav som anført ovenfor.

Emne/ tekst:	1.5, stk. 1, nr. 9: <i>Antennesystemer, der anvendes til radiokommunikation i elektroniske kommunikationsnet, som defineret i lov om elektroniske kommunikationsnet og tjeneres § 2, nr. 4 og 5.</i>
Kommentar:	Med bestemmelsen kræver antenner ikke længere anmeldelse/tilladelse, og kan opsættes uden godkendelse. Der er dog ikke umiddelbart ændret i Kap. 1.3.4 1. <i>Særlige bestemmelser vedrørende samlet byggesagsbehandling af master og antenner</i> , hvilket ikke giver nogen mening. Hvis alle antenner kan opsættes uden tilladelse, er der vel ingen grund til at kunne foretage en samlet byggesagsbehandling af eventuelle fremtidige antenner i forbindelse med godkendelse af selve masten.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	1.6 Nedrivning af bebyggelse
Kommentar:	Når nedrivning fremover kræver byggetilladelse, bortfalder 14 dages fristen fra anmeldelser, som der henvises til i bygningsfredningslovens § 18.
Forslag til ændring:	Teksten i bygningsfredningslovens § 18 stk. 2 skal omskrives, og der tilføjes en rimelig frist.

Emne/ tekst:	Kap. 1.6 stk. 3 Bebyggelse, der kan opføres uden ansøgning om byggetilladelse, kan nedrives uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen.
Kommentar:	Hvis en ejendom har "brugt" de 50 m ² , og derefter får tilladelse til et skur på 10 m ² , vil dette skur, efterfølgende kræve nedrivningstilladelse. Det syntes ikke at være hensigtsmæssig.

Forslag til ændring:	Tilføjelse: Garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger med et etageareal på max. 50 m ² kan nedrives uden tilladelse, selvom bygningen har fået byggetilladelse ved opførelsen
----------------------	--

Emne/ tekst:	BR15 kap. 1.7 stk. 4 For bygninger omfattet af kap. 1.3.1 indsendes til opbevaring i kommunen dokumentation for, at bestemmelserne i kap. 3-8 er opfyldt, sammen med erklæring i bilag 5.
Kommentar:	Bør det ikke være den enkelte bygnings størrelse, der er afgørende for om vi skal påse "Erklæring om teknisk dokumentation"
Forslag til ændring:	Tilføjelse: <u>Gælder ikke for garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger med et etageareal på under 50 m²</u>

Emne/ tekst:	1.9 forhold til anden lovgivning stk. 1 Vejledningstekst For bygninger omfattet af kap. 1.5, hvor der ikke er krav om byggetilladelse, gælder, at <u>ansøger</u> selv er ansvarlig for.....
Kommentar:	Der er ingen ansøger, når der ikke skal søges.
Forslag til ændring:	For bygninger omfattet af kap. 1.5, hvor der ikke er krav om byggetilladelse, gælder, at <u>ansøger ejer</u> selv er ansvarlig for.....

Emne/ tekst:	1.11 Gebyrer stk. 1 Gebyr kan også opkræves, selvom der meddeles afslag på ansøgningen, eller såfremt ansøger trækker sin byggeansøgning tilbage.
Kommentar:	Der mangler bestemmelser for afgørelser, der ikke fører til et færdigt byggeri, der kan tages i brug. Det vil sige sager, hvor der gives påbud, fordi ejer ikke vil indsende ansøgningsmateriale/opfylde betingelser mv.
Forslag til ændring:	Gebyr kan også opkræves, selvom der meddeles afslag på ansøgningen, <u>påbud fordi et byggeri eller en byggeansøgning ikke overholder bygningsreglementet</u> , eller såfremt ansøger trækker sin ansøgning tilbage.

Emne/ tekst:	1.11 Gebyrer Forfaldstidspunkt stk. 7 Gebyr fastsat efter tidsforbrug forfalder til betaling, når bygningen endeligt kan tages lovligt i brug. Første rate vil i disse tilfælde forfalde til betaling, når byggetilladelse eller dispensation meddeles.
Kommentar:	Jf. ovenstående mangler der bestemmelser for forfaldstidspunkt for påbud mv.
Forslag til ændring:	Gebyr fastsat efter tidsforbrug forfalder til betaling, når bygningen lovligt kan tages brug, <u>eller anden afgørelse meddeles.....</u> Første rate vil i disse tilfælde forfalde til betaling, når byggetilladelse, <u>afslag, påbud, dispensation eller opgivelse af byggesagen</u> meddeles.

Emne/ tekst:	3.1, stk. 3 "Sommerhuse i sommerhusområder er ikke omfattet af bestemmelserne i dette kapitel".
Kommentar:	I bygningsreglementet er betegnelsen "i sommerhusområder" udgået. Hvis undtagelsen skal give mening, bør den også gælde sommerhuse i andre områder end sommerhuse. Bestemmelsen foreslås også at gælde for campinghytter og lignende ferieboligformer.
Forslag til ændring:	"Sommerhuse, campinghytter og lignende ferieboligformer er ikke omfattet af bestemmelserne i dette kapitel".

Emne/ tekst:	3.2.1. stk. 4. Fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål, er ikke omfattet af bestemmelserne i kapitel 3.2.1, stk. 1 og 2, om adgangsforhold samt bestemmelsen om indretning af bade- og WC-rum i boligers adgangsetage i kapitel 3.3.2, stk. 1.
Kommentar:	1. <i>Fritliggende enfamiliehuse?</i> Er det tanken at der stadig skal være krav om niveaufri adgang ved række-kædehuse?? 2. <i>Alene anvendes til boligformål?</i> Vil der kunne opstå et ulovligt forhold, hvis der indrettes liberalt erhverv i en bolig, opført efter disse regler. Måske man kunne give plads til en smal

fortolkning?

Dabyfo bemærker, at det er i sig selv er opsigtsvækkende, at tilgængelighedsbestemmelserne, som hidtil i vidt omfang har været fortolket restriktivt og dermed næsten umulige at dispensere fra nu lempes for så vidt angår enfamiliehuse.

Formålet er ifølge høringsbrevet at give boligejeren størst mulig fleksibilitet ved indretningen af egen bolig.

Dabyfo er som udgangspunkt også tilhænger af, at boligejere selv kan indrette huset efter eget ønske.

Vi har dog i denne sammenhæng vore forbehold ved at åbne op for, at det ikke længere er et lovkrav, at der skal være sikret tilgængelighed for alle fra det fri samt indrettes niveaufri adgang til mindst 1 WC-rum.

Bekymringen ved denne opblødning går blandt andet på, at det kan have nogle afledede økonomiske konsekvenser.

Det fremgår således af § 116, stk. 1, i serviceloven (lovbekendtgørelse nr. 369 af 18. april 2017), at *kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til indretning af bolig til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.*

Sådanne sager kan nemt løbe op i udgifter på flere hundredetusinde kroner for kommunen.

Næsten alle huse opført siden kravet om niveaufri adgang blev indført og frem til i dag kan fortsat anvendes, såfremt beboeren/ejeren får nedsat fysisk funktionsevne – ofte uden væsentlige ombygninger/omkostning for kommunen.

Såfremt fremtidige enfamiliehuse opføres i henhold til den foreslåede bestemmelse i Bilag 1, kap. 3.1, stk. 1, og ejer - eller en anden i husstanden - pludselig får en varig fysisk eller psykisk funktionsevne, vil kommunen efter de socialretlige regler pludselig stå med en udgift, som kunne have været undgået ved husets opførelse.

Danmark har i øvrigt den 28. maj 2009 ratificeret FN-konvention af 13. december 2006 om rettigheder for personer med handicap (Handicapkonventionen). I medfør af art. 45, stk. 1 trådte konventionen i kraft for Danmark den 24. august 2009.

Det er efter kommunens vurdering tvivlsomt, hvorvidt denne regelændring er i overensstemmelse med konventionens formålsbestemmelse i **art. 1**

”Formålet med denne konvention er at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle personer med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og

	<p><i>grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, samt at fremme respekten for deres naturlige værdighed.</i></p> <p><i>Personer med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre”.</i></p> <p>samt</p> <p>tilgængelighedsbestemmelsen i art. 9, stk. 1, litra a:</p> <p><i>”Med henblik på at gøre det muligt for personer med handicap at få et selvstændigt liv og deltage fuldt ud i alle livets forhold skal deltagerstaterne træffe passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til de fysiske omgivelser og transportmuligheder, den information og kommunikation, herunder informations- og kommunikationsteknologi og -systemer, og de øvrige faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden, både i byområder og i landdistrikter. <u>Disse foranstaltninger, som omfatter identifikation og afskaffelse af hindringer og barrierer for tilgængelighed, gælder bl.a. for:</u></i></p> <p style="padding-left: 40px;"><i>a) <u>bygninger</u>, veje, transportmuligheder og andre indendørs og udendørs faciliteter, herunder skoler, <u>boliger</u>, sygehuse og andre sundhedsfaciliteter og arbejdspladser,</i></p> <p>Af note 13 til konventionen fremgår, at bestemmelsen (art. 9) omfatter tilgængelighed på alle områder. Dette må forstås som offentlig og private bygninger.</p> <p>Man kan diskutere, om det harmonerer særlig godt med formålet i konventionen, at man nu giver ejere af enfamiliehuse handlefrihed med hensyn til forhold vedrørende tilgængelighed.</p>
Forslag til ændring:	?

Emne/ tekst:	3.2.2 stk. 7 Ombygninger i eksisterende boligbyggeri omfatter f.eks. inddragelse af en eksisterende tagetage til bolig. ...”
Kommentar:	Det vil være muligt at opføre helt nyt etageboligbyggeri i 2 etager med en udnyttelig tagetage, hvori der ikke indrettes bolig, og så være fritaget fra elevatorkravet. Og så f.eks. 1 år efter at indrette bolig i tagetagen, uden at der

	udløses krav om elevator.
Forslag til ændring:	Der tilføjes: "Inddragelse af tagetage til ny bolig uden udløsning af elevatorkrav gælder kun for bygninger opført før 2017".

Emne/ tekst:	3.2.2, stk. 7: <i>Ombygninger i eksisterende boligbyggeri omfatter f.eks. inddragelse af en eksisterende tagetage til bolig. Mindre tilbygninger omfatter f.eks. etablering af tårne til bade- og WC-rum, køkkener mv. i tilknytning til eksisterende boliger, og tilbygning af 1 etage til boligformål ovenpå eksisterende boligbebyggelse.</i>
Kommentar:	Bemærkninger: Det er meget påfaldende at en tilbygning af en ekstra etage til boligformål betragtes som en mindre tilbygning.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Kap. 3.3.1, stk. 4: <i>I tilknytning til etageboliger og sammenbyggede enfamiliehuse skal der etableres et tilstrækkeligt og aflukket areal til opbevaring af større brugsgenstande, f.eks. cykler, barnevogne, rollatorer</i>
Kommentar:	Sammenholdt med regelændringen i kap. 3.1, stk. 3, hvor det ud fra ordlyden kun er fritliggende enfamiliehuse som er omfattet, bør det præciseres/afklares, om der ved byggetilladelser til sammenbyggede enfamiliehuse (den nuværende kap. 1.3.2) fortsat skal stilles krav om etablering af niveaufri adgang. Kravet til opbevaringsareal til bl.a. rollatorer i kap. 1.2.3-boliger taler på den ene side af praktiske hensyn for, at der fortsat stilles krav om niveaufri adgang ved disse typer boliger, for ellers ville tilstedeværelsen af en rollator i et til boligen tilknyttet opbevaringsareal være meningsløs. Regelforskellen vedrørende tilgængelighed for henh. fritliggende enfamiliehuse og sammenbyggede enfamiliehuse kan imidlertid på den anden side forekomme inkonsekvent, tilfældig og ulogisk og dermed være svær at forklare borgerne/ansøgerne.
Forslag til ændring:	Præcisering af bestemmelsen

Emne/ tekst:	6.5.3 stk. 7
Kommentar:	<p>Antages at gælde alt byggeri idet jeg ikke kan se undtagelser.</p> <p>Medfører øget belastning for bygherre og kommuner. Øget udgift for bygherre og øget adm. for kommuner. Svært at få materialet indsendt.</p> <p>Forventeligt, at der skal rykkes flere gange. Sanktionsmuligheder?</p>
Forslag til ændring:	Ikke krav om indsendelse til kommunen

Emne/ tekst:	7.3.3, stk. 2
Kommentar:	<p>"50 pct. af det tidligere varmetab gennem den dækkede del af den eksisterende bygning medregnes i varmetabsrammen. Dette gælder ikke for tagboliger".</p> <p>Det er fortsat uklart, om der kan fradrages for tabet gennem taget, når der opføres en ny etage ovenpå et eksisterende fladt tag ved f.eks. kontorbyggeri.</p>
Forslag til ændring:	"Dette gælder ikke ved udnyttelse af eksisterende udnyttelige tagetager".

Emne/ tekst:	kap. 8.2 stk. 5
Kommentar:	<p>Antages at gælde alt byggeri idet jeg ikke kan se undtagelser.</p> <p>Medfører øget belastning for bygherre og kommuner. Øget udgift for bygherre og øget adm. for kommuner. Svært at få materialet indsendt.</p> <p>Forventeligt, at der skal rykkes flere gange. Sanktionsmuligheder?</p>
Forslag til ændring:	Ikke krav om indsendelse til kommunen

Emne/ tekst:	8.3 stk. 17
Kommentar:	<p>Antages at gælde alt byggeri idet jeg ikke kan se undtagelser.</p> <p>Medfører øget belastning for bygherre og kommuner. Øget udgift for bygherre og øget adm. for kommuner. Svært at få materialet indsendt.</p> <p>Forventeligt, at der skal rykkes flere gange. Sanktionsmuligheder?</p>
Forslag til ændring:	Ikke krav om indsendelse til kommunen

Emne/ tekst:	8.8 stk. 8
Kommentar:	<p>Antages at gælde alt byggeri idet jeg ikke kan se undtagelser.</p> <p>Medfører øget belastning for bygherre og kommuner. Øget udgift for bygherre og øget adm. for kommuner. Svært at få materialet indsendt.</p> <p>Forventeligt, at der skal rykkes flere gange. Sanktionsmuligheder?</p>
Forslag til ændring:	Ikke krav om indsendelse til kommunen

Emne/ tekst:	B.1.1.3 stk. 3
Kommentar:	Upraktisk og besværligt, især ved lovliggørelse, at der, ved hemse, måles til udvendig skæring med tagbeklædningen. 1,5 m. over færdigt gulv.
Forslag til ændring:	Arealet måles 1,0 m. over færdigt gulv til skæring med indvendig loftsbeklædning. (sker i praksis i dag)

Emne/ tekst:	<p>B.1.1.3 stk. 4 – er ikke med i ændringsforslaget. Nuværende tekst lyder:</p> <p>”For garager, carporte, udhuse, drivhuse, skure, åbne overdækninger, herunder åbne overdækkede terrasser og lignende bygninger medregnes kun den del af arealet, der overstiger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20 m² pr. bolig ved etageboligbebyggelser og ved samlede boligbebyggelser med både lodret og vandret lejlighedsskel samt rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lignende former for helt eller delvist sammenbyggede enfamiliehuse - 35 m² pr. bolig ved fritliggende enfamiliehuse, dobbelthuse med lodret lejlighedsskel og sommerhuse og - 25 pct. Af bebyggelsens øvrige etgaeareal ved andre bebyggelser, dog medregnes garage- og udhusarealer i kælder eller gårdkælder ikke”.
Kommentar:	<p>De nuværende ”garagefradrag” på 20 m² og 35 m² svarer til de gældende regler for fritagelse for at søge ved kommunen, jf. BR15 kap. 1.6 stk. 1 nr. 2 og 3.</p> <p>Hvis ”garagefradraget” ikke samtidig ændres til 50 m² (pr. bolig/matrikel?), kunne man frygte, at kommuner kan få mange lovliggørelses sager på overskridelse af bebyggelsesprocenten.</p> <p>Da bestemmelserne om opførelse af to småbygninger på max. 10 m², der ikke</p>

	skulle medregnes til etagearealet, udgår, kan det måske give mening at garagefradraget hæves til 50 m ² .
Forslag til ændring:	”For garager, carporte, udhuse, drivhuse, skure, åbne overdækninger, herunder åbne overdækkede terrasser og lignende bygninger medregnes kun den del af arealet, der overstiger: - 50 m ² pr. bolig

Emne/ tekst:	B.1.1.5 stk. 2
Kommentar:	Nuværende undtagelsesbestemmelse omfatter alene fremspring mindre end 50cm, og illustrationen understøtter dette. Men styrelsen har tidligere tilkendegivet, at man i stedet mener, at alle størrelser af fremspring er undtaget, men at de første 50 cm af et fremspring ikke medregnes. Teksten i BR 15 kan ikke fortolkes således, men nedenstående tekst ville afspejle styrelsens mening. Man bør i givet fald beslutte sig for, om en terrasseoverdækning også må placeres 2 m fra skel.
Forslag til ændring:	50 cm af fremspring fra tagudhæng, (evt. overdækninger) vindskeder, lætage over døre samt gesimser og lignende mindre bygningsdele medregnes ikke ved måling af afstand til skel.

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til hørings svar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender: Byggesagsafdelingen Kolding Kommune

Byggesag

By- og Udviklingsforvaltningen

Nytorv 11

6600 Kolding

Kontaktperson og kontaktoplysninger

Stine Pedersen. Afdelingsleder

stipe@kolding.dk

24831897

Generelle bemærkninger:

[Her bedes angivet generelle/overordnede kommentarer til høringen.

Givet høringsmaterialets omfang og for at undgå gentagelser og mulige uklarheder bedes tekstnære kommentarer ikke angives her men i kommentarfelterne for neden.]

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	<i>[Her bedes angivet, hvilket afsnit der konkret afgives kommentar(er) til (fx "Emne K, K.1.2" eller "Emne S, S.2"). I det omfang et konkret tekstafsnit foreslås erstattet eller ændret, bedes afsnittet fra høringsudgaven indsættes her.]</i>
Kommentar:	<i>[Her bedes konkrete kommentarer til afsnittet i høringsudgaven anført.]</i>
Forslag til ændring:	<i>[Her bedes angivet konkrete forslag til tekst, som efter høringspartens opfattelse bør erstatte/ supplere/ uddybe teksten i høringsudgaven. Er der behov for yderligere kommentarfelter, kan de blot kopieres og indsættes nederst.]</i>

Emne/ tekst:	Til § 1 pkt. 18 og 20 . Kap 3.3.1
Kommentar:	– begrebet "sammenbyggede enfamiliehuse" hvad er det? Rækkehuse eller dobbelhuse (2 boliger) med lodret lejlighedsskel - eller begge dele?
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Til § 1 pkt. 20
Kommentar:	Skal faciliteter til tørring være indendøre og skal det være et rum (m2) eller kan det bare være en tørreumbler i et køkken f.eks?.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Kapitel 1.5 stk. 1 nr.2 (vejledningstekst)
Kommentar:	m.v." bør udskiftes med mere præciserende tekst såsom: "Bestemmelsen omfatter ikke integrerede garager, carporte, udhuse, overdækkede terrasser og lignende bygninger"

Forslag til ændring:	
----------------------	--

Emne/ tekst:	Bilag 1.1.3 stk. 4
Kommentar:	Præciser om de 35 m ² "friareal" som ikke tæller med i bebyggelsesprocenten, kun er gældende for fritliggende bygninger eller om det også gælder for integrerede bygninger. Præciser gerne med ordene "fritliggende" og "integrerede" i teksterne generelt.
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	I kap. 1.5, bruges der vendingen : Ombygningen eller forandringen må ikke medføre en væsentlig anvendelsesændring.
Kommentar:	Hvad er væsentligt?
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
-----------------	--

Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Høringssvar fra Konstruktørforeningen vedr.

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Konstruktørforeningen
Ny Kongensgade 15, 2. sal
1472 København K
Kontaktperson:
Jette Leth Fejerskov Djælund
Mail: jette@kf.dk
Tlf: 33 36 41 50

Generelle bemærkninger:

Grundlæggende gode justeringer/ændringsforslag til Bygningsreglementet.

Der er dog tre områder, hvor vi er uenige i forslag til ændringer:

- **Fjernelse af kravet om anmeldelse af opførelse af garager, carporte, udhuse mv. under 50 m².**
- **Fjernelse af tilgængelighedskravet for enfamilieshuse.**
- **Fjernelse af krav til etablering af elevator ved etablering af tagboliger.**

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	<i>Fjernelse af kravet om anmeldelse af opførelse af garager, carporte, udhuse mv. under 50 m².</i>
Kommentar:	<i>Vi forudser endnu flere ulovligt opførte garager, carporte, udhuse medvidere, hvis kravet om anmeldelse bortfalder, dermed bortfalder også et incitament til at sikre at det pågældende byggeri opføres efter reglerne. Hvis kravet om anmeldelse bortfalder skal der som minimum sættes penge af til information til husejere, der ikke nødvendigvis har den store indsigt i Bygningsreglementet.</i>
Forslag til ændring:	<i>Beholde det nuværende krav i Bygningsreglementet</i>

Emne/ tekst:	<i>Fjernelse af tilgængelighedskravet for enfamilieshuse.</i>
Kommentar:	<i>Fjernelse af dette krav vil være uhensigtsmæssigt og potentielt kunne påføre kommunerne en øget udgift, hvis beboere i fremtiden bliver afhængig af kørestol. Byggebranchen er vant til de nuværende regler og det bliver tænkt ind ved opførelse af nyt byggeri uden, at det nødvendigvis behøver at være dyrere. Det gør også, at der er ens regler for alle typer af byggeri = mindre risiko for fejl.</i>
Forslag til ændring:	<i>Beholde det nuværende krav i Bygningsreglementet</i>

Emne/ tekst:	<i>Fjernelse af krav til etablering af elevator ved etablering af tagboliger.</i>
Kommentar:	<i>Her mener vi at der differentieres mellem om der bliver opført helt nye og selvstændige boliger i tagetagen, hvor det vil være hensigtsmæssigt med et krav om etablering af elevator også til gavn for eksisterende beboere og så inddragelse af areal i tagetagen til eksisterende boliger. I det første tilfælde vil ofte være en ekstern developer, der står for opførelse og salg af boligerne og det sidste tilfælde ofte være private der udvider egen bolig.</i>
Forslag til ændring:	<i>Stille krav til etablering af elevator ved etablering af nye boliger, men ikke ved ændringer i facader eller inddragelse af tagetage til eksisterende boliger.</i>

Anne-Sophie Victoria Høgskilde

Fra: ts Info
Sendt: 20. april 2017 10:43
Til: Byggeri
Emne: VS: Høring over udkast til ændring af bygningsreglement 2015 (BR15)

Kategorier: Journaliseret

Venlig hilsen

Gitte Nyborg
Kontorfuldmægtig
Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, Kundecenter
Danish Transport, Construction and Housing Authority
Edvard Thomsensvej 14
DK-2300 København S.
www.tbst.dk

Fra: Kurt Sørensen [mailto:ksoe@syddjurs.dk]
Sendt: 20. april 2017 09:19
Til: ts Info <info@trafikstyrelsen.dk>
Emne: Høring over udkast til ændring af bygningsreglement 2015 (BR15)

Høring over udkast til ændring af bygningsreglement 2015 (BR15)

Vejledningsteksten nævner *garager, carporte og lignende*. Det anbefales også at lade "udhuse og overdækninger" indgå i vejledningsteksten.

Venlig hilsen

Kurt Sørensen
Arkitekt
Byggeri og Landzone

Direkte +4587535278
Mobil +4540132385
ksoe@syddjurs.dk

Syddjurs Kommune • Byggeri og Landzone • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltoft • Tlf +4587535000 • www.syddjurs.dk • CVR: 29189978

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Dansk Gasteknisk Center a/s, Dr. Neergaards Vej 5B 2970 Hørsholm
Jonas Hoen, mail: jho@dgc.dk tlf: 20998050

Generelle bemærkninger:

Høringssvar vedr. uoverensstemmelse ved ønsket om at begrænse unødvendigt energiforbrug til opvarmning mv. jf. § 7.1 stk. 1 mod favorisering af fjernvarme jf. § 7.2.1 stk. 10-11, som fører til et øget energiforbrug i bygninger og fjernvarmenettet.

Efter DGC's vurdering vil § 7.2.1 stk. 10-11, mht. fjernvarmens lempede energifaktor, resultere i et unødvendigt og uønsket merforbrug. Hertil skal det pointeres, at der ikke er noget teknisk fagligt argument for at bibeholde en sådan lempelse af fjernvarmens energifaktor. Derimod er den lempede energifaktor med til at øge energiforbruget i modstrid med § 7.1 stk. 1, hvor dette ekstraforbrug yderligere fører til ekstra tab i fjernvarmenettet.

Eksempelvis vil et fjernvarmeværk forsynet med naturgas altid have et større gasforbrug end individuelle naturgaskedler. Derfor burde fjernvarmeværker teknisk set have en energifaktor større end 1, når der er tale om forsyning fra dedikerede varmeværker eller varmekedler.

Det skal også pointeres, at § 7.2.1 stk. 10-11 derudover favoriserer brugen af biomasse i varmekærker mod biogas og bionaturgas. Biogasproduktion er desuden et vigtigt redskab for landmanden til at reducere udledningen af drivhusgasser i den ikke-kvotebelagte sektor.

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringssvar – Journalnummer BS0400-00147

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Sweco Danmark A/S

Granskoven 8
DK-2600 Glostrup

Ole Teisen

Chief Consultant
Commissioning, Facilities Management, Project Management

Telephone direct +45 4348 4423

Mobile +45 2723 4423

Ole.Teisen@sweco.dk

Generelle bemærkninger:

[Her bedes angivet generelle/overordnede kommentarer til høringen.

Givet høringsmaterialets omfang og for at undgå gentagelser og mulige uklarheder bedes tekstnære kommentarer ikke angives her men i kommentarfelterne for neden.]

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Kapitel 8 Installationer
-----------------	--------------------------

Kommentar:	<p><i>I forbindelse med udarbejdelsen af DS 3090, Commissioning-proces- sen til bygninger – Installationer i nybyggeri og større ombygninger, forfattede Søren Aggerholm og undertegnede en tekst til frivillig akti- vering af verificering og funktionsafprøvning i henhold til DS 3090. Sø- ren Aggerholm og undertegnede har talt sammen i forbindelse med den aktuelle opdatering af BR 15 og mener, at ændringen vil være re- levant at indføre i denne forbindelse.</i></p> <p><i>Den foreslåede tekst er oprindelig diskuteret mellem Ejner Jerking fra energistyrelsen og Søren Aggerholm.</i></p>
Forslag til ændring:	<p>8.1 Generelt</p> <p>Stk. X Det skal sikres, at installationer og automatik fungerer uden fejl ved ibrugtagning og i den efterfølgende drift. Hvor flere installationer styres af den samme automatik, skal det sikres, at samspillet mellem installationerne fungerer.</p> <p>(8.1 stk. X) I større bygninger kan DS 3090, Commissioning-proces- sen til bygninger - Installationer i nybyggeri og større ombygninger, benyttes til at sikre installationernes og automatikkens funktion.</p>

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringssvar – Journalnummer BS0400-00147

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Sweco Danmark A/S

Granskoven 8

DK-2600 Glostrup

Claus Wessel Andersen

Fagchef

VVS, Energi & Bæredygtighed

Mobil +45 5372 1286

ClausWessel.Andersen@sweco.dk

Generelle bemærkninger:

[Her bedes angivet generelle/overordnede kommentarer til høringen.

Givet høringmaterialets omfang og for at undgå gentagelser og mulige uklarheder bedes tekstnære kommentarer ikke angives her men i kommentarfelterne for neden.]

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Kapitel 8.3 Ventilation
-----------------	-------------------------

Kommentar:	I kapitel 8.3 ventilationsanlæg savnes der et tilsvarende krav om funktionsafprøvning i h.t. DS428 "Norm for brandteknisk foranstaltninger ved ventilationsanlæg".
Forslag til ændring:	8.3 ventilation Indsættes efter stk. 16 som nyt stykke: »Stk. 17. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af brandtekniske foranstaltninger i ventilationsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise om ventilationsanlægget overholder krav til afprøvning og aflevering som beskrevet i DS 428 kapitel 5 og krav til funktionstest i DS 428 kapitel 6. Dokumentation af funktionsafprøvningen skal indsendes til kommunen senest ved færdigmelding.«

DS Commissioning

Tekstforslag til BR

Udkast 2013.04.22

Søren Aggerholm, SBI

BR kapitel 8 Installationer

8.1 Generelt

Stk. X Det skal sikres, at installationer og automatik fungerer uden fejl ved ibrugtagning og i den efterfølgende drift. Hvor flere installationer styres af den samme automatik, skal det sikres, at samspillet mellem installationerne fungerer.

(8.1 stk. X) I større bygninger kan DSxxx Commissioningprocessen til bygninger - Installationer i nybyggeri og større ombygninger benyttes til at sikre installationernes og automatikkens funktion.

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringsvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Beredskabsstyrelsen

Datavej 16

3460 Birkerød

Kontaktperson

Christian Eske Nielsen

Telefon: (+45) 4590 6000

Direkte: (+45) 4590 6212

E-mail: cen@brs.dk

Generelle bemærkninger:

[Her bedes angivet generelle/overordnede kommentarer til høringen.

Givet høringsmaterialets omfang og for at undgå gentagelser og mulige uklarheder bedes tekstnære kommentarer ikke angives her men i kommentarfelterne for neden.]

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	<i>[Her bedes angivet, hvilket afsnit der konkret afgives kommentar(er) til (fx "Emne K, K.1.2" eller "Emne S, S.2"). I det omfang et konkret tekstafsnit foreslås erstattet eller ændret, be-</i>
-----------------	--

	<i>des afsnittet fra høringsudgaven indsættes her.]</i>
Kommentar:	<i>[Her bedes konkrete kommentarer til afsnittet i høringsudgaven anført.]</i>
Forslag til ændring:	<i>[Her bedes angivet konkrete forslag til tekst, som efter høringspartens opfattelse bør erstatte/ supplere/ uddybe teksten i høringsudgaven. Er der behov for yderligere kommentarfelter, kan de blot kopieres og indsættes nederst.]</i>

Emne/ tekst:	Vejledningen til punkt1.5, stk. 1, nr. 7 7) Udendørs anlæg til opbevaring af husdyrgødning, korn og foder samt befæstede pladser. (1.5, stk. 1, nr. 7) Bestemmelsen omfatter gylletanke, gyllelaguner, møddingpladser, ensilagepladser, foderpladser, vaskepladser, siloer til korn- og foderopbevaring og lign.
Kommentar:	Med udkastet fjernes anmeldelsesbegrebet, så siloer ikke længere skal anmeldes, og det er således ansøger selv der bliver ansvarlig for, at der ikke er forhold, der er i strid med anden lovgivning, jf. udkastets vejledning til punkt 1.9, stk. 1. Beredskabsstyrelsen foreslår derfor at gøre opmærksom på Beredskabsstyrelsens regler i vejledningsteksten til punkt1.5, stk. 1, nr. 7.
Forslag til ændring:	7) Udendørs anlæg til opbevaring af husdyrgødning, korn og foder samt befæstede pladser. (1.5, stk. 1, nr. 7) Bestemmelsen omfatter gylletanke, gyllelaguner, møddingpladser, ensilagepladser, foderpladser, vaskepladser, siloer til korn- og foderopbevaring og lign. Etablering af siloer til korn- og foderopbevaring og lign. af en vis størrelse kræver godkendelse efter beredskabsloven

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
-----------------	--

Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	
Kommentar:	
Forslag til ændring:	

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Skabelon til høringssvar

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15)

Afsender:

Fonden Århus MiljøCenter

Bautavej 1a

8210 Aarhus V.

Kontaktperson: Direktør Gert F. Rasmussen, 4080 6930

Generelle bemærkninger:

Med Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet 2015 (BR15) foreslås det, at kravet om affaldsskakter i alt nybyggeri over tre etager ophæves.

Det må forudsættes, at omfanget af affaldsskakte vil blive reduceret med lempeligere regler. Konsekvensen af dette vil være følgende:

- Personer med funktionsnedsættelser på grund af alderdom eller handicap vil være udfordret ift. at bortskaffe restaffald fra husholdningen. Dermed vil restaffald fra husholdninger udgøre en sundhedsrisiko og medføre lugtgener på grund af kontaminering.
- Flere ældre og personer med handicap vil få behov for hjælp fra den kommunale hjemmepleje eller fra ejendomsfunktionærer til at bringe restaffald fra husholdningen ned. Denne ekstraudgift bør inddrages i vurderingen af hensigtsmæssigheden i at ophæve kravet om af-

faldsskakte, og det er derfor vigtigt at tage højde de totaløkonomiske omkostninger.

Det bør fremhæves, at affaldsskakte understøtter, at beboerne er mere opmærksomme på kildesortering. Vestforbrændingen fik i 2014 udarbejdet en undersøgelse af rådgivningsfirmaet ECONET om kvaliteten af kildesortering i etagebyggerier med og uden affaldsskakte. Undersøgelsen viser, at de forskellige affaldsfraktioner er bedre sorteret ved anlæg med affaldsskakte kombineret med containere til de fraktioner som ikke skal i skakte sammenlignet med byggerier uden affaldsskakte.

Med disse bemærkninger foreslås det, at "8.7 Renovationsanlæg"fattes således:

»Stk. 6. I beboelsesbygninger med 3 etager og derover over terræn skal der indrettes affaldsskakt for hver opgang.

Bygninger eller bygningers udenoms arealer skal indrettes på en sådan måde, at det er muligt for brugerne af bygningen at bortskaffe øvrigt affald fra de enkelte enheder i bygningen eller på terræn i umiddelbar nærhed af bygningens hovedindgange. Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til,

- 1) at der ikke opstår risiko for personers sundhed*
- 2) at der ikke opstår komfortmæssige gener, f.eks. lugtgener*
- 3) at det er muligt at foretage kildesortering*
- 4) at der ikke sker unødigt forbrug af energi og understøtter mulighederne for en grøn omstilling «*

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	40. Bilag I, kap. 8.7, stk. 6, Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til, <i>1) at der ikke opstår risiko for personers sundhed</i>
Kommentar:	<i>Punktet er for upræcist i sin form og vil gøre det særdeles vanskeligt for myndigheder, bygherrer og entreprenører at opfylde reglerne. Det bør tydeliggøres i vejledningen hvilke særlige forhold, der skal tages hensyn til, fx ift. beboere med funktionsnedsættelser på grund af alderdom eller handicap.</i>
Forslag til ændring:	<i>»Stk. 6. I beboelsesbygninger med 3 etager og derover over terræn skal der indrettes affaldsskakt for hver opgang.</i>

	<p><i>Bygninger eller bygningers udenoms arealer skal indrettes på en sådan måde, at det er muligt for brugerne af bygningen at bortskaffe øvrigt affald fra de enkelte enheder i bygningen eller på terræn i umiddelbar nærhed af bygningens hovedindgange. Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til,</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) at der ikke opstår risiko for personers sundhed</i> <i>2) at der ikke opstår komfortmæssige gener, f.eks. lugtgener</i> <i>3) at det er muligt at foretage kildesortering</i> <i>4) at der ikke sker unødigt forbrug af energi og understøtter mulighederne for en grøn omstilling</i>
--	--

Emne/ tekst:	<p>40. Bilag I, kap. 8.7, stk. 6,</p> <p>Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til,</p> <p><i>2) at der ikke opstår komfortmæssige gener, f.eks. lugtgener</i></p>
Kommentar:	<p><i>Restaffald fra husholdninger udgør den største komfortmæssige risiko ift. lugtgener. Det er derfor vigtigt, at det fremgår af vejledningen, at alle beboere i etagebyggeri over tre etager let skal kunne komme af med denne type affald. Det gælder ikke mindst for beboere med funktionsnedsættelser pga. alderdom eller handicap.</i></p>
Forslag til ændring:	<p>»Stk. 6. I beboelsesbygninger med 3 etager og derover over terræn skal der indrettes affaldsskakt for hver opgang.</p> <p><i>Bygninger eller bygningers udenoms arealer skal indrettes på en sådan måde, at det er muligt for brugerne af bygningen at bortskaffe øvrigt affald fra de enkelte enheder i bygningen eller på terræn i umiddelbar nærhed af bygningens hovedindgange. Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til,</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) at der ikke opstår risiko for personers sundhed</i> <i>2) at der ikke opstår komfortmæssige gener, f.eks. lugtgener</i> <i>3) at det er muligt at foretage kildesortering</i> <i>4) at der ikke sker unødigt forbrug af energi og understøtter mulighederne for en grøn omstilling</i>

Emne/ tekst:	<p>40. Bilag I, kap. 8.7, stk. 6,</p> <p>Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til,</p> <p><i>3) at det er muligt at foretage kildesortering</i></p>
-----------------	---

Kommentar:	<p><i>Der foreligger en stor undersøgelse som blev bestilt af Vestforbrænding i 2014.</i></p> <p><i>Vestforbrændingen er ejet af 19 omegnskommuner i københavnsområdet og undersøgelsen blev foretaget af det rådgivende firma Econet. Undersøgelsen viser, at affaldssortering bliver bedre af, at der er affaldsskakte i bebyggelserne.</i></p> <p><i>Undersøgelse påviser at beboere gerne vil kildesortere, og at de forskellige affaldsfraktioner er bedre sorteret ved anlæg med affaldsskakte kombineret med containere til de fraktioner som ikke skal i skakten.</i></p>
Forslag til ændring:	<p><i>»Stk. 6. I beboelsesbygninger med 3 etager og derover over terræn skal der indrettes affaldsskakt for hver opgang.</i></p> <p><i>Bygninger eller bygningers udenoms arealer skal indrettes på en sådan måde, at det er muligt for brugerne af bygningen at bortskaffe øvrigt affald fra de enkelte enheder i bygningen eller på terræn i umiddelbar nærhed af bygningens hovedindgange. Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til,</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) at der ikke opstår risiko for personers sundhed</i> <i>2) at der ikke opstår komfortmæssige gener, f.eks. lugtgener</i> <i>3) at det er muligt at foretage kildesortering</i> <i>4) at der ikke sker unødigt forbrug af energi og understøtter mulighederne for en grøn omstilling</i>

Emne/ tekst:	<p>40. Bilag I, kap. 8.7, stk. 6,</p> <p>Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til,</p> <p><i>4) at der ikke sker unødigt forbrug af energi og understøtter mulighederne for en grøn omstilling</i></p>
Kommentar:	<p><i>Det er muligt at etablere affaldsskakte med mobsug, der har et meget lille energiforbrug. Samtidig bør energiforbruget for de renovationsbiler, der skal bortkøre affald fra affaldsøer i gadeniveau indregnes, når man benchmarker forskellige affaldsløsninger.</i></p>
Forslag til ændring:	<p><i>»Stk. 6. I beboelsesbygninger med 3 etager og derover over terræn skal der indrettes affaldsskakt for hver opgang.</i></p> <p><i>Bygninger eller bygningers udenoms arealer skal indrettes på en sådan måde, at det er muligt for brugerne af bygningen at bortskaffe øvrigt affald fra de enkelte enheder i bygningen eller på terræn i umiddelbar nærhed af bygningens hovedindgange. Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til,</i></p>

	<p>1) at der ikke opstår risiko for personers sundhed</p> <p>2) at der ikke opstår komfortmæssige gener, f.eks. lugtgener</p> <p>3) at det er muligt at foretage kildesortering</p> <p>4) at der ikke sker unødigt forbrug af energi og understøtter mulighederne for en grøn omstilling</p>
--	--

Emne/ tekst:	<p>41. Vejledningsteksten til bilag I, kap. 8.7, stk. 6,</p> <p><i>For tilgængelig indretning for mennesker med handicap, herunder opbevaringsarealer og indkast til affaldssystemer, henvises til kapitel 2.4.3, stk. 2 og kapitel 3.5, stk. 1.</i></p>
Kommentar:	<p><i>Det er vigtigt, at personer med funktionsnedsættelser på grund af alderdom eller handicap kan komme af med deres affald og i særdeleshed restaffaldet fra husholdninger, som ved længere opbevaring i lejlighed kan udgøre en betydelig sundhedsrisiko. Det er derfor helt centralt, at det nuværende punkt 8.7, stk. 6 bibeholdes.</i></p>
Forslag til ændring:	<p><i>Det nuværende punkt 8.7 Renovationsanlæg stk.6 bibeholdes i sin ordlyd.</i></p> <p><i>I vejledningen ændres teksten til:</i></p> <p><i>Kravet gælder for nye beboelsesbygninger. Når det drejer sig om eventuel nedlæggelse af affaldsskakter i eksisterende beboelsesbygninger, gør der sig en række særlige forhold gældende, som kan gøre det rimeligt ud fra en konkret vurdering at meddele dispensation fra kap. 8.7, stk. 6. Der kan især være tale om, at de eksisterende affaldsskakter ikke kan renoveres ud fra en miljømæssig og hygiejnisk vurdering, og at bortskaffelsen af affaldet ikke kan ske i overensstemmelse med de nugældende regler i lovgivningen om arbejdsmiljø.</i></p> <p><i>Såfremt det f.eks. ikke er muligt at modernisere affaldsskakterne inden for de eksisterende bygningsmæssige rammer, eller en modernisering er forbundet med meget høje omkostninger, kan det ud fra en konkret vurdering være rimeligt at meddele dispensation fra bestemmelsen, eventuelt tidsbegrænset.</i></p> <p><i>Disse spørgsmål er uddybet i Bygge- og Boligstyrelsens vejledning af 25. oktober 1996 om tilladelse til lukning af affaldsskakter i eksisterende byggeri, som der henvises til.</i></p>

Emne/ tekst:	<p>42. I Bilag I, kap. 8.7, indsættes efter stk. 6 som nyt stykke</p> <p><i>Stk. 7. Husholdningsaffald skal kunne opbevares sundhedsmæssigt forsvarligt i bygningen eller på grunden, til det afhentes</i></p>
-----------------	--

Kommentar:	<i>Hvis kravet om affaldsskakte i nybyggeri over tre etager fastholdes, er stk. 7 overflødig, da det vil være reguleret af Arbejdstilsynets regler.</i>
Forslag til ændring:	<i>»Stk. 6. I beboelsesbygninger med 3 etager og derover over terræn skal der indrettes affaldsskakt for hver opgang.</i> <i>Bygninger eller bygningers udenoms arealer skal indrettes på en sådan måde, at det er muligt for brugerne af bygningen at bortskaffe øvrigt affald fra de enkelte enheder i bygningen eller på terræn i umiddelbar nærhed af bygningens hovedindgange. Design, udførelse, drift og vedligehold af affaldssystemer skal ske under hensyn til,</i> <i>1) at der ikke opstår risiko for personers sundhed</i> <i>2) at der ikke opstår komfortmæssige gener, f.eks. lugtgener</i> <i>3) at det er muligt at foretage kildesortering</i> <i>4) at der ikke sker unødigt forbrug af energi«</i>